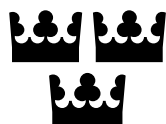

Rättsväsendet

4

Förslag till statens budget för 2018

Rättsväsendet

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	9
2	Rättsväsendet	11
2.1	Utgiftsområdets omfattning	11
2.2	Utgiftsutveckling	12
2.3	Mål för utgiftsområdet.....	13
2.4	Resultatredovisning.....	13
2.4.1	De övergripande målen för kriminalpolitiken	13
2.4.2	Flödet i rättskedjan.....	17
2.4.3	Brottsförebyggande arbete.....	23
2.4.4	Utredning och lagföring.....	26
2.4.5	Dömande verksamhet.....	30
2.4.6	Verkställighet av påföljd.....	33
2.4.7	Stöd till brottsoffer.....	35
2.4.8	Kompetensförsörjning inom rättsväsendet.....	40
2.5	Analys och slutsatser	41
2.6	Återrapportering av vissa tillkännagivanden gällande rättsväsendet... 45	
2.7	Politikens inriktning	48
2.7.1	Förstärkta resurser för att möta ökade krav	48
2.7.2	Insatser för ett tryggare samhälle	49
2.7.3	Åtgärder för att utveckla rättsväsendets verksamheter.....	52
2.8	Budgetförslag.....	55
2.8.1	1:1 Polismyndigheten	56
2.8.2	1:2 Säkerhetspolisen	58
2.8.3	1:3 Åklagarmyndigheten	59
2.8.4	1:4 Ekobrottsmyndigheten	60
2.8.5	1:5 Sveriges Domstolar.....	61
2.8.6	1:6 Kriminalvården	62
2.8.7	1:7 Brottsförebyggande rådet.....	63
2.8.8	1:8 Rättsmedicinalverket	64
2.8.9	1:9 Gentekniknämnden	64
2.8.10	1:10 Brottsoffermyndigheten.....	65
2.8.11	1:11 Ersättning för skador på grund av brott.....	65
2.8.12	1:12 Rättsliga biträden m.m.	66
2.8.13	1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	67
2.8.14	1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	67

2.8.15	1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete.....	68
2.8.16	1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	69
2.8.17	1:17 Domarnämnden.....	69
2.8.18	1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	70

Tabellförteckning

Tabell 1.1	Anslagsbelopp	9
Tabell 1.2	Beställningsbemyndiganden	10
Tabell 2.1	Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet.....	12
Tabell 2.2	Härledning av ramnivån 2018–2020. Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	12
Tabell 2.3	Ramnivå 2018 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 4 Rättsväsendet.....	12
Tabell 2.4	Antal anmälda brott samt procentuell förändring	15
Tabell 2.5	Andel utsatta för brott mot person 2015.....	16
Tabell 2.6	Inkomna ärenden	27
Tabell 2.7	Uppfyllelse av verksamhetsmål: genomsnittlig omloppstid i månader för avgjorda mål och ärenden, 75:e percentilen.....	31
Tabell 2.8	Utbetald brottsskadeersättning fördelat på brottstyper.....	39
Tabell 2.9	Antal anställda inom rättsväsendet	41
Tabell 2.10	Andel sjukfrånvaro i förhållande till tillgänglig arbetstid inom rättsväsendet.....	41
Tabell 2.11	Utgiftsutveckling 2007–2017	55
Tabell 2.12	Anslagsutveckling 1:1 Polismyndigheten	56
Tabell 2.13	Offentligrättslig verksamhet	56
Tabell 2.14	Uppdragsverksamhet	56
Tabell 2.15	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:1 Polismyndigheten	58
Tabell 2.16	Anslagsutveckling 1:2 Säkerhetspolisen	58
Tabell 2.17	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:2 Säkerhetspolisen	59
Tabell 2.18	Anslagsutveckling 1:3 Åklagarmyndigheten	59
Tabell 2.19	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:3 Åklagarmyndigheten	60
Tabell 2.20	Anslagsutveckling 1:4 Ekobrottsmyndigheten	60
Tabell 2.21	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:4 Ekobrottsmyndigheten	60
Tabell 2.22	Anslagsutveckling 1:5 Sveriges Domstolar.....	61
Tabell 2.23	Offentligrättslig verksamhet	61
Tabell 2.24	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:5 Sveriges Domstolar...	62
Tabell 2.25	Anslagsutveckling 1:6 Kriminalvården	62
Tabell 2.26	Avgiftsbelagd verksamhet.....	62
Tabell 2.27	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:6 Kriminalvården	63
Tabell 2.28	Anslagsutveckling 1:7 Brottsförebyggande rådet	63
Tabell 2.29	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:7 Brottsförebyggande rådet	63
Tabell 2.30	Anslagsutveckling 1:8 Rättsmedicinalverket.....	64
Tabell 2.31	Uppdragsverksamhet	64
Tabell 2.32	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:8 Rättsmedicinalverket	64
Tabell 2.33	Anslagsutveckling 1:9 Gentekniknämnden.....	64
Tabell 2.34	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:9 Gentekniknämnden..	65
Tabell 2.35	Anslagsutveckling 1:10 Brottsoffermyndigheten	65

Tabell 2.36	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:10 Brottsoffermyndigheten.....	65
Tabell 2.37	Anslagsutveckling 1:11 Ersättning för skador på grund av brott.....	65
Tabell 2.38	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:11 Ersättning för skador på grund av brott.....	66
Tabell 2.39	Anslagsutveckling 1:12 Rättsliga biträden m.m.....	66
Tabell 2.40	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:12 Rättsliga biträden m.m.	67
Tabell 2.41	Anslagsutveckling 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.....	67
Tabell 2.42	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.....	67
Tabell 2.43	Anslagsutveckling 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar.....	67
Tabell 2.44	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar.....	68
Tabell 2.45	Anslagsutveckling 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete .	68
Tabell 2.46	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	68
Tabell 2.47	Anslagsutveckling 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden....	69
Tabell 2.48	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	69
Tabell 2.49	Anslagsutveckling 1:17 Domarnämnden	69
Tabell 2.50	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:17 Domarnämnden	69
Tabell 2.51	1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	70
Tabell 2.52	Beställningsbemyndigande för anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet.....	70
Tabell 2.53	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet.....	71

Diagramförteckning

Diagram 2.1	Förtroendet för rättsväsendet	14
Diagram 2.2	Förtroendet för myndigheter i rättsväsendet	14
Diagram 2.3	Indikatorer på otrygghetens utveckling	14
Diagram 2.4	Andel kvinnor och män utsatta för brott mot enskild person samt andel hushåll utsatta för brott mot egendom	16
Diagram 2.5	Andel unga män och kvinnor (16–24 år) utsatta för misshandel och sexualbrott	16
Diagram 2.6	Andel anmälda brott fördelat på ingripandebrott samt brott med och utan interaktion med gärningspersonen	18
Diagram 2.7	Procentuell utveckling av antalet misstänkta personer, ärenden redovisade till åklagare, brottsmisstankar inkomna till Åklagarmyndigheten och personupplärade brott	20
Diagram 2.8	Andel ärenden redovisade till åklagare av inkomna ärenden och andel personupplärade brott av anmälda brott	20
Diagram 2.9	Avgjorda brottmål i tingsrätt fördelat på domslut med påföljderna fängelse, böter och övriga domslut	21
Diagram 2.10	Andel brottmål i tingsrätt och hovrätt som avgjorts vid huvudförhandling	21
Diagram 2.11	Utdömd straffmassa i antal fängelseår samt medelbeläggning i anstalt 22	
Diagram 2.12	Andel frigivna från fängelse som återfallit i brott inom ett år	22
Diagram 2.13	Kostnadsutveckling i rättsväsendet	23
Diagram 2.14	Kostnadsutveckling brottsförebyggande arbete	26
Diagram 2.15	Personupplärade brott och lagförda personer	28
Diagram 2.16	Utfärdade ordningsböter	28
Diagram 2.17	Kostnadsutveckling utredning och lagföring	30
Diagram 2.18	Utveckling av inkomna, avgjorda och balanserade mål (exkl. migrationsmål)	32
Diagram 2.19	Överbalanser	32
Diagram 2.20	Kostnadsutveckling dömande verksamhet	32
Diagram 2.21	Beläggingsutveckling	33
Diagram 2.22	Kostnadsutveckling verkställighet av påföljd	35
Diagram 2.23	Brottsutsattas erfarenheter av polisens arbete	36
Diagram 2.24	Brottsutsattas erfarenheter av åklagare respektive bemötande i domstol	36
Diagram 2.25	Kostnadsutveckling stöd till brottsoffer	37
Diagram 2.26	Inkomna och avgjorda ärenden	38
Diagram 2.27	Utbetald brottsskadeersättning och intäkter av regress	39

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. för budgetåret 2018 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt tabell 1.1,
2. bemyndigar regeringen att under 2018 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som anges i tabell 1.2.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag

1:1	Polismyndigheten	24 516 124
1:2	Säkerhetspolisen	1 492 507
1:3	Åklagarmyndigheten	1 519 317
1:4	Ekobrottsmyndigheten	677 008
1:5	Sveriges Domstolar	5 601 459
1:6	Kriminalvården	8 648 702
1:7	Brottsförebyggande rådet	148 270
1:8	Rättsmedicinalverket	425 276
1:9	Gentekniknämnden	5 547
1:10	Brottsoffermyndigheten	47 233
1:11	Ersättning för skador på grund av brott	121 953
1:12	Rättsliga biträden m.m.	2 354 657
1:13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	39 987
1:14	Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	24 174
1:15	Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	47 157
1:16	Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	18 272
1:17	Domarnämnden	8 140
1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	81 000
Summa		45 776 783

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden*Tusental kronor*

Anslag		Beställningsbemyndigande	Tidsperiod
1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	170 000	2019–2022
Summa beställningsbemyndiganden under utgiftsområdet		170 000	

2 Rättsväsendet

2.1 Utgiftsområdets omfattning

Huvuddelen av resurserna inom utgiftsområdet avser kriminalpolitiskt inriktad verksamhet. I övrigt är rättsväsendets verksamhet inriktad på att avgöra rättsliga tvister mellan enskilda och mellan enskilda och det allmänna samt att handlägga olika typer av ärenden. Den kriminalpolitiskt inriktade verksamheten syftar till att öka tryggheten, upprätthålla allmän ordning och säkerhet, förebygga brott, utreda brott, se till att den som begått brott lagförs, verkställa påföljder och rättsliga anspråk samt ge stöd till dem som drabbats av brott. Utgiftsområdet innefattar myndigheter inom polisen och åklagarväsendet, Sveriges Domstolar samt Kriminalvården. Dessutom ingår Rättsmedicinalverket, Brottsförebyggande rådet (Brå), Brottsoffermyndigheten, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, Domarnämnden och Gentekniknämnden.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Miljoner kronor

	Utfall 2016	Budget 2017 ¹	Prognos 2017	Förslag 2018	Beräknat 2019	Beräknat 2020
1:1 Polismyndigheten	21 885	22 622	23 348	24 516	25 628	26 869
1:2 Säkerhetspolisen	1 198	1 315	1 361	1 493	1 576	1 617
1:3 Åklagarmyndigheten	1 438	1 473	1 491	1 519	1 544	1 570
1:4 Ekobrottsmyndigheten	639	648	655	677	688	699
1:5 Sveriges Domstolar	5 396	5 520	5 434	5 601	5 704	5 802
1:6 Kriminalvården	8 196	8 347	8 424	8 649	8 952	9 105
1:7 Brottsförebyggande rådet	96	111	113	148	151	153
1:8 Rättsmedicinalverket	394	418	412	425	432	439
1:9 Gentekniknämnden	5	5	6	6	6	6
1:10 Brottsoffermyndigheten	41	41	41	47	47	48
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	113	122	119	122	122	122
1:12 Rättsliga biträden m.m.	2 747	2 989	2 810	2 355	2 355	2 355
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	63	75	78	40	40	40
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	13	22	19	24	24	24
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	21	47	47	47	47	47
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	16	18	17	18	19	19
1:17 Domarnämnden	8	9	9	8	8	8
1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	19	92	57	81	76	66
Totalt för utgiftsområde 4 Rättsväsendet	42 289	43 875	44 441	45 777	47 418	48 990

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Tabell 2.2 Härledning av ramnivån 2018–2020. Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Miljoner kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	42 467	42 467	42 467
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	788	1 435	2 143
Beslut	2 557	3 575	4 441
Varav BP18 ³	2 189	2 664	3 187
Överföring till/från andra utgiftsområden	-34	-59	-60
Varav BP18 ³	-34	-58	-58
Övrigt	0	0	0
Ny ramnivå	45 777	47 418	48 990

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Tabell 2.3 Ramnivå 2018 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Miljoner kronor

	2018
Transfereringar ¹	2 139
Verksamhetsutgifter ²	43 167
Investeringar ³	471
Summa ramnivå	45 777

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2016 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.3 Mål för utgiftsområdet

Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet. Målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Rättssäkerhet innebär att rättsskipning och annan myndighetsutövning ska vara förutsebar och enhetlig samt bedrivs med hög kvalitet. Med rättstrygghet avses att enskilda personer och andra rättssubjekt ska vara skyddade mot brottsliga angrepp på liv, hälsa, frihet, integritet och egendom.

Målen är beslutade av riksdagen (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98:JuU1, rskr. 1997/98:87).

2.4 Resultatredovisning

Resultatredovisningen inleds med en uppföljning av de övergripande målen för kriminalpolitiken och hur flödet i rättskedjan utvecklats. Därefter följer regeringen mer i detalj upp det senaste årets måluppfyllelse inom respektive verksamhetsområde: brottsförebyggande verksamhet, utredning och lagföring, dömande verksamhet, verkställighet av påföljd samt stöd till brottsutsatta. Även kompetensförsörjningen inom rättsväsendet redovisas. I de fall mål har satts av regeringen redovisas dessa under respektive målområde.

Analys och slutsatser av resultaten redogörs för samlat under avsnitt 2.5 Analys och slutsatser.

2.4.1 De övergripande målen för kriminalpolitiken

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att bedöma måluppfyllelsen avseende riksdagens mål för kriminalpolitiken, att minska brottsligheten och öka människors trygghet, används följande indikatorer:

- kvinnors och mäns utsatthet för brott enligt Nationella trygghetsundersökningen,
- kvinnors och mäns upplevelse av trygghet enligt Nationella trygghetsundersökningen, och

- antal anmälda brott inom olika brottskategorier.

Bedömningen av brottslighetens utveckling kompletteras också med information från olika specialstudier.

Rättsväsendets mål, den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet, rör komplexa begrepp som är svåra att fånga i enstaka indikatorer. Såväl rättssäkerheten som rättstryggheten förutsätter dock ett välutvecklat och välfungerande rättsväsende, vilket belyses indirekt genom indikatorer som mäter kvaliteten och effektiviteten i rättsväsendet. Rättssäkerheten och rättstryggheten är också beroende av människors förtroende för rättsväsendet. Förtroendet är en viktig förutsättning för att människor ska anmäla brott, delta i brottsutredningar och ställa upp som vittnen. För att mäta förtroendet för rättsväsendet används följande indikator:

- kvinnors och mäns förtroende för rättsväsendet enligt Nationella trygghetsundersökningen.

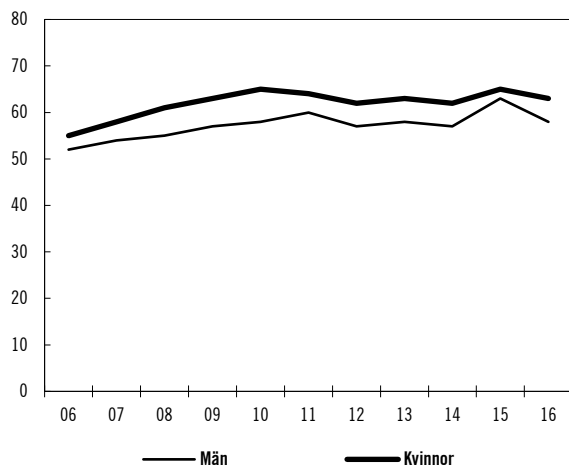
Nationella trygghetsundersökningen (NTU) är en frågeundersökning som genomförs årligen sedan 2006. I undersökningen svarar varje år runt 12 000 slumpmässigt utvalda personer i befolkningen på frågor om utsatthet för brott, upplevelse av trygghet samt förtroende för och erfarenheter av rättsväsendet.

Förtroendet något lägre och otryggheten ojämnt fördelad i samhället

Förtroendet för rättsväsendet enligt NTU minskade något förra året men är märkbart högre än när mätningarna påbörjades 2006. År 2016 uppgav 61 procent att de har ganska eller mycket stort förtroende för rättsväsendet jämfört med 54 procent tio år tidigare. Kvinnor har överlag något större förtroende för rättsväsendet än män. Det är också något vanligare att yngre personer har större förtroende för rättsväsendet än äldre.

Diagram 2.1 Förtroendet för rättsväsendet

Andel med mycket eller ganska stort förtroende

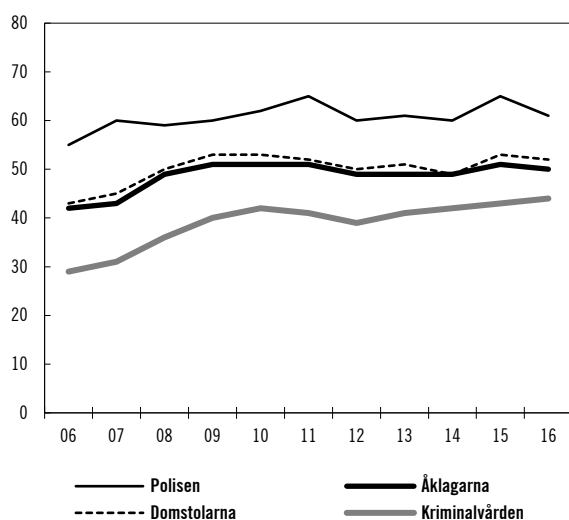

Källa: Nationella trygghetsundersökningen.

Nivån på förtroendet skiljer sig åt mellan olika myndigheter i rättsväsendet, vilket är naturligt givet deras olika uppgifter och roller. År 2016 minskade förtroendet för samtliga myndigheter utom för Kriminalvården. För samtliga myndigheter är förtroendet emellertid tydligt högre än när undersökningen påbörjades 2006 (se diagram 2.2).

Diagram 2.2 Förtroendet för myndigheter i rättsväsendet

Andel med mycket eller ganska stort förtroende

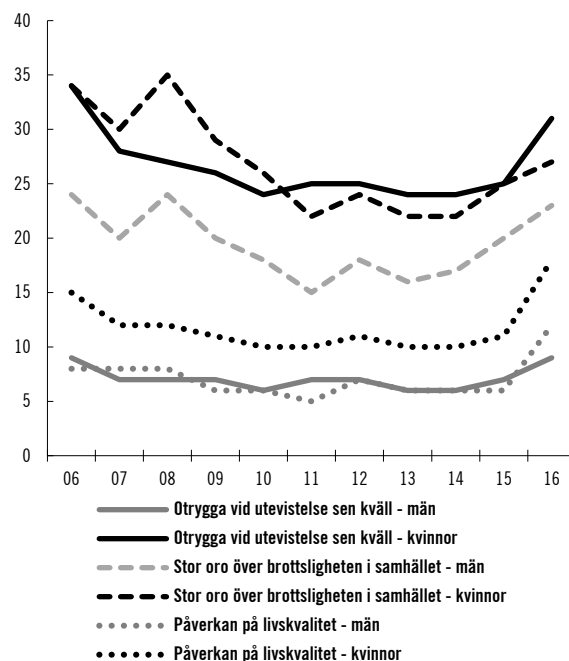
Källa: Nationella trygghetsundersökningen.

Att öka tryggheten är ett mycket viktigt kriminalpolitiskt mål som rättsväsendets myndigheter men även andra samhällsaktörer bidrar till. NTU mäter flera olika aspekter av otrygghet, exempelvis upplevelsen av otrygghet vid utevistelse sen kväll i det egna bostadsområdet, oro över brottsligheten och hur

stor påverkan otryggheten har på livskvaliteten. I 2016 års mätningar ökade otryggheten i flera avseenden. Även om nivåerna fortfarande är lägre än för tio år sedan var otryggheten 2016 tydligt högre än de senaste årens relativt stabila nivåer.

Diagram 2.3 Indikatorer på otrygghetens utveckling

Andel otrygga/oroliga/påverkade

Källa: Nationella trygghetsundersökningen.

Som framgår av diagram 2.3 ovan upplever kvinnor överlag betydligt större otrygghet än män. År 2016 uppgav exempelvis 31 procent av kvinnorna att de känner sig otrygga en sen kväll i det egna bostadsområdet, att jämföra med nio procent av männen. Nästan en femtedel av kvinnorna upplever otryggheten som så påtaglig att den påverkar livskvaliteten, vilket är en tydlig ökning jämfört med 2015. Det finns således skäl att särskilt uppmärksamma kvinnors otrygghet. Otryggheten i samhället är ojämnt fördelad även på andra sätt. Exempelvis uppgav 30 procent av de utrikes födda i NTU att de upplever otrygghet vid utevistelse en sen kväll i det egna bostadsområdet, medan motsvarande andel bland personer med minst en svenskfödd förälder är 17 procent. Otryggheten är också mer utbredd i socioekonomiskt utsatta områden, särskilt bland kvinnor. Ett socialt utsatt område definieras här utifrån uppgifter om inkomstnivå, uttag av försörjningsstöd, åldersstruktur och befolkningstäthet (se Brå 2017:7, *Utvecklingen i socialt utsatta områden i urban miljö – analys utifrån Nationella trygghetsundersökningen*).

Dessa områden ligger framförallt, men inte endast, i eller i anknytning till landets större städer och utgör tillsammans 6,7 procent av Sveriges befolkning. Enligt NTU uppgav 53 procent av kvinnorna i socialt utsatta områden att de kände sig otrygga vid utevistelse en sen kväll i det egna bostadsområdet år 2016, jämfört med 31 procent av kvinnorna i landet som helhet. Motsvarande andel otrygga män i dessa utsatta områden uppgick till 22 procent år 2016, att jämföra med nio procent bland män i hela riket.

Fler bedrägerier och sexualbrott men färre anmälda tillgreppsbrott

Efter en tydlig ökning av antalet anmälda brott mellan 2006 och 2009 stabiliserades nivån därefter kring 1,4 miljoner anmälda brott årligen. Sedan 2014 ökar dock antalet anmälda brott igen och 2016 anmäldes drygt 1,5 miljoner brott, vilket var ungefär samma nivå som året innan. Även om denna utveckling inte behöver betyda att fler brott begås ställs stora krav på rättsväsendet som får allt fler ärenden att hantera. Utvecklingen påverkas, idag liksom för tio år sedan, i hög grad av brottstyperna bedrägerier och skadegörelsebrott. Medan de anmälda skadegörelsebrotten har varierat mellan åren har antalet anmälda bedrägerier ökat påtagligt under en längre tid. Sedan 2006 har antalet anmälda bedrägerier ökat med nästan 280 procent, se tabell 2.4. Framförallt har antalet datorbedrägerier, exempelvis köp på internet med andras kontouppgifter, blivit fler.

År 2016 fortsatte antalet anmälda fall av misshandel att öka något. Ökningen utgörs främst av misshandel av barn och ungdomar under 18 år och gärningspersonen är ofta en bekant. Anmäld misshandel mot barn har ökat under flera decennier, vilket enligt studier bl.a. beror på ökad anmälningsbenägenhet vid exempelvis förskolor och skolor. De anmälda sexualbrotten, som också i hög grad påverkas av benägenheten att anmäla, har även de ökat tydligt under en lång tid. År 2016 anmäldes 12 procent fler sexualbrott än året innan. Ökningen består främst i fler anmälda sexuella ofredanden mot flickor och kvinnor över 15 år men även antalet anmälda våldtäkter var fler än året innan. Över tid har antalet anmälda våldtäkter också påverkats av flera lagändringar som innebär att våldtäktsbegreppet utvidgats.

De anmälda tillgreppsbrotten fortsätter att minska, en trend som pågått i många år. År 2016 avsåg minskningen framförallt kategorin snatteri och övriga stölder, där brott som drivmedelsstölder och stöld från fordon ingår.

Tabell 2.4 Antal anmälda brott samt procentuell förändring

	Antal anmälda brott 2016	Procentuell förändring sedan 2006	Procentuell förändring sedan 2015
Misshandel	88 576	15 %	4 %
Sexualbrott	20 284	67 %	12 %
Tillgrepp	503 542	-14 %	-5 %
Bedrägeri	194 717	279 %	12 %
Skadegörelsebrott	194 594	32 %	0 %
Brott mot trafikbrottslagen	79 301	1 %	-1 %
Brott mot narkotikastrafflagen	90 883	36 %	-3 %
Samtliga brott	1 510 197	23 %	0 %

Källa: Officiell kriminalstatistik.

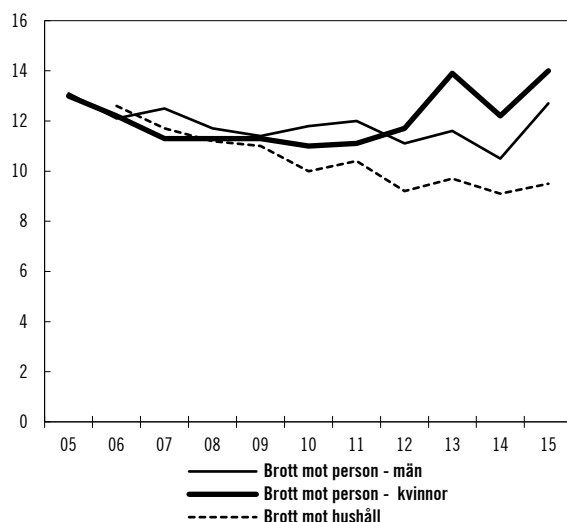
Långt ifrån alla brott anmäls och benägenheten att anmäla kan variera över tid och mellan olika brottskategorier. Studier visar exempelvis att brott i nära relationer anmäls i lägre utsträckning än brott som begåtts av okända gärningspersoner. Inom vissa områden påverkas också antalet anmälda brott i huvudsak av vilka resurser rättsväsendet lägger på att upptäcka brotten. Det gäller exempelvis trafikbrott och narkotikabrott. Antalet anmälda brott är således ingen tillförlitlig indikator på brottslighetens utveckling.

Frågeundersökningar som den Nationella trygghetsundersökningen, NTU, är ett bra komplement för att bedöma brottsutvecklingen. NTU omfattar ett tiotal vanliga brottstyper som drabbar enskilda personer och hushåll. Andelen som uppger att de utsatts för något brott mot enskild person har under åren varierat mellan drygt 11 och drygt 13 procent. Som framgår av diagram 2.4 nedan är det sedan 2012 en större andel kvinnor än män som uppger att de utsatts för något sådant brott.

Andelen hushåll som utsatts för egendomsbrott har minskat tydligt sedan mätningarna började, vilket beror på att de fordonsrelaterade brotten blivit färre. Ungefär en procent av hushållen uppger att de utsatts för bostadsinbrott, en siffra som varit stabil genom åren.

Diagram 2.4 Andel kvinnor och män utsatta för brott mot enskild person samt andel hushåll utsatta för brott mot egendom

Andel utsatta för brott

Anm.: Brott mot enskild: misshandel, hot, trakasserier, sexualbrott, personrån och bedrägeri.

Anm.: Brott mot egendom: bostadsinbrott, bilstölder, stöld ur och från fordon samt cykelstölder (redovisas sedan 2006).

Källa: Nationella trygghetsundersökningen.

Enligt NTU är trakasserier, hot och bedrägerier de vanligaste brotten mot både män och kvinnor. Män uppger i något större utsträckning att de har utsatts för misshandel, personrån och bedrägerier medan en större andel kvinnor uppger att de har utsatts för hot och trakasserier. Det är vidare nästan bara kvinnor, inte minst unga kvinnor, som uppger att de utsatts för sexualbrott. Det är också vanligare att kvinnor än män utsätts för brott i en nära relation. Exempelvis uppger kvinnor som utsatts för misshandel att gärningspersonen i 45 procent av fallen var en närstående medan motsvarande andel för män var tio procent.

Tabell 2.5 Andel utsatta för brott mot person 2015

	Samtliga	Män	Kvinnor
Misshandel	2,0	2,5	1,5
Sexualbrott	1,7	0,4	3,0
Hot	5,0	4,7	5,2
Trakasserier	4,7	3,7	5,7
Bedrägeri	3,5	4,0	2,9
Personrån	0,9	1,3	0,5
Något brott mot person	13,3	12,7	14,0

Källa: Nationella trygghetsundersökningen.

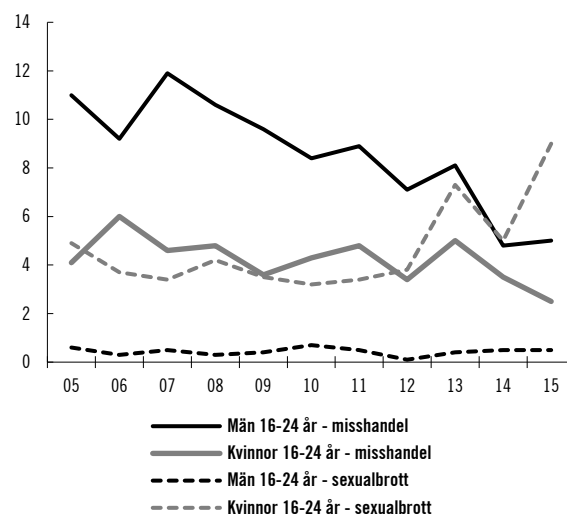
Som redovisats i tidigare budgetpropositioner har andelen personer som i NTU uppger att de utsatts för misshandel minskat något under åren. Minskningarna är tydligast bland yngre män.

Uppgifter från sjukvården och andra offerundersökningar pekar i samma riktning. Det tyder på att de allt fler anmälda misshandelsbrotten de senaste decennierna beror på att fler sådana brott anmäls och inte att fler brott begås.

De senaste tre åren har utsattheten för sexualbrott enligt NTU ökat tydligt. I NTU innefattar sexualbrott ett brett spektrum av brott, från lindrigare händelser som blottning till mycket allvarliga händelser som våldtäkt. Bland kvinnor handlar det om en fördubbling jämfört med åren innan 2013. Mest utsatta är yngre kvinnor. Utvecklingen är dock svårtolkad. Registeruppgifter från sjukvården visar ingen ökning av antalet personer som sökt vård till följd av sexuella övergrepp och andelen som i NTU uppger att de sökt vård är också låg. Sammantaget bedömer Brå (2017) att utsattheten kan ha ökat men troligen främst för mindre grova sexualbrott. Möjliga delförklaringar kan vara att uppmärksamheten kring sexualbrottsfrågor kan bidra till att fler definierar olika händelser, i synnerhet av mindre grov karaktär, som sexualbrott och att toleransen för våld i samhället har minskat generellt.

Diagram 2.5 Andel unga män och kvinnor (16–24 år) utsatta för misshandel och sexualbrott

Andel utsatta

Källa: Nationella trygghetsundersökningen.

De allt fler anmälda bedrägerierna återspeglas också i NTU, om än inte lika tydligt. En förklaring till detta kan vara att NTU inte omfattar brott som riktats mot företag. I likhet med de anmälda bedrägerierna uppges en stor del av bedrägerierna i NTU ha begåtts via internet.

NTU mäter även upplevd utsatthet för hatbrott. Andelen personer som uppger att de blivit utsatta för hatbrott har legat relativt stabilt sedan undersökningen påbörjades. Hatbrott med främlingsfientliga motiv är vanligast, oftast uttryckta som hot eller trakasserier. I NTU uppgav 1,4 procent av de tillfrågade att de utsatts för främlingsfientliga hatbrott 2014, vilket är något lägre än året innan. Utsattheten för främlingsfientliga hatbrott är relativt jämnt fördelad mellan kvinnor och män (48 respektive 52 procent i NTU 2013–2015).

Av NTU framgår att utsattheten för brott är ojämnt fördelad över befolkningen. Under 2015 hade knappt två procent av de tillfrågade drabbats av 57 procent av de brott mot person som rapporterades i undersökningen. Unga vuxna, särskilt kvinnor, och ensamstående föräldrar är grupper som är särskilt utsatta för upprepade brott.

Som tidigare nämnts är otryggheten enligt NTU tydligt högre i vissa av Sveriges socioekonomiskt utsatta områden än i landet som helhet. I dessa områden är även utsattheten för brott något högre jämfört med hela riket men skillnaden är relativt liten. En möjlig förklaring till att otryggheten ändå är mer utbredd i dessa områden skulle kunna vara att de i högre grad präglas av brottslighet som inte framgår av NTU, såsom skjutningar och öppen narkotikahandel.

Vissa grupper är sannolikt underrepresenterade i frågeundersökningar som NTU. Det gäller inte minst särskilt utsatta grupper, exempelvis missbrukare och hemlösa. NTU vänder sig heller inte till personer under 16 år.

Vidare ingår inte vissa brottstyper i NTU, t.ex. brott mot företag och myndigheter och brott som inte riktas mot enskilda personer, som narkotikabrott. Undersökningen ger således ingen fullständig bild över brottsligheten i samhället. Andra källor kan delvis komplettera bilden. Exempelvis tyder uppgifter från Folkhälsoinstitutet och Centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysning på att narkotikabruket varit relativt stabilt under 2000-talet.

Den går heller inte, varken utifrån kriminalstatistik eller NTU, att få en bild av den organiserade brottslighetens omfattning. Enligt en studie av Brå (2016) finns dock en bredd av aktörer inom den organiserade brottsligheten med delvis olika struktur och karaktär. Den gemensamma nämnaren är att dessa grupperingar

besitter ett skrämsekäpital, grundat i bl.a. tidigare våldshändelser, som kan utnyttjas för den brottsliga verksamheten. Det finns också tecken på en ökad aktivitet inom den organiserade brottsligheten. Enligt Polismyndigheten (2017) har antalet skjutningar med dödlig utgång i kriminella miljöer ökat från runt tio fall per år i början av 2000-talet till nästan 30 fall per år 2015 och 2016. Brå (2015) har också konstaterat att antalet skjutningar i Sverige var omkring 20 procent fler 2014 än 2006 och att denna ökning kan härledas till fler skjutningar i socialt utsatta områden. Enligt flera undersökningar (t.ex. Brå 2015 och SOU 2017:37) framgår vidare att det förekommer ett omfattande utnyttjande av välfärds- och förmånssystemen, ofta med företag och falska eller manipulerade intyg och identitetshandlingar som brottsverktyg.

För att bättre kunna bedöma den organiserade brottslighetens utveckling har regeringen gett Brå i uppdrag att undersöka förutsättningarna att ta fram indikatorer för att följa olika former av organiserad brottslighet och rättsväsendets insatser mot denna. Uppdraget ska redovisas senast den 16 oktober 2017.

Det dödliga våldet minskar i ett längre perspektiv. Framför gäller det dödligt våld mot barn och alkoholrelaterat dödligt våld mellan vuxna män. Det dödliga våldet mot kvinnor, både totalt och i nära relation, har också minskat. Däremot har dödligt våld med skjutvapen inom ramen för kriminellt relaterade konflikter ökat. År 2016 konstaterades totalt 106 fall av dödligt våld. Det är en minskning med sex fall jämfört med 2015 men fortfarande en högre nivå än åren dessförinnan. Det är dock för tidigt att säga om det är ett trenderbrott från den genomsnittligt sett stabila nivån på omkring 92 fall per år sedan i början av 2000-talet.

2.4.2 Flödet i rättskedjan

En viktig del i bedömningen av rättsväsendets resultat är att följa upp hur de brott som anmäls hanteras i rättskedjans olika delar. I detta avsnitt redovisas statistik över anmälda brott, utredning och lagföring samt verkställighet av utdömda påföljder. Annan verksamhet som inte hör till denna process, exempelvis polisens brottsförebyggande och ordningshållande arbete, stöd och information till brottsoffer, domstolarnas hantering av tvistemål och

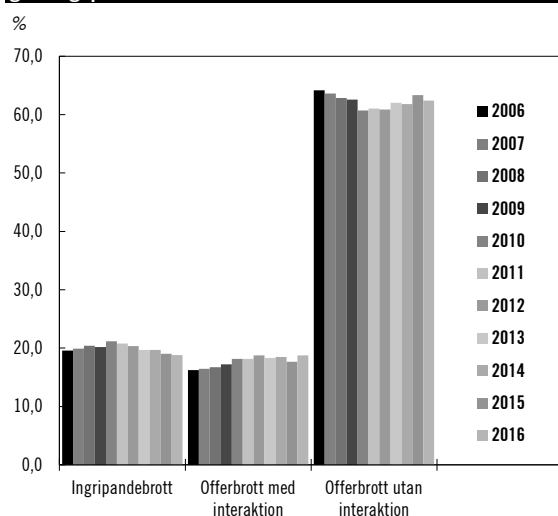
verksamheten inom de allmänna förvaltningsdomstolarna ingår inte i denna beskrivning utan redogörs för under respektive verksamhetsområde.

Brottsstrukturen påverkar möjligheterna att utreda och klara upp brott

Som tidigare nämnts anmäldes drygt 1,5 miljoner brott i Sverige 2016, en i princip oförändrad nivå jämfört med året innan. Rättsväsendets förutsättningar att hantera och klara upp de anmälda brotten är i stor utsträckning beroende av vilken typ av brott som anmäls. För att tolka utredningsresultatet krävs därför kunskap om de anmälda brotternas karaktär och sammansättning. Den anmälda brottsligheten kan grovt delas in i tre kategorier med olika förutsättningar för utredningsarbetet:

- ingripandebrott såsom trafik- och narkotikabrott, vilka generellt är enkla att klara upp,
- offerbrott med interaktion mellan gärningspersonen och den brottsdrabbade, exempelvis hot och misshandel, vilka i allmänhet bedöms vara medelsvåra att klara upp, och
- offerbrott utan interaktion mellan gärningspersonen och den brottsdrabbade, exempelvis skadegörelse, vilka överlag är svåra att klara upp.

Diagram 2.6 Andel anmälda brott fördelat på ingripandebrott samt brott med och utan interaktion med gärningspersonen

Källa: Bygger på officiell kriminalstatistik.

Av diagram 2.6 ovan framgår att vissa mindre förändringar har skett i fördelningen mellan dessa tre slags brott sedan 2006. De senaste åren har andelen ingripandebrott minskat något medan andelen offerbrott med interaktion mellan gärningspersonen och den brottsdrabbade ökat kontinuerligt under hela perioden. Andelen offerbrott utan sådan interaktion har ökat något de senaste åren men är fortfarande lägre än 2006. En närmare granskning av den anmälda brottsligheten sedan 2006 visar flera trender som kan ha påverkat förutsättningarna för utredningsarbetet. Exempelvis har antalet bedrägerier, särskilt internetrelaterade, ökat kraftigt, vilket sannolikt har försvårat utredningsarbetet. Vidare tycks benägenheten att anmäla våldsbrott ha ökat vilket kan ha inneburit att fler mindre allvarliga, och därmed mer svårupplösta, våldsbrott anmäls. Att tillgreppsbrotten, som är särskilt svårupplösta, minskat tydligt sedan i början av 2000-talet är en trend som istället förbättrat förutsättningarna för det sammantagna utredningsresultatet. År 2016 anmäldes färre tillgreppsbrott än på flera decennier. Även Polismyndighetens aktivitet mot narkotikabrott, som har ökat anmälningarna av de relativt lättupplösta brotten eget bruk och innehav av narkotika, har över tid bidragit till att öka antalet upplösta brott.

En del förändringar i den anmälda brottsligheten tycks således ha bidragit till fler svårupplösta brott medan andra har bidragit till fler lättupplösta brott. För att få en sammantagen bild av hur den anmälda brottslighetens utveckling påverkat förutsättningarna att nå personupplösning har brottsammansättningen undersökts. Analysen visar att fördelningen mellan olika brottskategorier under åren 2011–2016, i jämförelse med perioden 2006–2010, inte har förändrats på ett sätt som bör vara avgörande för det sammantagna utredningsresultatet. De övergripande förutsättningarna att utreda brott tycks ha förbättrats och försvårats i ungefär samma utsträckning. Detta utesluter dock inte att det kan ha skett förändringar med betydelse för utredningsresultatet inom enskilda brottskategorier, exempelvis att andelen komplicerade ärenden kan ha ökat när det gäller vissa brott. Brå (2016) har t.ex. uppskattat att antalet svårupplösta bedrägerier ökade från cirka 6 300 år 2006 till nästan 29 700 år 2013.

Det finns också tecken på att viss brottslighet blivit mer tidskrävande att utreda. Brå (2017) bedömer att antalet omfattande ärenden i rättsväsendet har ökat de senaste tio åren. Det rör främst ärenden om ekonomisk brottslighet, våldsbrott eller narkotikabrott, ofta med ett omfattande analys- och bevismaterial, internationella inslag och ett stort antal misstänkta, brottsoffer och vittnen. Samtidigt är sådana stora ärenden få i relation till rättsväsendets totala utrednings- och lagföringsverksamhet och det är svårt att bedöma vilken påverkan de har på myndigheternas sammantagna resultatutveckling.

Polismyndighetens och Sveriges Domstolars kostnader för tolktjänster har ökat tydligt de senaste tio åren. Användning av tolkar är också en faktor som påverkar tiden det tar att genomföra såväl förhör som huvudförhandlingar.

Polismyndigheten redovisat till åklagare minskat och var drygt 26 procent färre 2016 än 2006.

Uppbromsning av flödet i början av rättskedjan

För att få en bild av det fortsatta flödet i början av rättskedjan används ett antal indikatorer som på olika sätt överlappar varandra:

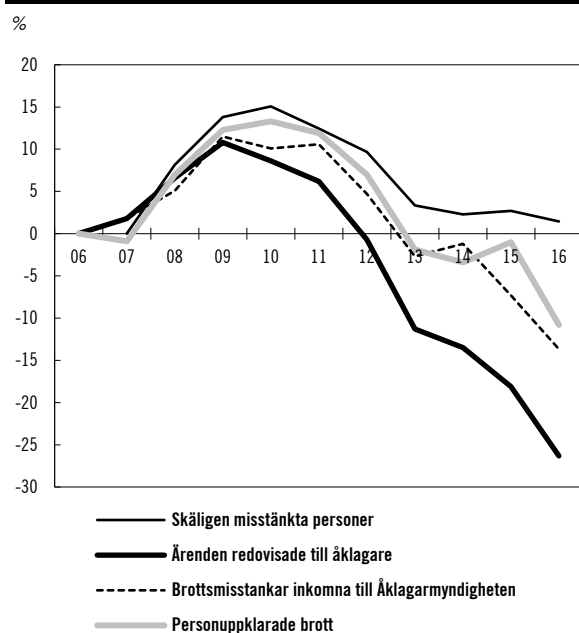
- antal personer skäligen misstänkta för brott,
- antal och andel ärenden redovisade från polis till åklagare,
- antal inkomna brottsmisstankar till Åklagarmyndigheten och
- antal och andel personupplärade brott¹.

I diagram 2.7 nedan illustreras den procentuella utvecklingen sedan 2006 av antalet skäligen misstänkta personer, antalet ärenden redovisade till åklagare, antalet brottsmisstankar inkomna till Åklagarmyndigheten och antalet personupplärade brott. Det generella mönstret karakteriseras av tydliga ökningarna åren efter 2006 följt av markanta minskningar under senare år. Med undantag för antalet misstänkta personer² låg nivåerna påtagligt lägre 2016 än tio år tidigare. Särskilt tydligt har antalet ärenden som

¹ Med personupplärade brott avses brott för vilka det har beslutats om åtal, meddelats åtalsunderlåtelse eller utfärdats strafföreläggande, dvs. brott till vilka det har knutits en gärningsperson.

² Statistiken över misstänkta personer reviderades 2016. Tidigare avsåg statistiken endast misstänkta personer som också lagfördes för brotten. Den nya statistiken, som finns fr.o.m. år 2007, omfattar alla misstänkta personer, oavsett om misstankarna avskrivits eller lett till lagföring.

Diagram 2.7 Procentuell utveckling av antalet misstänkta personer, ärenden redovisade till åklagare, brottsmisstankar inkomna till Åklagarmyndigheten och personupplarade brott

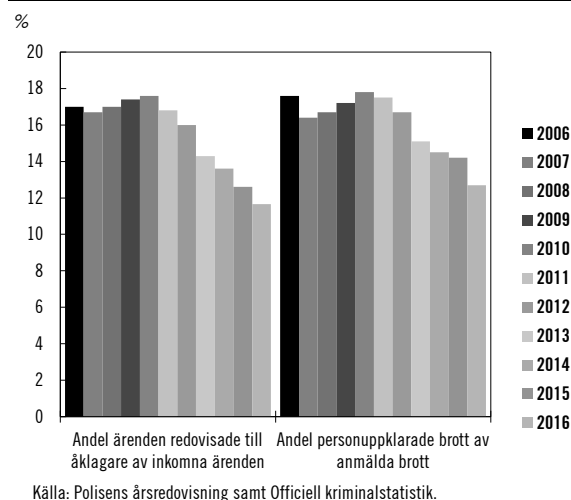

Källa: Officiell kriminalstatistik samt statistik från Polismyndighetens och Åklagarmyndighetens årsredovisningar.

Anm.: Den reviderade statistiken över misstänkta personer redovisas fr.o.m. år 2007. Anm.: Uppgifter saknas för åren 2006 och 2007 och har därför uppskattats utifrån antalet ärenden redovisade till åklagare.

Som framgår av diagram 2.8 nedan har andelen ärenden som redovisas till åklagare av samtliga inkomna ärenden och andelen personupplarade brott av samtliga anmälda brott minskat under senare år. År 2016 var andelen personupplarade brott lägre än på flera decennier. Att andelen ärenden som polisen redovisar till åklagare har minskat på ett liknande sätt indikerar att minskningarna kan härledas redan till detta led.

Diagram 2.8 Andel ärenden redovisade till åklagare av inkomna ärenden och andel personupplarade brott av anmälda brott

Källa: Polisens årsredovisning samt Officiell kriminalstatistik.

Vid en närmare granskning av utredningsresultatet framgår att de senaste årens försämringar gäller för många olika brottsområden. Sedan 2011, då den nedåtgående trenden startade, är minskningarna i antal personupplarade brott störst när det gäller stöldbrott och trafikbrott. Även antalet personupplarade bedrägerier och brott mot liv och hälsa har minskat tydligt. När det gäller bedrägerier har de anmälda brotten samtidigt ökat kraftigt, vilket resulterat i att andelen personupplarade bedrägerier fallit från drygt 14 procent 2011 till knappt sex procent 2016.

Färre lagföringar och domslut

För att bedöma flödet i den senare delen av rättskedjan används följande indikatorer:

- antal och typ av lagföringar³ och
- antal domslut i brottmål i tingsrätt.

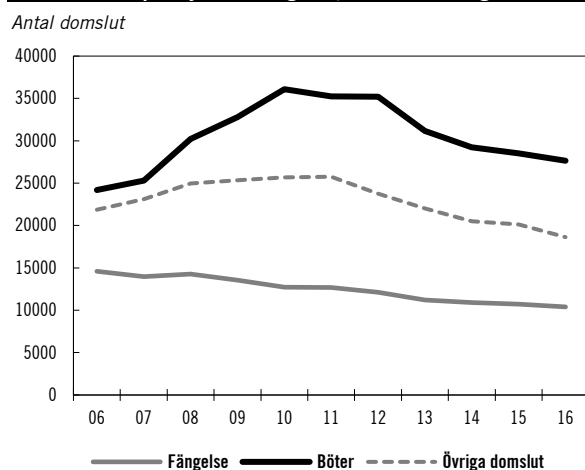
I linje med utvecklingen av antalet ärenden redovisade till åklagare och antalet personupplarade brott ökade antalet lagföringsbeslut fram t.o.m. 2009 varefter utvecklingen vände. Under de senaste åren har antalet lagföringsbeslut minskat tydligt. År 2016 fattades ca 98 400 lagföringsbeslut, ca 8 300 färre beslut än året före och en minskning med 30

³ Med lagföring avses fällande dom i tingsrätten, beslut om åtalsunderlåtelse och godkänt strafföreläggande.

procent jämfört med 2009. Genomgående avser drygt 80 procent av lagföringsbesluten män medan knappt 20 procent avser kvinnor. Den nedåtgående utvecklingen återspeglas även i antalet sakprövade brottmål i tingsrätt respektive antalet fällande domslut i sådana mål. Efter att ha ökat tydligt mellan 2006 och 2010 har dessa minskat de senaste åren. År 2016 uppgick antalet domslut i tingsrätt till knappt 57 000, vilket är ca 24 procent färre än 2010.

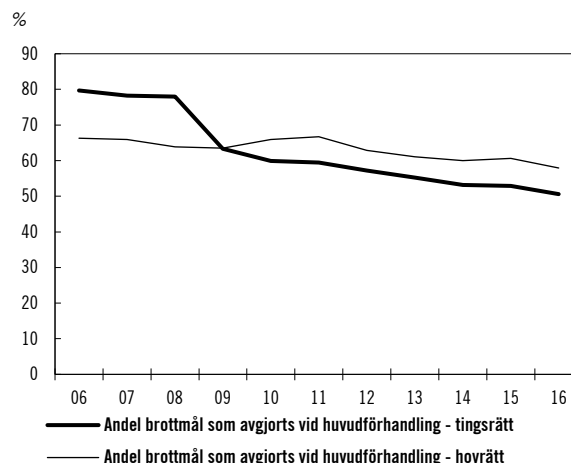
Som framgår av diagram 2.9 nedan utgjordes ökningen i antalet domslut fram till 2010 huvudsakligen av enklare mål där påföljden bestämdes till böter. År 2016 registrerades ca 29 000 domslut med en allvarigare påföljd än böter, vilket är den lägsta nivån under de senaste två decennierna.

Diagram 2.9 Avgjorda brottmål i tingsrätt fördelat på domslut med påföljderna fängelse, böter och övriga domslut

En del av de enklare brottmålen avgörs på handlingarna och kräver därmed överlag mindre resurser än mål som avgörs efter huvudförhandling. Över tid har allt fler brottmål kommit att avgöras utan huvudförhandling. Det beror i stor utsträckning på en regelförändring 2008. Antalet och andelen brottmål som avgörs med huvudförhandling har dock fortsatt att minska även under senare år. År 2016 avgjordes 24 procent färre brottmål genom huvudförhandling jämfört med 2010. I detta avseende har således belastningen på domstolarna minskat.

Diagram 2.10 Andel brottmål i tingsrätt och hovrätt som avgjorts vid huvudförhandling

Domstolarnas belastning avseende brottmål har å andra sidan ökat genom att tiderna för huvudförhandling har blivit längre. År 2016 upptog en genomsnittlig huvudförhandling i tingsrätt eller hovrätt ca 2,4 timmar, jämfört med 1,7 timmar 2006. En viktig bidragande orsak till detta är visserligen den ovan nämnda reformen 2008; med fler mål som avgörs på handlingarna ökar den genomsnittliga förhandlingstiden för de brottmål som fortfarande går till huvudförhandling (Brå 2017). Emellertid har också mer komplicerade brottmål, som kräver särskilt långa förhandlingstider, blivit fler och tar allt mer resurser i anspråk. År 2006 utgjorde huvudförhandlingar över 18 timmar knappt 13 procent av den totala förhandlingstiden i tingsrätt och hovrätt. År 2016 hade denna andel ökat till nästan 19 procent. Detta kan vara ett tecken på att rättsväsendet i allt större utsträckning hanterar komplex brottslighet som är tidskrävande att utreda och lagföra.

Färre dömda till fängelse

För att bedöma flödet i sista delen av rättskedjan används följande indikatorer:

- antal domslut med påföljden fängelse,
- antal utdömda fängelseår i tingsrätterna (straffmassa) och
- medelbeläggning i anstalt.

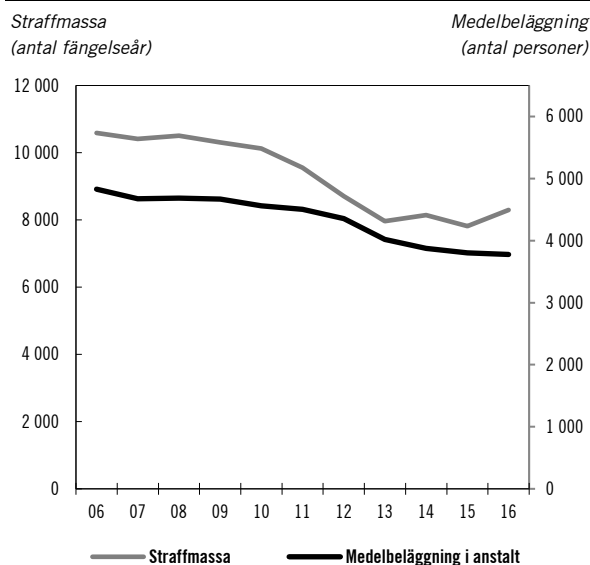
För att få en bild av utvecklingen efter avtjänad påföljd följs även:

– statistik över återfall i brott.

Antalet domslut med huvudpåföljden fängelse har minskat kontinuerligt sedan 2006. År 2016 utdömdes knappt 29 procent färre fängelsepåföljder än 2006. Medelbeläggningen i anstalt har också minskat tydligt under samma period. Detsamma gäller straffmassan, dvs. den totalt utdömda fängelse tiden under ett kalenderår, även om denna har stabiliserats något sedan 2013. Enligt Brå (2017) finns ett flertal faktorer som sannolikt bidragit till dessa minskningar. Antalet lagförda personer har överlag minskat de senaste åren samtidigt som det skett en omfördelning i hur olika påföljder används, vilket har resulterat i färre frihetsberövande straff. En praxisändring avseende straffen för narkotikabrott 2011 verkar också ha påverkat utvecklingen tydligt. Även en minskande andel återfall i ny brottslighet kan ha bidragit till viss del.

De flesta intagna i anstalt är män. Andelen kvinnor i fängelse uppgår endast till ca 6–8 procent, en andel som är stabil över tid.

Diagram 2.11 Utdömd straffmassa i antal fängelseår samt medelbeläggning i anstalt

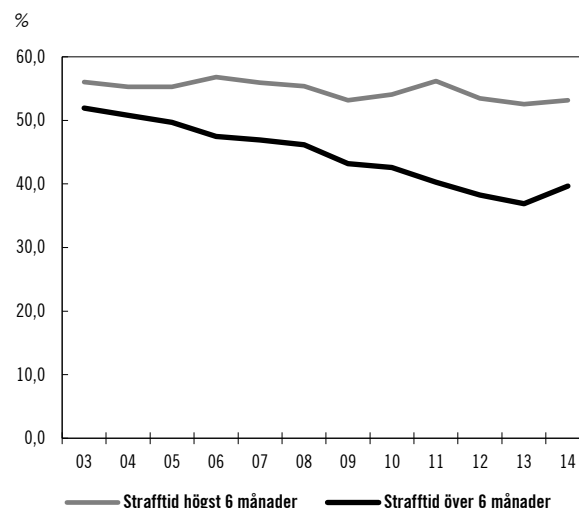

Källa: Officiell kriminalstatistik.

Statistiken över återfall i brott visar hur vanligt det är att personer lagförs på nytt efter frigivning eller annan tidigare lagföring. Återfallsproblematiken är särskilt tydlig bland män, ca 26 procent av männen återfaller i något nytt brott inom ett år medan motsvarande andel för kvinnor ligger runt 19 procent. Störst är risken för återfall bland dem som är mest brottsbelastade sedan

tidigare. Bland dem som frigives efter en fängelsepåföljd återfaller knappt hälften inom ett år. I detta avseende är dock trenden positiv över tid. År 2003 återföll 54 procent av dem som frigavs från fängelse inom ett år, jämfört med 47 procent bland dem som frigavs 2014, som är den senaste statistiken. Särskilt tydlig är minskningen bland dem som dömts till fängelsestraff längre än sex månader, för vilka det också finns bättre förutsättningar för Kriminalvården att bedriva ett mer utvecklat återfallsförebyggande arbete. Bland dessa återföll 52 procent av dem som frigavs 2003 inom ett år, vilket kontinuerligt minskade till ca 37 procent 2013. År 2014 ökade denna andel till knappt 40 procent. Det saknas emellertid tillräcklig kunskap om vad denna över tid tydliga minskning beror på. Att den tidigare brottsbelastningen, som är den starkaste riskfaktorn för återfall i nya brott, har minskat bland personer som dömts till fängelsepåföljder längre än sex månader kan ha bidragit till utvecklingen. Andelen personer med många tidigare brottsbelastningar har minskat i denna grupp samtidigt som andelen utan tidigare belastning har ökat.

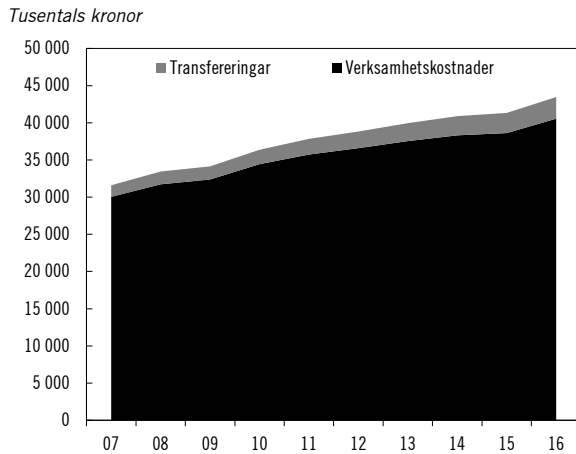
Diagram 2.12 Andel frigivna från fängelse som återfallit i brott inom ett år

Källa: Preliminär officiell kriminalstatistik.
Anm.: Med återfall avses ny lagföring.

Utveckling av rättsväsendets kostnader 2007–2016

Diagram 2.13 Kostnadsutveckling i rättsväsendet

Rättsväsendets kostnader för 2016 var ca 43,5 miljarder kronor, vilket är en ökning med 5,2 procent jämfört med föregående år. Mellan 2006 och 2015 har rättsväsendets kostnader ökat med ca 40 procent eller med ca 11,8 miljarder kronor. Av ökningen utgörs ca 4,8 miljarder kronor av pri- och löneomräkning av anslag inom utgiftsområdet. Övrig kostnadsutveckling under de senaste tio åren beror framförallt på de reformer som regeringen genomfört för att stärka brottsbekämpningen, öka effektiviteten och förbättra resultatet i rättskedjan.

2.4.3 Brottsförebyggande arbete

Mål

Regeringens mål för den brottsförebyggande verksamheten är att brottsligheten ska minska och att antalet brottsoffer ska bli färre.

De myndigheter inom rättsväsendet som bidrar till måluppfyllelsen är Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Ekobrottsmyndigheten och Brottsförebyggande rådet. Därutöver bidrar Kriminalvården med återfallsförebyggande arbete. Även insatser av myndigheter inom andra politikområden bidrar till att uppnå målet. Regeringen har i skrivelsen Tillsammans mot brott – ett nationellt brottsförebyggande program (skr. 2016/17:126) presenterat

gemensamma målsättningar för det brottsförebyggande området som gäller alla politikområden.

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

De bedömningsgrunder som används för att värdera resultatet och måluppfyllelsen för den brottsförebyggande verksamheten är följande:

- polisens förmåga att upprätthålla ordning och säkerhet,
- utvecklingen av polisens förmåga att bedriva planlagd brottsförebyggande verksamhet och
- utvecklingen av polisens samverkan med andra aktörer.

Förutom dessa bedömningsgrunder kan i viss mån utvecklingen avseende utsatthet för brott, upplevd trygghet och förtroendet för rättsväsendets myndigheter enligt NTU också användas för att bedöma måluppfyllelsen i den brottsförebyggande verksamheten. Resultaten från NTU har beskrivits tidigare i avsnitt 2.4.1.

Enligt regeringens uppfattning ska det brottsförebyggande arbetet bedrivas kunskapsbaserat och i nära samverkan mellan berörda aktörer på lokal, regional och nationell nivå. Det är viktigt att arbetet baseras på beprövade metoder, är planlagt, utgår ifrån den lokala problembilden och kontinuerligt följs upp och utvärderas. Fler aktörer utanför rättsväsendet behöver också involveras i det brottsförebyggande arbetet. De målsättningar som regeringen slagit fast i det brottsförebyggande programmet Tillsammans mot brott syftar till att främja en utveckling i denna riktning. Dessa målsättningar kommer att ligga till grund för den framtida bedömningen av utvecklingen av det brottsförebyggande arbetet.

Verksamhetens resultat

Det brottsförebyggande arbete som Polismyndigheten bedriver genom yttre verksamhet omfattar såväl planlagd, som händelsestyrd verksamhet. Verksamheten omfattar, förutom insatser som primärt syftar till att förebygga brott, också insatser som syftar till

att upprätthålla allmän ordning och säkerhet genom ingripanden när brott begås, omhändertagande av alkohol- och/eller narkotikapåverkade personer, övervakning av trafik samt hantering av större evenemang såsom demonstrationer och idrottsevenemang. Verksamheten handlar dessutom om att hjälpa människor i nöd efter att de larmat 112.

Under 2016 har Polismyndigheten bedrivit brottsförebyggande verksamhet i ungefär samma omfattning, räknat i resurstimmar, som året innan. Ett exempel på en planlagd förebyggande insats är arbetet med att ta fram medborgarlöften.

Medborgarlöften tas fram tillsammans med lokalsamhällets aktörer och syftar till ett mer effektivt brottsförebyggande och trygghets-skapande arbete. Arbetssättet infördes i samband med ombildningen av myndigheten och är under utveckling. Medborgarlöftena ska utgå ifrån lokala problembilder och omfattar bl.a. åtgärder mot olaglig försäljning av alkohol, ungdomsbrottslighet, narkotika, samt ökad trafiksäkerhet, ökad trygghet och ökad polisiär närvaro. Vid utgången av 2016 hade medborgarlöften utfärdats i 275 av landets 290 kommuner, vilket är en tydlig ökning jämfört med förra året då medborgarlöften fanns i omkring 90 kommuner.

Utifrån regeringens plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott utvecklar Polismyndigheten det brottsförebyggande arbetet gällande brott som hotar de grundläggande fri- och rättigheterna och den fria åsiktsbildningen. Detta sker bland annat genom en utökad kontakt och dialog med utsatta grupper. En nationell kontaktpunkt och särskilda demokrati- och hatbrottsgrupper har inrättats. Åklagarmyndigheten har inom ramen för handlingsplanen tagit fram nya riktlinjer i syfte att skapa en enhetlig handläggning av hatbrott.

För att motverka den stora ökningen av bedrägeribrott har nationella brottsförebyggande strategier mot denna typ av brott beslutats av Polismyndigheten under året. Myndigheten har också vidtagit en rad åtgärder för att förmå allmänheten och andra samhällsaktörer att bli bättre på att skydda sig mot bedrägerier.

Polismyndighetens yttre operativa, händelsestyrda verksamhet bedrivs dygnet runt, året om. Den händelsestyrda verksamheten, som även kallas för ingripandeverksamhet, initieras av olika akuta händelser som registreras och prioriteras i graderna 1–3 när larmet når

regionledningscentralen. Belastningen mäts med måtten inkomna samtal och antalet upprättade händelserapporter. Förra året inkom drygt 750 000 stycken 112-samtal till Polismyndigheten, vilket är en ökning med 11 procent jämfört med året innan.

Lokalt brottsförebyggande arbete och polisiärt arbete i utsatta områden

Lokal samverkan mellan såväl myndigheter som andra aktörer inom det brottsförebyggande arbetet är nödvändigt. En metod som har använts för att få en tydlig struktur i samverkan mellan bl.a. polis och kommun är samverkansöverenskommelser. Vid utgången av 2016 hade Polismyndigheten tecknat samverkansöverenskommelser i 250 av landets 290 kommuner.

Polismyndigheten har tidigare valt ut 14 områden som prioriterats särskilt i syfte att komma tillrätta med den omfattande brottsproblematik och otrygghet som förekommer där. De flesta av de prioriterade områdena återfinns i Sveriges tre storstadsområden och har varit föremål för en rad insatser de senaste decennierna. Ur ett polisiärt perspektiv utmärker sig områdena genom en hög koncentration av kriminella grupperingar, social oro, en öppen narkotikahandel samt våld och skadegörelse i den offentliga miljön. Till problembilden hör också en obenägenhet att delta i rättsprocessen, radikalisering och rekrytering till våldsbejakande extremism samt tendenser till parallella samhällsstrukturer. Enligt Polismyndigheten kräver ett särskilt utsatt område, utöver polisiära insatser, även omfattande åtgärder från flera andra samhällsaktörer för att komma tillrätta med problematiken.

Polismyndigheten genomför en rad riktade insatser för att hantera situationen i de prioriterade områdena. Att myndigheten har skapat en samlad bild av problematiken gör det möjligt att följa områdena över tid och samla åtgärder och prioriteringar. I resursomfördelningen har de prioriterade områdena gynnats särskilt, vilket har resulterat i att det i samtliga 14 områden fanns fler polisanställda vid utgången av 2016 än samma tid föregående år. I enlighet med det uppdrag som regeringen lämnade i december 2015 är de särskilt utsatta områdena föremål för tolv myndigheters samverkan mot lokal organiserad brottslighet.

I en rapport från juni 2017 gör Polismyndigheten bedömningen att antalet särskilt utsatta områden nu uppgår till 23 av totalt 61 utsatta områden. Ökningen beror främst på att polisen har fördjupat sin kunskap om problemen i utsatta områden genom ökad närvaro, fördjupad kartläggning och samverkan.

Under 2016 har Polismyndigheten också arbetat fram ett metodstöd för arbetet med organiserad brottslighet i lokalsamhället och i utsatta områden. Metodstödet ska bl.a. skapa förutsättningar för att strukturera och samordna beslutade verksamhetsinriktningar.

Brottsförebyggande rådets och länsstyrelsernas brottsförebyggande arbete

Brottsförebyggande rådet (Brå) har en viktig roll i att stödja och utveckla det kunskapsbaserade brottsförebyggande arbetet. Som en del av regeringens satsning på detta område fick Brå från och med 2016 utökade resurser för att utveckla myndighetens roll i det brottsförebyggande arbetet. Under året har Brå fortsatt att ge kunskapsstöd och ekonomiskt stöd till brottsförebyggande aktörer. Samtidigt har arbetet präglats av planering och uppstart av nya insatser som möjliggjorts av det utökade anslaget. Brå har bl.a. tagit fram en webbaserad basutbildning som syftar till att höja kompetensnivån hos kommun, polis och andra brottsförebyggande aktörer vad gäller kunskap om lokalt brottsförebyggande arbete. Myndigheten har även påbörjat ett utvecklingsarbete för att utveckla spetskunskap om nya konkreta brottsförebyggande arbetssätt gällande socialt utsatta områden, situationell brottsprevention och it-relaterad brottslighet. Därutöver har Brå börjat ge riktat processtöd till ett antal områden med särskilda utmaningar i det brottsförebyggande arbetet. Brå ska årligen redovisa till regeringen hur det brottsförebyggande arbetet har bedrivits och utvecklats. Den första redovisningen överlämnades i mars 2017. Den visar bl.a. att polisens förhöjda ambition med det brottsförebyggande arbetet märks tydligt på den lokala nivån, men att samarbetet med kommunerna tenderar att stanna vid övergripande frågor och informationsutbyte. Till följd av bristande resurser har det kunskapsbaserade arbetet inom kommunerna, särskilt de små, ofta fått stå tillbaka för mer kortsiktiga satsningar.

Utöver Brås förstärkta roll för samordning och stöd på nationell nivå har länsstyrelserna från och med 2017 till uppgift att stödja och bidra till regional samordning av brottsförebyggande arbete.

Förebyggande arbete mot ekonomisk brottslighet

Ekobrottsmyndigheten bedriver brottsförebyggande arbete som avser ekonomisk brottslighet. I likhet med tidigare år har Ekobrottsmyndigheten bedrivit ett aktivt och relevant informations- och påverkansarbete i samverkan med myndigheter, företag och organisationer.

Under 2016 har myndigheten bl.a. riktat insatser till viktiga målgrupper som arbetar med stora infrastrukturprojekt, banker och myndigheter såsom Arbetsförmedlingen och Migrationsverket. Genomgående i dessa insatser är syftet att öka deltagarnas förmåga att tidigt upptäcka och förebygga misstänkta ekobrott. Vidare genomfördes åtgärder som ska minska risken för att företag används som brottsverktyg genom ett samarbete med Bolagsverket och Skatteverket. Ekobrottsmyndigheten deltar också i myndighetssamverkan mot osund konkurrens.

Myndighetens kunskapsbaserade arbetssätt och aktiva samverkan med andra relevanta aktörer borgar för en effektiv resursanvändning och har bidragit till att öka kunskapen hos olika aktörer om hur ekonomisk brottslighet kan förebyggas. Myndigheten har främst inriktat sitt arbete mot den grova brottsligheten men har också arbetat för att förebygga enklare brott som många gånger beror på okunskap. Antalet inkommande brottsmisstankar som rör bokföringsbrott minskade under 2016 med 11 procent vilket kan vara en effekt av myndighetens brottsförebyggande arbete med information till småföretagare när det gäller tider för inlämnande av årsredovisningar.

Säkerhetspolisens brottsförebyggande arbete

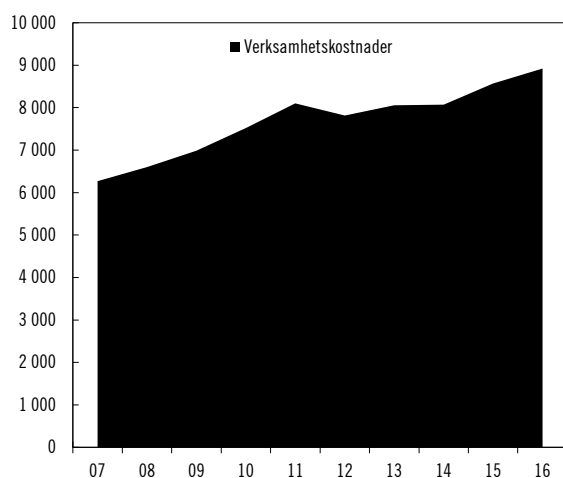
Säkerhetspolisen har under 2016 i sitt brottsförebyggande arbete bl.a. fokuserat på att förhindra att Sverige används som bas för rekrytering, logistiskt stöd, finansiering eller attentatsplanering och för att motverka att svenskar deltar i terrorism utomlands. I det arbetet har Säkerhetspolisen haft en omfattande samverkan med flera nationella myndigheter och internationella partner.

Säkerhetspolisen har därutöver också bedrivit förebyggande arbete inom ramen för författningsskyddsverksamheten, kontraspionageverksamheten, personskyddsverksamheten och säkerhetsskyddsverksamheten. Dessutom bedrevs förebyggande arbete för att förhindra olaglig spridning av massförstörelsevapen och dess vapenbärare samt produkter och kunskap som kan användas för tillverkning av sådana vapen.

Kostnadsutveckling

Diagram 2.14 Kostnadsutveckling brottsförebyggande arbete

Tusentals kronor

Källa: Årsredovisningarna 2007-2016 för Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Brottsförebyggande rådet. Årsredovisningen för staten avseende Säkerhetspolisen.

2.4.4 Utredning och lagföring

Mål

Regeringens mål för utredning och lagföring är att verksamheten ska bedrivas med högt ställda krav på rättssäkerhet, kvalitet och effektivitet och att brottsuppleringen ska öka.

De myndigheter inom rättsväsendet som omfattas av verksamheten är Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Rättsmedicinalverket, Kriminalvården (för häktesverksamhet), Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden samt Säkerhetspolisen. Utöver rättsväsendets myndigheter bidrar Tullverket, Skatteverket och Kustbevakningen. Dessa myndigheters verksamhet redovisas under utgiftsområde 3

Skatt, tull och exekution respektive 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att bedöma resultatet och måluppfyllelsen för utredning och lagföring används flera av de indikatorer som tidigare redovisats i den samlade bedömningen. De indikatorer som används är följande:

- antal och andel ärenden redovisade från polis till åklagare,
- antal och andel personupplagade brott,
- antal och andel lagförda personer och brottsmisstankar,
- antal utfärdade ordningsböter, och
- genomströmningstider.

Bedömningen baseras på såväl den sammantagna utvecklingen som utvecklingen för olika brottskategorier.

Rättsväsendets verksamhet är komplex och svår att på ett heltäckande sätt fånga i ett antal statistiska mått. En stor mängd värdefullt arbete utförs inom området utredning och lagföring utan att det resulterar i ärenden som redovisas till åklagare eller personupplagade. Det är vidare svårt att definiera exakt vilken uppläringsnivå som är rimlig, eftersom förutsättningarna att klara upp de anmälda brotten varierar kraftigt mellan olika typer av brott. De brottsbekämpande myndigheterna måste dock alltid sträva efter att uppnå en så hög brottsupplärning som möjligt så att personer som begår brott får stå till svars för sina gärningar. I ljuset av detta tillför indikatorerna värdefull och nödvändig information om utvecklingen i verksamheten.

Verksamhetens resultat

Ärendeinflöde och utredning

Ett brottsärende som inkommer till Polismyndigheten eller Ekobrottsmyndigheten innehåller ett eller flera anmälda brott. Ett anmält brott innehåller i sin tur en eller flera brottsmisstankar (dvs. varje brottslig gärning som en person kan misstänkas för).

Det totala antalet brott som anmäldes till brottsbekämpande myndigheter 2016 låg enligt den officiella kriminalstatistiken kvar på ungefär samma nivå som året innan, dvs. 1,5 miljoner brott.

Inflödet av ärenden till Polismyndigheten minskade under 2016 med 2,6 procent (exklusive ärenden från övervakning med trafik-säkerhetskameror) till ca 1 248 000 ärenden. Det var framför allt i kategorierna tillgreppsbrott och skadegörelse som inflödet minskade. Antalet inkomna ärenden gällande våldsbrott och bedrägerier ökade.

Till Ekobrottsmyndigheten inkom under 2016 totalt 5 810 ärenden, vilket är en minskning med 8,6 procent i förhållande till året innan. Det totala antalet brottsmisstankar som inkom till myndigheten var ca 47 000 st. Andelen brottsmisstankar som rörde mer allvarlig ekonomisk brottlighet ökade medan inflödet av misstankar avseende mängdbrott minskade. Inflödet av brottsmisstankar ökade när det gäller skattebrott, penningtvättsbrott och marknadsmissbruk.

Av de ärenden som inkom till Polismyndigheten inleddes förundersökning i 42 procent av fallen, vilket är samma andel som 2015. Av ärenden med inledd förundersökning var det däremot en lägre andel som redovisades till åklagare. Den andelen minskade från 30 procent till 28 procent. Antalet ärenden som Polismyndigheten redovisade till åklagare minskade under 2016 med 10 procent. Det innebär att andelen redovisade ärenden av avslutade ärenden (dvs. ärenden som slutredovisats till åklagare, lagts ned eller överlämnats till annan myndighet och därmed är avslutade i Polismyndighetens diarium) minskade från 12,5 procent till 11,7 procent. Antalet och andelen redovisade ärenden minskade i alla brottskategorier. Ärendebalansen i form av antal öppna ärenden ökade med 11 procent.

Till Åklagarmyndigheten inkom under 2016 ca 162 800 ärenden eller knappt 410 000 brottsmisstankar. Det är en minskning med 5 procent avseende ärenden och 7 procent avseende brottsmisstankar jämfört med föregående år.

Tabell 2.6 Inkomna ärenden

Antal

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Polismyndigheten	1 332 165	1 449 494	1 492 952	1 436 089	1 473 103	1 458 684	1 447 626	1 502 377	1 543 745	1 519 200
Åklagarmyndigheten	197 267	202 738	211 430	208 985	210 692	202 346	185 702	179 044	171 839	162 743
Ekobrottsmyndigheten	4 160	4 485	4 782	4 374	4 545	4 591	6 369	5 573	6 357	5 810

Källa: Polismyndigheten samt årsredovisningar för Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten.

För Polismyndighetens del redovisas endast inkomna brottsärenden, inklusive ärenden från övervakning med trafiksäkerhetskameror. Siffrorna gällande Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten inkluderar även andra ärenden än sådana som avser ansvar för brott.

Genomströmningstider

Medelgenomströmningstiden för bearbetade ärenden hos Polismyndigheten, dvs. ärenden där förundersökning eller annan slags brottsutredning bedrivits, ökade från 88 till 94 dagar mellan 2015 och 2016. Tiden mäts från inledd förundersökning till dess att ärendet avslutats hos polisen.

Den totala genomsnittliga genomströmningstiden från att anmälan har inkommit till Åklagarmyndigheten till dess att beslut har fattats minskade med fyra dagar till 132 dagar. Även genomströmningstiden mätt från att beslutsunderlag inkommit från Polismyndigheten till dess att Åklagarmyndigheten fattat beslut minskade med en dag till 15 dagar.

Genomströmningstiden mätt i antal dagar från anmälan till beslut vid Ekobrottsmyndigheten

ökade från 181 till 205 dagar mellan 2015 och 2016. Det kan bero på att myndigheten under året hanterat fler ärenden som rör grov ekonomisk brottlighet och färre mängdbrott.

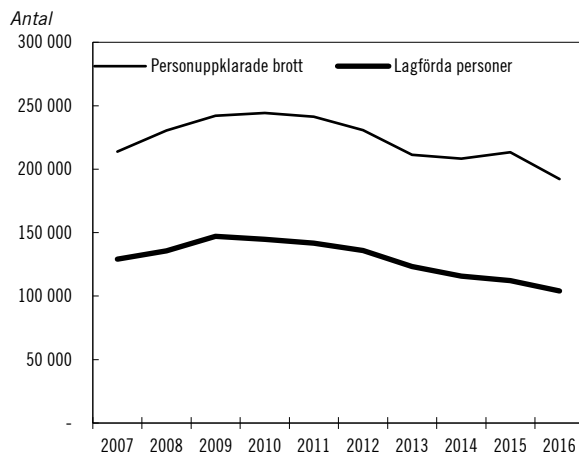
Personuppklaring och förverkanden

När brottsbekämpande myndigheter knyter en gärningsperson till ett brott genom att åklagare fattar beslut om åtal, strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse (dvs. lagföring) räknas brottet som personuppklarat i den officiella kriminalstatistiken.

Antalet personuppklarade brott minskade under 2016 i samma omfattning som antalet redovisade ärenden från polis till åklagare, dvs. med 10 procent. Sammanlagt personuppklarades 194 000 brott under året. Personuppklaringsprocenten (andelen personuppklarade brott av samtliga handlagda brott) uppgick till 13 procent, vilket är en minskning med 1 procentenhet i

förhållande till 2015. Lagföringsprocenten (andelen personuppklarade brott av samtliga utredda brott) uppgick till 29 procent 2016, vilket är en minskning med 2 procentenheter jämfört med 2015. I landets sju polisregioner och åklagarområden varierade lagföringsprocenten från 26 procent i Stockholm till 33 procent i Nord.

Diagram 2.15 Personuppklarade brott och lagförda personer

Källa: Den officiella kriminalstatistiken samt årsredovisningarna för Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten. För att möjliggöra tidsserien över personuppklarade brott har dessa definierats enligt den definition som Brå använde till och med redovisningsåret 2013.

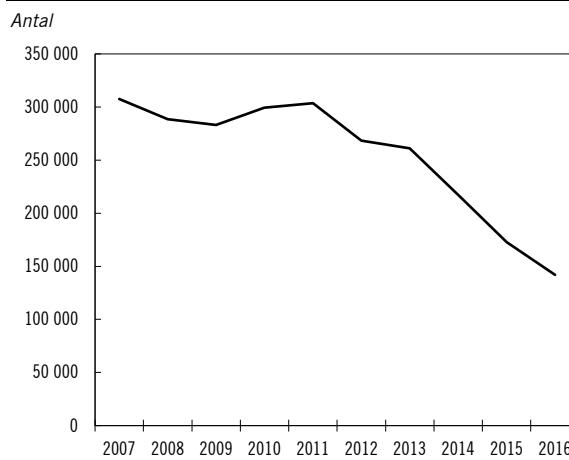
Antalet personer som lagfördes (dvs. åtalades, fick strafföreläggande eller meddelades åtalsunderlåtelse) genom beslut av Åklagarmyndigheten minskade under 2016 med 8 procent till 102 083. Andelen lagförda personer (av det totala antalet misstänkta personer där beslut om lagföring eller avskrivning fattats) minskade med en procentenhet till 64 procent. Antalet lagförda brottsmisstankar minskade med 13 procent, vilket förklaras av det minskade ärendeinflödet samt att myndigheten under 2015 hade tre stora bedrägeriärenden i vilka det fattades lagföringsbeslut för ett stort antal brottsmisstankar.

Antalet lagföringsbeslut som fattades hos Ekobrottsmyndigheten under 2016 minskade med 13 procent och uppgick till ca 7 000 stycken. Andelen lagföringsbeslut minskade med två procentenheter till 16 procent. Samtidigt ökade antalet lagförda personer med knappt 3 procent till 1 972 personer. Ökningen avser främst allvarigare ekonomisk brottslighet. Detta kan förklaras av att Ekobrottsmyndigheten gjort en satsning på att identifiera personer som ses som drivande aktörer inom grov ekonomisk brottslighet.

Antalet ordningsböter som Polismyndigheten utfärdade fortsatte att minska kraftigt. År 2016

utfärdades 31 000 färre ordningsböter än 2015 vilket motsvarar en minskning med 18 procent.

Diagram 2.16 Utfärdade ordningsböter

Källa: Polismyndigheten.

Möjligheterna till ekonomisk vinning är en av de främsta drivkrafterna bakom en stor del av brottsligheten i samhället. Genom att i samband med utredning och lagföring av brott också arbeta med att återföra brottsvinster kan rättsväsendet bidra till att incitamenten att begå brott minskar.

Under 2016 registrerade Åklagarmyndigheten yrkanden om förverkande av utbyte av brott eller brottslig verksamhet i 514 ärenden, vilket är en ökning med 16 procent sedan året innan. Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten genomförde 485 förenklade tillgångsutredningar, varav 163 gick vidare till fördjupad utredning.

Ekobrottsmyndigheten framställde 25 yrkanden om förverkanden vilket ligger på samma nivå som 2015. Ekobrottsmyndigheten framställde också 31 yrkanden om företagsbot och 42 yrkanden om skadestånd.

Forensiskt utredningsstöd

Ärendeutvecklingen vid Nationellt forensiskt centrum (NFC) vid Polismyndigheten har under den senaste tioårsperioden visat på ett kontinuerligt ökat behov av forensiska undersökningar och analyser.

Mellan 2015 och 2016 ökade ärendetillströmningen vid NFC med 6 procent, exklusive personärenden för dna- respektive fingeravtrycksanalys samt ärenden från Migrationsverket. Antalet begärda undersökningar av personprover för dna-analys fortsatte däremot att minska (-9 procent). NFC:s produktion ökade under 2016 och man avslutade nästan 10 procent fler ärenden än 2015. Trots detta ökade antalet öppna ärenden. Det beror

enligt NFC bl.a. på att man har behövt avsätta resurser för att lära upp och handleda nya medarbetare. Under 2016 har NFC kunnat korta vissa handläggningstider medan andra har ökat. På områdena vapen, droger, alkohol och dna har handläggningstiderna minskat till följd av resurstillskott och förändrat arbetssätt. För undersökningar gällande t.ex. handstil och fingeravtryck har tiderna ökat p.g.a. resursbrist och ökad inströmning av sådana ärenden.

Ärendeutvecklingen vid Rättsmedicinalverkets olika verksamheter förändrades i vissa avseenden under året. Inom den rättsmedicinska verksamheten minskade antalet förrättade obduktioner med 4 procent. Antalet dödsfall där dödsättet har bedömts som avsiktligt vållat av annan ligger dock kvar på ungefär samma, förhöjda, nivå som året innan (108 stycken). Antalet genomförda medicinska åldersbedömningar i brottmål ökade till 42 stycken jämfört med 11 året innan. Antalet utfärdade rättsintyg minskade för sjätte året i rad. Minskningen uppgår till ca 3 procent jämfört med 2015 och till 26 procent jämfört med 2011. Antalet rättspsykiatriska undersökningar var i det närmaste oförändrat jämfört med året innan. Antalet expedierade ärenden inom rättskemin ökade med drygt en procent till 91 000 under året. Inom rättsgenetiken minskade det totala antalet expedierade ärenden med 11 procent till 2 900. Handläggningstiderna vid Rättsmedicinalverket har generellt sett minskat, främst när det gäller obduktionsärenden där handläggningstiderna förkortats med 30 procent. Detta bedöms vara ett resultat av att myndigheten har arbetat aktivt med att förändra sitt arbetssätt med fokus på bland annat effektiva processer.

Isoleringsbrytande åtgärder för intagna i häkte

Sverige har under lång tid fått återkommande nationell och internationell kritik för sin häktnings- och restriktionsanvändning. Regeringen har vidtagit flera åtgärder på området. Som ett resultat av dessa har bl.a. häktes- och restriktionsutredningen lämnat förslag som innebär nya alternativ till häktning, begränsning av häktetiderna, lagstiftad rätt till mänsklig kontakt och särskilda regler för frihetsberövade barn. Även Brottsförebyggande rådet har lämnat förslag till åtgärder i en kartläggning av situationen i häkte. Regeringen arbetar med förslagen.

Kriminalvården har under 2016 vidtagit flera åtgärder i syfte att öka häktades tid i isoleringsbrytande åtgärder. Förutom utveckling av verksamhetsinnehållet har Kriminalvården och Åklagarmyndigheten fortsatt att utveckla sitt samarbete, på såväl central som lokal nivå. Syftet med samarbetet är att underlätta arbetet med isoleringsbrytande åtgärder för dem som är häktade med restriktioner.

En dryg fjärdedel av de häktade med restriktioner fick del av isoleringsbrytande åtgärder minst två timmar per dygn under 2016. Det är en liten ökning i förhållande till 2015. Knappt tre fjärdedelar av de häktade utan restriktioner fick del av isoleringsbrytande åtgärder minst två timmar per dygn vilket är en liten minskning i förhållande till 2015. För båda kategorierna häktade gäller att gruppen unga och gruppen kvinnor får isoleringsbrytande åtgärder i större utsträckning. Grupperna unga med restriktioner och kvinnor med eller utan restriktioner står för den största ökningen i förhållande till föregående år.

Kostnadsutveckling

Myndigheternas kostnader inom verksamhetsgrenen utredning och lagföring uppgick till knappt 17,1 miljarder kronor 2016, vilket är 1 miljard kronor eller drygt 6 procent mer än föregående år. I förhållande till 2014 uppgår ökningen till drygt 5 procent. Vid Polismyndigheten ökade kostnaderna med 785 miljoner kronor (6 procent) och vid Kriminalvården med 100 miljoner kronor (5 procent). Även vid Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten ökade kostnaderna, i Åklagarmyndighetens fall med 83 miljoner kronor (6 procent) och vid Ekobrottsmyndigheten med 44 miljoner kronor (8 procent).

Våldsbrott är en högprioriterad brottskategori inom Polismyndigheten och en stor del av myndighetens resurser går åt till att hantera den typen av brott. Under 2016 lades drygt 41 procent av resurstiden för utredning och lagföring på våldsbrott, vilket är en ökning med 6 procentenheter sedan 2011. Våldsbrottens andel av ärendeinflödet uppgår till ca 10 procent.

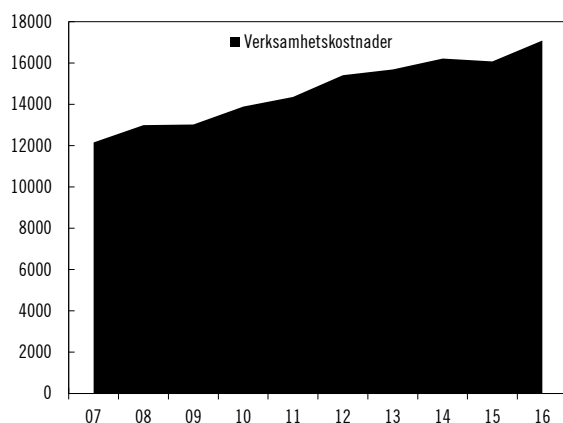
Inom Åklagarmyndigheten utgjordes 26 procent av de avslutade brottsmisstankarna av vålds- och sexualbrott och drygt 40 procent av

resurserna användes för att handlägga sådana brottsmisstankar.

Ekobrottsmyndigheten lägger ca 90 procent av sin budget på utredning och lagföring. De vanligaste brottskategorierna är skattebrott och bokföringsbrott. Andelen komplexa ärenden har ökat under året, vilket också återspeglas i ökade kostnader jämfört med året innan. Ekobrottsmyndigheten deltar också i allt större utsträckning i insatser beslutade inom den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet. Sammantaget ställer det stora krav på myndigheten att göra effektiva prioriteringar.

Diagram 2.17 Kostnadsutveckling utredning och lagföring

Tusentals kronor

Källa: Årsredovisningarna 2007–2016 för Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Kriminalvården.

2.4.5 Dömande verksamhet

Mål

Regeringens mål för Sveriges Domstolar är att mål och ärenden ska avgöras med hög kvalitet och effektivitet. Målbalanserna och omloppstiderna ska hållas på en rimlig nivå. Domstolsverket ska skapa förutsättningar för domstolarna att uppfylla målet för verksamheten bl.a. genom en ändamålsenlig resursfördelning och stöd i verksamhetsutvecklingen.

Inom den dömande verksamheten verkar de allmänna domstolarna och de allmänna förvaltningsdomstolarna. Sveriges Domstolar omfattar även hyres- och arrendenämnderna, Rättshjälpsmyndigheten, Rättshjälpsnämnden och Domstolsverket. Verksamheten vid migrationsdomstolarna redovisas under utgiftsområde 8.

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

De indikatorer som används för att redovisa resultaten inom verksamhetsområdet är följande:

- omloppstider,
- inkomna, avgjorda och balanserade mål,
- överbalanser och
- produktivitet, mätt som antalet avgjorda mål och ärenden i förhållande till kostnaderna.

Verksamhetens resultat

Omloppstider

Regeringen har beslutat om målsättningar för hur långa omloppstider olika typer av mål högst bör ha i domstolarna. Målsättningarna gäller hur lång handläggningstid 75 procent av målen högst bör ha från att de kommit in till domstolen till att de har avgjorts. Regeringen har också beslutat om målsättningar för omloppstiderna vid hyres- och arrendenämnderna. Även här gäller målsättningen hur lång handläggningstid 75 procent av ärendena högst bör ha. Verksamhetsmålen och resultaten framgår av tabell 2.7.

Tabell 2.7 Uppfyllelse av verksamhetsmål: genomsnittlig omloppstid i månader för avgjorda mål och ärenden, 75:e percentilen

Månader	Mål 2016	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tingsrätter								
Tvistemål exkl. gem. ansökan om äktenskapsskillnad	7,0	7,6	7,9	7,3	7,2	7,0	7,0	6,7
Brottmål exkl. förtursmål	5,0	5,1	5,2	4,9	4,9	4,8	4,5	4,3
Hovrätter								
Tvistemål fram till PT beslut	2,0					2,1	1,9	1,9
Tvistemål där PT beslut beviljats	10,0					12,6	11,7	11,5
Brottmål exkl. förtursmål	5,0	7,2	7,4	7,2	7,6	7,5	7,1	6,5
Förvaltningsrätter								
Samtliga mål exkl. förtursmål och migrationsmål	6,0	8,1	10,0	8,5	7,0	6,4	6,0	5,8
Kammarrätter								
Samtliga mål exkl. förtursmål och migrationsmål	6,0	9,5	7,2	6,8	7,5	7,0	7,9	7,4
Hyses- och arrendenämnder								
Samtliga ärenden exkl. avstående- och lokalmedlingsärenden	4,0	5,2	4,9	5,5	7,4	7,5	5,7	7,0

Anm.: Från och med 2016 är tvistemål vid hovrätter uppdelade i två delar, tvistemål fram till beslut om prövningstillstånd och tvistemål där beslut om prövningstillstånd har beviljats. Därför finns jämförelsetal endast tillgängliga för 2014 och 2015.

Källa: Årsredovisningarna 2010–2016 för Sveriges Domstolar.

Omloppstiderna vid domstolarna har minskat för samtliga målkategorier under den senaste sjuårsperioden. Under 2016 minskade omloppstiderna för samtliga verksamhetsmål utom för kategorin *tvistemål fram till beslut om prövningstillstånd* vid hovrätterna där resultatet var oförändrat. Verksamhetsmålen uppnåddes för tingsrätterna och förvaltningsrätterna. Hovrätterna uppnådde verksamhetsmålet för *tvistemål fram till beslut om prövningstillstånd*. Hovrätternas omloppstider för övriga verksamhetsmål förbättrades men de ligger fortsatt över verksamhetsmålen. Kammarrätternas omloppstider minskade men ligger fortfarande en dryg månad över regeringens verksamhetsmål.

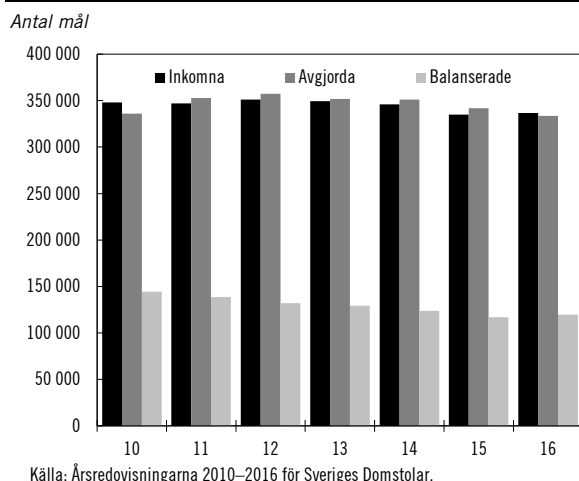
Verksamhetsmålet för hyres- och arrendenämndernas omloppstid på fyra månader uppnåddes inte. Nämndernas resultat uppgick till sju månader, vilket är en försämring jämfört med året innan. Den huvudsakliga förklaringen till att måluppfyllelsen försämrats är att nämnderna avgjort ett större antal äldre arrendenämndsärenden.

Under 2016 pågick ett antal riktade åtgärder för att minska handläggningstider och balansera vid Sveriges Domstolar. Som exempel kan nämnas den förstärkningsstyrka med domare

som kan tas i anspråk vid frånvaro på grund av utbildning och långvarig sjukskrivning eller vid handläggning av större mål och balans- och avarbetningar. Som framgångsfaktorer för måluppfyllelsen framhåller domstolarna en effektivare ledning och styrning av verksamheten och åtgärder inom ramen för den inre organisationen bl.a. fördelning av mål, beredningsrutiner, tydlig ansvarsfördelning och specialisering.

Inkomna, avgjorda och balanserade mål

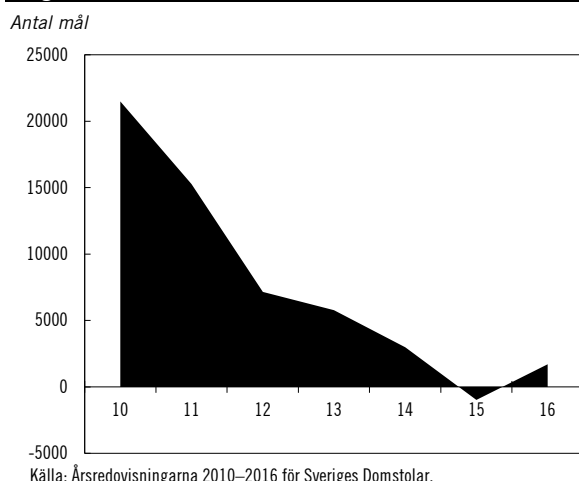
Antalet inkomna mål (exklusive migrationsmål) till domstolarna ökade med 0,6 procent 2016 jämfört med 2015. Antalet avgjorda mål minskade under samma period med 2,4 procent och antalet balanserade mål ökade med 2,5 procent. Utvecklingen under de senaste sju åren framgår av diagram 2.18.

Diagram 2.18 Utveckling av inkomna, avgjorda och balanserade mål (exkl. migrationsmål)

Under 2016 ökade antalet inkomna mål för första gången sedan 2012. Antalet avgjorda mål fortsatte dock att minska för fjärde året i rad. Efter en femårig minskning ökade antalet balanserade mål 2016 till följd av att antalet inkomna mål översteg antalet avgjorda mål. Därmed bröts utvecklingen av minskande balanser.

Överbalanser

Domstolarnas totala balans kan delas upp i en så kallad arbetsbalans och en överbalans. Med arbetsbalans avses det antal mål i balans som statistiskt är förenligt med att regeringens verksamhetsmål gällande omloppstider kan nås. Det antal mål som överstiger arbetsbalansen definieras som överbalans.

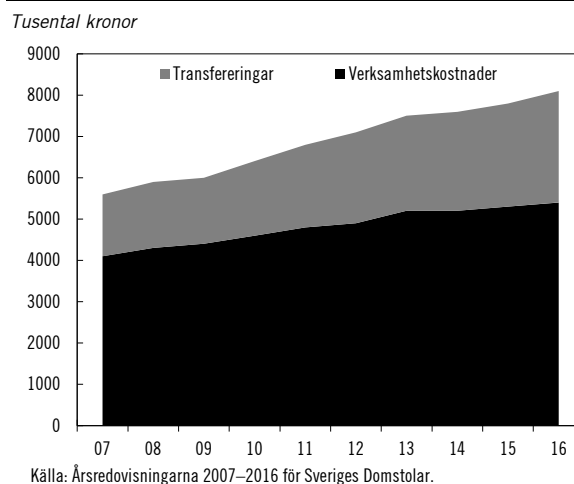
Diagram 2.19 Överbalanser

Domstolarna hade sammantaget en mindre överbalans som uppgick till 1 712 mål 2016. Sedan 2010 har överbalansen gradvis minskat och 2015 hade domstolarna en underbalans, se

diagram 2.19. Tingsrätterna hade en marginell överbalans som förklaras av ökade brottmålsbalanser. Förvaltningsrätterna (exklusive migrationsmål) hade underbalanser. Hovrätterna hade en marginell överbalans. Kammarrätterna hade en överbalans på nästan 4 400 mål, vilket är en ökning med knappt 700 mål jämfört med 2015. En stor del av överbalansen vid kammarrätterna utgjordes av socialförsäkringsmål vid Kammarrätten i Stockholm. Målen rör ersättning för kostnader till följd av vård i annat land inom EU.

Kostnadsutveckling och produktivitet

Verksamhetsområdet omfattar både verksamheten inom Sveriges Domstolar (exklusive migrationsdomstolarna) och de transfereringar och övriga utbetalningar som utgörs av kostnader under anslaget 1:12 *Rättsliga biträden m.m.* Verksamhetens kostnader avser huvudsakligen utfallet på anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar* och transfereringar avser huvudsakligen utfallet på anslaget 1:12 *Rättsliga biträden m.m.*

Diagram 2.20 Kostnadsutveckling dömande verksamhet

Under perioden 2007–2016 har verksamhetskostnaderna inom Sveriges Domstolar ökat med cirka 30 procent. Under 2016 ökade de med 1,3 procent, vilket främst förklaras av ökade personalkostnader. Produktiviteten, mätt som antalet avgjorda mål och ärenden i förhållande till de totala fastprisberäknade kostnaderna på anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar*, minskade under 2016. Under året ökade antalet inkomna mål något medan antalet avgjorda mål och ärenden fortsatte att minska. Även om antalet balanserade

mål ökade så finns det endast en marginell överbalans.

Utgifterna för rättsliga biträden ökade med 8 procent under 2016. Totalt har de ökat med 89 procent under perioden 2007–2016. Under 2016 utgjorde utgifterna för offentlig försvarare 53 procent av utgifterna på anslaget. Andra huvudsakliga utgiftsposter är kostnader för målsägandebiträde, offentligt biträde, rättshjälp, konkursförvaltararvode, bevisning och tolkar. Den totala ökningen av utgifterna på anslaget beror huvudsakligen på ökade utgifter för offentliga försvarare. Ökningen förklaras främst av att antalet timmar per förordnande har ökat men även av att timkostnadsnormen har höjts. Timkostnadsnormen fastställs årligen av regeringen i förordningen (2009:1237) om timkostnadsnorm inom rättshjälpsområdet.

2.4.6 Verkställighet av påföljd

Mål

Regeringens mål för verksamheten är att påföljderna ska verkställas på ett säkert, humant och effektivt sätt och att antalet återfall i brott ska minska.

Kriminalvården ansvarar för att verkställa påföljder inom verksamhetsområdet.

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Uppfyllelsen av målet att påföljder ska verkställas på ett säkert, humant och effektivt sätt bedöms bl.a. utifrån

- myndighetens arbete med att förbättra den interna styrningen och kontrollen,
- effektiviteten i resursutnyttjandet,
- antalet rymningar och andra allvarliga händelser och
- graden av strukturerad sysselsättning i anstalt.

Måluppfyllelsen avseende det återfallsförebyggande arbetet under verkställigheten bedöms bl.a. utifrån

- andelen klienter som har en verkställighetsplan,

- andelen klienter som har deltagit i och fullföljt behandlingsprogram,
- klienternas deltagande i utbildning och
- andelen klienter som har blivit föremål för särskilda utslussningsåtgärder.

Verksamhetens resultat

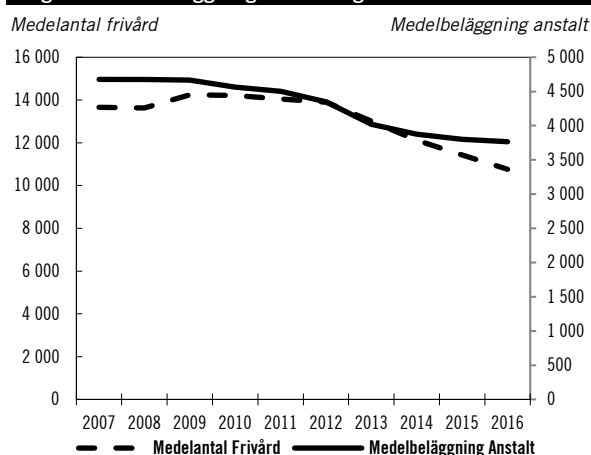
Intern styrning och kontroll

Kriminalvården har under 2016 stärkt den interna styrningen och kontrollen, bl.a. genom att en tillsynssektion har inrättats, vars uppdrag är att samlat granska verksamheten och ge myndighetsledningen underlag som visar på eventuella brister och utvecklingsområden.

Beläggning och effektivt resursutnyttjande

Medelantalet klienter i anstalt och frivård har minskat med totalt 21 procent på tio år. Minskningen av antalet intagna i anstalt avtog dock för tredje året i rad.

Diagram 2.21 Beläggningsutveckling

Källa: Kriminalvårdens årsredovisningar 2007-2016.

Kriminalvården har under 2016 fortsatt att på kort sikt anpassa platstillgången efter behovet. Myndigheten har även fortsatt sitt arbete med att utveckla och planera för ett långsiktigt hållbart platsbestånd. Inom ramen för myndighetens genomförandeplan för 2016 har beslut fattats om att gå vidare i projekteringen för om- eller nybyggnad av ett antal anstalter i landet.

Samtidigt som antalet klienter fortsatte att minska fortsatte personalresurserna att öka. Förhållandet förklaras av myndighetens arbete med att stärka den interna styrningen och kontrollen samt av det pågående utvecklingsarbetet avseende klientverksamheten.

Säkerhet

Kriminalvården har under 2016 haft fortsatt fokus på att stärka säkerheten vid anstalter i de högre säkerhetsklasserna. Myndigheten har också fortsatt sitt arbete med att öka säkerheten vid frivårdskontoren. Ingen rymning från anstalter i de högre säkerhetsklasserna har skett under året, i likhet med 2015. Antalet avvikelser från anstalter i den lägsta säkerhetsklassen fortsätter också att ligga på en låg nivå. Antalet allvarliga händelser i såväl anstalt som frivård har dock ökat något i förhållande till föregående år medan antalet har sjunkit inom transportverksamheten.

Kriminalvården har regeringens uppdrag att utveckla och långsiktigt förankra arbetet mot våldsbejakande extremism inom myndigheten. Se vidare utg.omr 1 avsnitt 9.8.

Återfallsförebyggande arbete

Kriminalvården har under 2016 slutfört ett flerårigt utvecklingsarbete för att öka kvaliteten i arbetet med verkställighetsplanering. Bland annat har ett nytt systemstöd införts och medarbetare har fått utbildning. Omställningen har varit personalkrävande och medfört att andelen klienter som fått en fastställd verkställighetsplan har sjunkit jämfört med 2015, förutom för gruppen villkorligt frigivna där andelen (98 procent) var i nivå med föregående år.

Andelen klienter i frivård respektive klienter i anstalt som har deltagit i behandlingsprogram 2016 var i nivå med respektive har sjunkit något i förhållande till föregående år. En fjärdedel av de som avtjänade fängelsestraff och en knapp tredjedel av de som verkställde skyddstillsyn deltog i behandlingsprogram under verkställigheten. Fullföljandegraden har gått ner något i förhållande till föregående år. En viss positiv utveckling kan dock noteras när det gäller deltagande och fullföljande av de längre behandlingsprogrammen, vilket är i linje med Kriminalvårdens strategiska inriktning för behandlingsinsatserna. Kriminalvården har sedan 2013 haft regeringens uppdrag att utveckla och förstärka arbetet med gruppen unga i kriminalvård respektive våldsamma klienter. Av redovisningen kan bl.a. konstateras en positiv utveckling när det gäller deltagande i behandlingsprogram inom båda dessa grupper, bl.a. till följd av satsningar på intagna med ADHD samt resursförstärkningar av verksamheten för unga klienter.

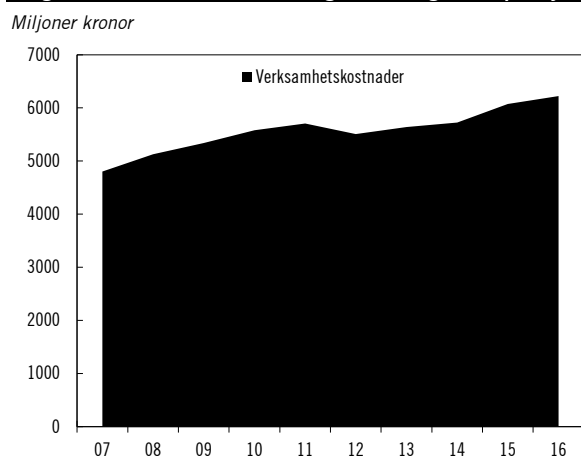
För intagna i anstalt utgörs sysselsättningen förutom av behandlingsprogram även av bl.a. arbete och studier. En fjärdedel av de intagna i anstalt påbörjade någon form av utbildning under verkställigheten, vilket är i nivå med föregående år. Kriminalvården har regeringens uppdrag att vidta åtgärder för att öka tillgängligheten och genomströmningen i klientutbildningen i syfte att kunna erbjuda fler intagna kompletterande utbildning på gymnasial nivå.

Under 2016 frigavs 12 procent av de intagna från anstalt via en av de fyra särskilda utslussningsåtgärderna, vilket är en minskning med en procentenhet i förhållande till 2015 och en tillbakagång till 2014 års nivå. Kvinnor får i något högre grad del av någon av de särskilda utslussningsåtgärderna. Kriminalvården har regeringens uppdrag att förstärka arbetet med utslussning. Myndigheten har lämnat en delredovisning som avser arbetet under 2016. Av redovisningen framgår bl.a. att flera förändringar, som syftar till att öka antalet klienter som får del av utslussningsåtgärder, har initierats. Uppdraget ska slutredovisas 2018.

Kriminalvården strävar efter att vara drivande i samarbeten som bidrar till att risken för återfall minskar och har under året tagit fram en nationell handlingsplan för myndighetens samverkan med andra aktörer inom klientverksamheten. Regeringen gav under året även en utredare i uppdrag att ta fram förslag på en modell för samverkan mellan samhällets aktörer avseende återfallsförebyggande åtgärder på individnivå. Uppdraget har redovisats och bereds inom Regeringskansliet.

Kostnadsutveckling

Diagram 2.22 Kostnadsutveckling verksamhet av påföljd

Källa: Kriminalvårdens årsredovisningar 2007–2016.

Anm. Kostnaden för transferingar ligger på i snitt 11 miljoner kronor

Verksamhetsområdet omfattar verksamhet inom frivården, anstalter samt Kriminalvårdens transportverksamhet för såväl nationella som internationella transporter. Internationella transporter inom migrationsområdet redovisas under utgiftsområde 8 Migration. Häktesverksamheten ingår som en del i verksamhetsområdet Utredning och lagföring.

Kostnaderna för verksamhetsområdet har ökat sedan 2007. Mellan 2015 och 2016 ökade kostnaderna med 150 miljoner kronor till en nivå på drygt 6,2 miljarder kronor. Utvecklingen förklaras av ökade kostnader för personal, lokaler och övrig drift.

2.4.7 Stöd till brottsoffer

Mål

Regeringens mål är att skadeverkningarna av brott ska minska och att verksamheten till stöd för brottsoffer bedrivs på ett effektivt och rättsäkert sätt med hög kvalitet. Den som drabbats av brott ska få adekvat information och ett gott bemötande från rättsväsendets myndigheter. De myndigheter inom rättsväsendet som bidrar till måluppfyllelsen genom brottsofferrelaterade verksamheter är Brottsoffermyndigheten, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Sveriges Domstolar.

Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

För att bedöma måluppfyllelsen används bl.a. följande indikatorer:

- brottsutsattas erfarenheter av polisens, åklagarnas och domstolarnas arbete,
- antalet inkomna och avgjorda brottskadeärenden,
- genomsnittlig handläggningstid för brottskadeärenden,
- inkomna medel från regressverksamheten,
- antalet aktiva regressärenden vid årets slut och
- antalet inkomna och beviljade ansökningar till brottsofferfonden.

Verksamhetens resultat

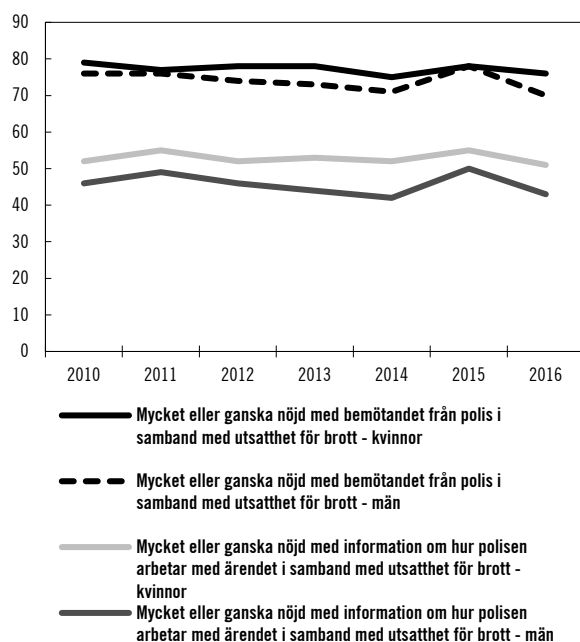
För att kunna bedöma måluppfyllelsen inom området följer regeringen dels de åtgärder som myndigheterna vidtagit för att förbättra bemötandet av brottsutsatta och informationen till brottsutsatta, dels Brottsoffermyndighetens resultat avseende handläggning av brottskadeärenden m.m. Inledningsvis redovisas en bedömning av rättsväsendets allmänna arbete, framför allt utifrån ett urval av resultatindikatorer från Nationella trygghetsundersökningen (NTU). Därefter redovisas specifikt Brottsoffermyndighetens arbete.

Rättsväsendets arbete

Rättsväsendet ska tillsammans med övriga aktörer i samhället ge stöd åt dem som drabbas av brott. Många anställda inom rättsväsendets myndigheter kommer på ett eller annat sätt i kontakt med personer som har drabbats av brott. Myndigheterna och deras personal behöver därför kunna bemöta brottsdrabbade på ett professionellt sätt, ge dem relevant information och vid behov hjälpa dem att få kontakt med andra aktörer, t.ex. med den kommunala socialtjänsten eller det civila samhällets organisationer. Inte minst är det viktigt att polisen informerar om brottsutsattas möjlighet att få stöd och hjälp från bl.a. brottsofferstödande organisationer. Det har under senare år tagits många initiativ inom såväl rättsväsendet som inom andra politikområden för

att vidareutveckla och förbättra stödet till dem som drabbas av brott. Organisationer som bedriver brottsofferstödande arbete såsom Kvinnojourerna och Brottsofferjouren Sverige har fått kraftigt stärkta resurser.

Diagram 2.23 Brottsoffrets erfarenheter av polisens arbete

Källa: Nationella trygghetsundersökningen.

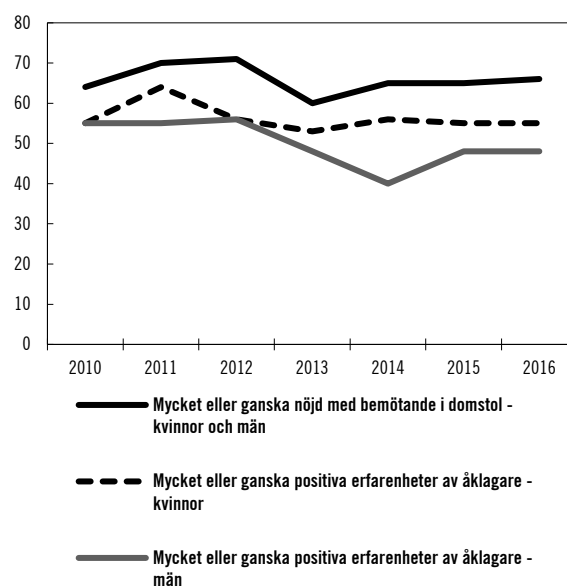
Som framgår av diagrammet ovan visar NTU att nästan tre fjärdedelar av de som varit i kontakt med polisen med anledning av utsatthet för brott är nöjda med det bemötande man fått. Kvinnor är mer nöjda med bemötandet än män (76 respektive 70 procent år 2016). Däremot är brottsoffrets mindre nöjda med den information de har fått från polisen (51 procent av kvinnorna och 43 procent av männen).

Vidare visar NTU att en klar majoritet av de personer som varit i kontakt med polisen med anledning av utsatthet för brott är nöjda med polisens tillgänglighet (totalt 70 procent). När det gäller polisens effektivitet och förmågan att utreda och klara upp brottet är bilden betydligt mindre positiv (totalt 28 procent). Sammantaget uppger drygt hälften (55 procent) att de har positiv erfarenhet av polisen. Generellt sett uppger kvinnor oftare att de har positiva erfarenheter av polisen. Skillnaden i erfarenheter mellan kvinnor och män är dock mindre när det gäller brott som innehållit hot eller våld.

Skillnaden mellan olika åldersgrupper är små men äldre personer (65–79 år) har en mer positiv erfarenhet av polisens arbete än övriga

brottsoffrets. Erfarenheter av polisen skiljer sig något åt mellan olika grupper i befolkningen, t.ex. beroende på utbildningsbakgrund och boendeort, men resultaten varierar mellan åren och utan tydlig riktning.

Diagram 2.24 Brottsoffrets erfarenheter av åklagare respektive bemötande i domstol

Källa: Nationella trygghetsundersökningen.

När det gäller personer som har varit i kontakt med en åklagare på grund av utsatthet för brott uppger drygt hälften, 55 procent av kvinnorna och 48 procent av männen, att de har mycket eller ganska positiva erfarenheter av kontakten med åklagaren. Över tid kan en svag negativ trend noteras.

Av dem som har varit i kontakt med en domstol under senare år uppger två tredjedelar att de är nöjda med bemötandet i domstolen. Utvecklingen har varit relativt stabil sedan 2007. Vidare visar NTU att en övervägande majoritet (77 procent) av de som haft erfarenhet av målsägandebiträde är positiva, en ökning med 8 procentenheter jämfört med föregående år.

Eftersom underlaget av personer i NTU som har erfarenhet av domstol och åklagare är begränsat bör dessa resultat tolkas med viss försiktighet. Det gäller även för personer som har varit i kontakt med domstol och målsägandebiträde varför resultatet inte presenteras uppdelat på kön. Resultatet ger emellertid en indikation om utvecklingen.

Bemötande

I samband med att Polismyndigheten ombildades till en myndighet togs ett helhetsgrepp om arbetet med brottsoffer och personsäkerhetsskydd. Detta utvecklingsarbete har fortgått under 2016 och i slutet av året beslutades Polismyndighetens riktlinjer för brottsoffer- och personsäkerhetsverksamhet. I början av 2017 beslutade myndigheten dessutom om ett metodstöd utifrån den fastställda brottsoffer- och personsäkerhetsprocessen. Metodstödet vänder sig till alla inom Polismyndigheten som arbetar med frågor som rör brottsoffer och personsäkerhetsskydd och omfattar allt från hur information och stöd till brottsoffer med olika behov ska hanteras till riskbedömning och riskhantering.

Åklagarmyndigheten arbetar brett mot mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld samt fridskränkingsbrott. Brottsofferperspektivet är en viktig aspekt i myndighetens tillsyns- och metodutvecklingsarbete. Under året har myndigheten genomfört en översyn av deras handbok i bemötandefrågor, som nu genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv. Inom ramen för myndighetens arbete med jämställdhetsintegrering har ett samarbete med Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) inletts. Syftet är att utveckla en e-utbildning för att höja kompetensnivån om brottsutredningar avseende våld mot kvinnor och sexualbrott. Vidare har Åklagarmyndigheten under året tagit fram en ämnessida om bemötande av personer med funktionsnedsättningar.

Vid domstolarna har arbetet med bemötande av brottsoffer fortsatt i enlighet med den för Sveriges Domstolar gemensamma handlingsplanen från 2015. En del i detta är återkommande undersökningar av hur domstolens brukare ser på bemötandet. Det handlar också om framtagande av och justeringar av tidigare förbättringsåtgärder. Planen beskriver också det stöd Domstolsverket ska ge domstolarna. Detta stöd innebär bl.a. att Domstolsverket har hållit utbildningar om hur domstolarna kan kvalitetssäkra sina egna utvärderingar av bemötandearbetet. Domstolsverket har också hållit seminarier i intervjuteknik för domstolar som ska genomföra intervjuer med parter och vittnen, så kallade brukarundersökningar. Att regelbundet genomföra intervjuer med parter och vittnen är inte enbart ett sätt för domstolarna att få brukares

synpunkter på domstolens bemötande utan också ett sätt för domstolarna att utvärdera det bemötandearbete som redan har utförts.

Information

Brottsoffermyndigheten har under året särskilt satsat på utbildning och information om barn och ungas utsatthet med fokus på våld i nära relation. Regeringsuppdraget att ta fram en handledning för personal i förskolan till boken Liten och webbplatsen jagvillveta.se har redovisats.

Myndighetens arbete med att sprida kännedom om materialet Jag vill veta samt arbetet med regeringsuppdraget Liten och trygg har lett till en hög kännedom om detta bland yrkesverksamma. Webbplatsen, lärar-handledningen samt övrigt material har tillsammans också bidragit till att underlätta för brottsutsatta barn och unga att få tillgång till och tillgodogöra sig information om sina rättigheter.

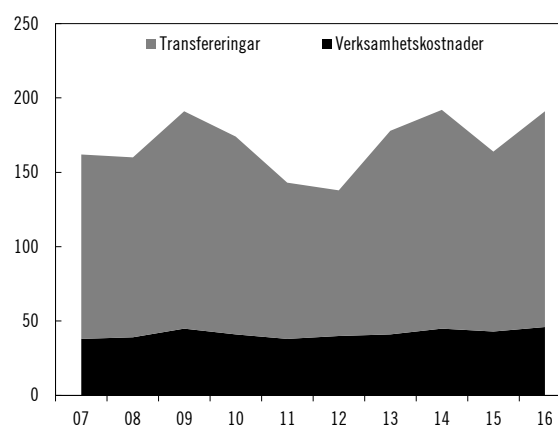
Brottsoffermyndighetens arbete och resultat

Brottsoffermyndighetens uppgift är att främja brottsoffers rättigheter, behov och intressen samt vara ett informations- och kunskapscentrum för brottsofferfrågor. I den övergripande rollen att uppmärksamma och synliggöra brottsofferfrågor ingår även att initiera samverkan kring och sprida information om brottsofferfrågor.

Kostnadsutveckling

Diagram 2.25 Kostnadsutveckling stöd till brottsoffer

Tusentals kronor

Källa: Brottsoffermyndighetens årsredovisningar 2007–2016.

Verksamheten omfattar både Brottsoffermyndighetens arbete och de transfereringar som utgörs av kostnader för brottsskadeersättning under anslaget 1:11 *Ersättning för skador på grund*

av brott. Även Brottsofferfonden ingår i verksamheten. Brottsofferfondens medel är dock inte uppförda på statens budget utan finansieras huvudsakligen av lagöverträdare, som betalar en särskild avgift till fonden.

Mellan 2014 och 2016 är kostnaderna, inklusive transfereringar för verksamheten, i löpande priser i stort sett oförändrade och uppgick till drygt 191 miljoner kronor.

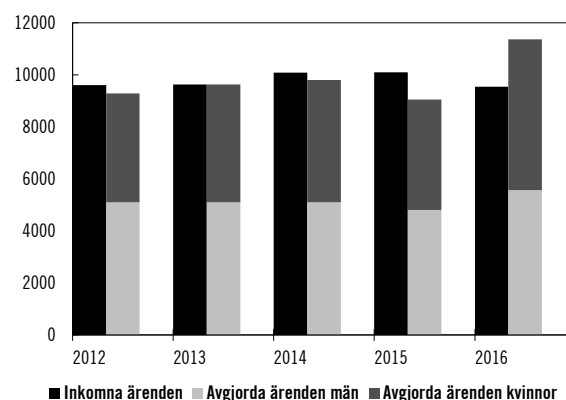
Brottskadeärenden

Om en dömd person inte kan betala utdömt skadestånd och den brottsdrabbade inte har någon försäkring som helt täcker skadan, kan personen i vissa fall få ersättning från staten. Sådan ersättning kallas brottskadeersättning.

Antalet inkomna brottskadeärenden 2016 uppgick till ca 9 500, vilket är en minskning med 5 procent mot föregående år. Antalet avgjorda ärenden ökade med 25 procent till drygt 11 000, vilket är i nivå med det högsta någonsin. Under 2016 utbetalades knappt 113 miljoner kronor i brottskadeersättning, vilket är en ökning med ca 15 procent i förhållande till föregående år. Ökningen beror i första hand på att myndigheten har lagt fokus och resurser på att minska ärendebalansen, som har minskat avsevärt och uppgår till 1 094 ärenden. Jämfört med 2015 innebär det 62 procent färre ärenden i balans, vilket är den lägsta nivån sedan 2011. Handläggningstiderna har dock blivit något längre än under föregående år, vilket förklaras av att balansen vid ingången av 2016 var den högsta någonsin. En följd av den balansavarbetning som har skett är att myndigheten i hög utsträckning har fattat beslut i ärenden som relativt länge avvaktat beslut, vilket har ökat de genomsnittliga handläggningstiderna. Handläggningstiden för ett ärende att registreras, beredas, avgöras och expedieras var under 2016 i genomsnitt 94 dagar. Myndigheten har fortsatt vidtagit åtgärder för att effektivisera handläggningen och förkorta handläggningstiderna.

Diagram 2.26 Inkomna och avgjorda ärenden

Inkomna och avgjorda ärenden

Källa: Brottsoffermyndighetens årsredovisningar 2012-2016.

Under 2016 inkom 258 ansökningar om brottskadeersättning avseende barn som har bevittnat brott. Detta är en minskning med 23 procent jämfört med föregående år. Andelen beviljade ansökningar uppgår till ca 68 procent vilket är en mindre sänkning jämfört med föregående år. Totalt betalades knappt 1,5 miljoner kronor ut till sökande i denna ärendekategori. Den totala och genomsnittliga ersättningen har minskat, vilket beror på att antalet ärenden med högre ersättningar sjunkit något.

Tabell 2.8 Utbetalad brottsskadeersättning fördelat på brottstyper

Brottstyp	Antal inkomna ärenden	Utbetalad ersättning tkr
Våldtäkt inkl. grov våldtäkt mot vuxen	234 (196)	11 956 (9 176)
Våldtäkt inkl. grov våldtäkt mot barn	105 (98)	11 874 (11 271)
Misshandel inkl. försök till mord/dråp riktat mot vuxen	2 497 (1 993)	26 138 (22 966)
Misshandel inkl. försök till mord/dråp riktat mot barn	408 (317)	2 865 (2 741)
Våld i nära relation mot kvinna inkl. grov kvinnofridskränkning	664 (527)	13 037 (9 937)
Rån	1 300 (1 014)	10 618 (9 058)
Olaga hot	1 132 (817)	6 085 (5 322)
Övergrepp i rättsak	67 (45)	307 (252)
Utpressning	82 (75)	807 (599)
Överträdelse av kontaktförbud	49 (16)	223 (70)
Människohandel	5 (0)	244 (0)

Källa: Brottsoffermyndighetens årsredovisning för 2016. Föregående års siffror inom parentes.

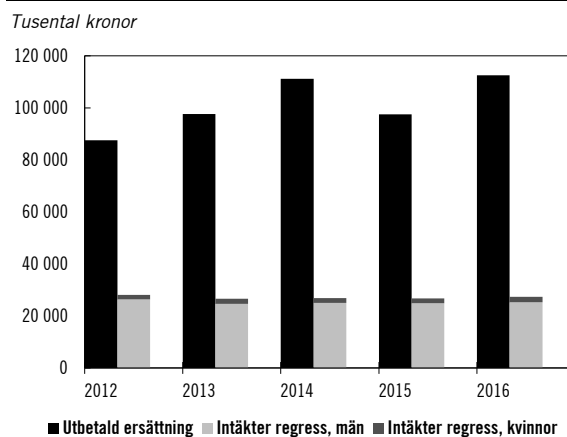
Sammanställningen av utbetalad brottsskadeersättning fördelat på brottstyper (tabell 2.8) visar att antalet ärenden inom alla kategorier sammantaget har ökat med drygt 25 procent jämfört med 2015. Avseende överträdelse av kontaktförbud och människohandel kan dock noteras en avsevärt större ökning än utvecklingen av det totala antalet beslut.

Genom regressverksamheten kräver staten gärningspersoner på den brottsskadeersättning som Brottsoffermyndigheten, i deras ställe, betalat ut till brottsoffer.

Intäkterna från regressverksamheten uppgick till drygt 31 miljoner kronor 2016, vilket i princip är i nivå med föregående år. Vid utgången av 2016 fanns drygt 39 000 aktiva regressärenden vilket är en ökning med ca 4 procent jämfört med föregående år. Av de betalningsskyldiga var 92 procent män.

Tidigare betalade myndigheten ut brottsskadeersättning även till den som på grund av egen tidigare brottslighet hade en skuld till staten för utbetalad brottsskadeersättning. En kvittning kunde då bara genomföras om personen i fråga

lämnade sitt medgivande. Från och med halvårsskiftet 2014 har Brottsoffermyndigheten rätt att kvitta oavsett personens inställning. Utvecklingen avseende kvittningar har varit mycket god och det totala kvittade beloppet har ökat med 80 procent jämfört med föregående år och uppgår nu till över 1,5 miljoner kronor. Antalet kvittningar har ökat med 60 procent. Vid en jämförelse mellan 2013, innan möjligheterna till kvittning infördes, och 2016 kan konstateras att såväl antalet kvittningar som intäkterna för kvittningar nästan fyrdubblats.

Diagram 2.27 Utbetalad brottsskadeersättning och intäkter av regress

Källa: Brottsoffermyndighetens årsredovisningar 2012-2016.

Brottsofferfonden

Under 2016 uppgick Brottsofferfondens intäkter till drygt 40 miljoner kronor, vilket var en ökning med drygt 15 procent jämfört med föregående år. Knappt 35 miljoner kronor fördelades under året från fonden till olika brottsofferinriktade projekt och verksamheter. En mycket stor del av fondens medel går till Brottsofferjouren Sverige och lokala brottsofferjourer. De möter många typer av brottsoffer och ansvarar även för såväl samordning som praktiskt genomförande av vittnesstödsverksamheten vid domstolarna. Vidare beviljades en fjärdedel av fondens medel till viktologiska forskningsprojekt inom olika ämnen och inriktningar. Brottsoffermyndigheten har kartlagt inkomna och beviljade forskningsansökningar i syfte att ta fram ett underlag för att under 2017 kunna bedöma om medelstildelningen är jämställd.

2.4.8 Kompetensförsörjning inom rättsväsendet

Målet för området statliga arbetsgivarfrågor är en samordnad statlig arbetsgivarpolitik som säkerställer att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. För att uppnå målet måste staten vara en attraktiv och föredömlig arbetsgivare. De statliga myndigheterna ska bedriva ett strategiskt arbete med sin kompetensförsörjning. Statliga arbetsgivare ska bl.a. sträva efter att öka andelen kvinnor på ledande befattningar, öka andelen anställda med utländsk bakgrund på alla nivåer och säkerställa en god arbetsmiljö. De statsanställda ska ha kunskap om och förståelse för grundläggande värden i statsförvaltningen och rollen som statstjänsteman.

Rättsväsendets myndigheter arbetar fortlöpande med dessa frågor och bedriver ett kompetensutvecklings- och kompetensförsörjningsarbete. I syfte att behålla och öka kompetensen hos de anställda inom rättsväsendet har myndigheterna genomfört ett flertal utbildningar under året. Ett exempel är att Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten under 2016 tillsammans har utbildat personalen i ämnen som brott mot barn, våld i nära relationer och sexualbrott mot vuxna.

Myndigheterna har också genomfört olika chefsutvecklings- och chefsförsörjningsinsatser för att stärka ledarskapet och möta kommande behov av framtida chefer.

Vid utgången av 2016 uppgick antalet anställda inom rättsväsendet till 48 832, en ökning med drygt 2 800 anställda sedan 2012. Framförallt har antalet anställda under dessa år ökat vid Polismyndigheten, Kriminalvården och Sveriges Domstolar.

Myndigheternas arbete för att främja jämställdhet och likabehandling bedrivs långsiktigt. För att stärka jämställdheten har regeringen formulerat jämställdhetspolitiska mål inom olika utgiftsområden. Inom Polismyndigheten ska andelen polisutbildade kvinnor, av det totala antalet poliser, öka. I dag är 32 procent av poliserna kvinnor. Bland de civilanställda uppgår andelen kvinnor till 67 procent. Polismyndigheten har vidtagit särskilda åtgärder för att öka jämställdheten, bl.a. åtgärder för att öka andelen kvinnor bland personer i ledningskompetens. Flertalet av myndigheterna hade fler anställda kvinnor än män.

Rättsväsendets myndigheter lägger mycket fokus på jämställdhetsaspekter vid rekrytering i syfte att uppnå en mer jämn könsfördelning. Andelen anställda kvinnor inom rättsväsendet är på samma nivå som föregående år.

Andelen kvinnor på ledande befattningar har ökat under 2016 och i flera av rättsväsendets myndigheter är det en högre andel kvinnor än män som har chefspositioner. Andelen anställda med utländsk bakgrund vid rättsväsendets största myndighet, Polismyndigheten, uppgick 2016 till 8,6 procent, en ökning med 0,6 procentenheter sedan 2015. Vid Kriminalvården och Sveriges Domstolar uppgick andelen anställda med utländsk bakgrund 2016 till 18 procent respektive 10 procent, vilket är en svag ökning sedan 2015. Flertalet av rättsväsendets myndigheter arbetar aktivt med mångfalds- och integrationsfrågor, i syfte att öka den etniska mångfalden och att bredda kompetensen inom myndigheterna.

Kriminalvården har under 2016 fastställt en hbtq-strategi och myndighetens utbildningsenhet har hbtq-certifierats genom RFSL. Inom ramen för genomförandet av regeringens strategi för funktionshinderspolitiken 2011–2016 har arbete genomförts i myndigheterna som syftar till att bl.a. stärka kompetensen gällande förutsättningar och behov hos personer med funktionsnedsättning.

Sjukfrånvaron har ökat i merparten av rättsväsendets myndigheter och uppgick till 4,9 procent 2016, vilket ska jämföras med den genomsnittliga nivån på 4,1 procent för staten totalt. Trenden är densamma som i staten i övrigt, dvs. att sjukfrånvaron ökar, vilket följer utvecklingen på arbetsmarkanden i stort. Störst är sjukfrånvaron bland kvinnorna. Rättsväsendets myndigheter bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete för att upprätthålla en god arbetsmiljö och värna om de anställdas hälsa.

Tabell 2.9 Antal anställda inom rättsväsendet

	2012	2013	2014	2015	2016
Polisen	28 347	28 488	28 689	28 264	29 517
Kvinnor	11 617	11 965	12 007	11 892	12 818
Män	16 730	16 523	16 682	16 372	16 699
Kriminalvården	8 673	8 820	8 873	8 968	9 536
Kvinnor	3 990	4 146	4 170	4 215	4 291
Män	4 683	4 674	4 703	4 753	5 245
Sveriges Domstolar	6 587	6 771	6 885	6 909	7 052
Kvinnor	4 715	4 817	4 899	4 908	5 037
Män	1 872	1 954	1 986	2 001	2 015
Åklagarmyndigheten	1 335	1 335	1 341	1 361	1 418
Kvinnor	881	894	897	912	950
Män	454	441	444	449	468
Övr. mynd. rättsväsendet¹	1 063	1 167	1 085	1 110	1 309
Kvinnor	584	653	660	674	837
Män	479	514	425	436	472
Totalt	46 005	46 581	46 873	46 612	48 832
Kvinnor	21 787	22 475	22 633	22 601	23 933
Män	24 218	24 106	24 240	24 011	24 899

Källa: Myndigheternas årsredovisningar samt arbetsgivarstatistiken.
¹ Brottsförebyggande rådet, Brottsoffermyndigheten, Domarnämnden, Ekobrottsmyndigheten, Genteknämnden, Justitiekanslern, Revisorsnämnden och Rättsmedicinalverket.

Tabell 2.10 Andel sjukfrånvaro i förhållande till tillgänglig arbetstid inom rättsväsendet

År	Kvinnor	Män	Samtliga
2012	4,9 %	2,9 %	3,8 %
2013	4,8 %	2,9 %	3,8 %
2014	5,1 %	3,0 %	3,9 %
2015	6,4 %	3,1 %	4,5 %
2016	6,5 %	3,6 %	4,9 %

Källa: Arbetsgivarverket/Statskontoret.

2.5 Analys och slutsatser

Regeringen bedömer att de övergripande målen för kriminalpolitiken och rättsväsendet delvis har uppnåtts. Även om tryggheten i samhället är högre än för tio år sedan var otryggheten 2016 tydligt högre än åren dessförinnan. Otrygghet är emellertid ett komplext och mångfacetterat fenomen och det är inte möjligt att dra slutsatser av förändrade nivåer enskilda år. Regeringen ser dock allvarligt på att otryggheten fortsatt är särskilt utbredd bland kvinnor och utrikes födda

samt i socialt utsatta områden. Brottslighetens omfattning är också svår att beskriva på ett heltäckande sätt. Utsattheten för brott i 2016 års mätningar ökade efter flera år på lägre nivåer. Utvecklingen är emellertid inte entydig; medan vissa typer av brott tycks öka verkar annan brottslighet minska.

Förtroendet för rättsväsendet och dess myndigheter är fortsatt högt. År 2016 var nivån något lägre än året innan då det hittills största förtroendet för rättsväsendet uppmättes. Regeringen följer utvecklingen på dessa områden noga och insatser för att öka tryggheten samt bekämpa och förebygga brott är fortsatt högt prioriterade.

Brottsligheten och tryggheten påverkas av många faktorer, även sådana som ligger utanför kriminalpolitikens och rättsväsendets räckvidd. Rättsväsendets förutsättningar att hantera brottsligheten påverkas också av vilka resurser som tillförs myndigheterna. Som konstaterats i tidigare budgetpropositioner har rättsväsendet fått betydande resursförstärkningar de senaste tio åren. Trots detta har rättsväsendets resultat i flera avseenden präglats av försämringar sedan ett antal år tillbaka. Exempelvis har antalet ärenden som polisen redovisar till åklagare minskat med 26 procent sedan 2006. Jämfört med 2009 redovisades en tredjedel färre ärenden 2016. Brå har de senaste åren, både genom regeringsuppdrag och egna initiativ, undersökt utvecklingen. År 2016 redovisades och sammanfattades flera resultat på området. Även om det fortfarande råder osäkerhet kring orsakerna bakom det senaste decenniets resultatutveckling har Brå kunnat identifiera ett flertal bidragande faktorer. Tydligast påverkan på antalet och andelen personupplärade brott bedöms en ökad användning av förundersökningsbegränsning ha haft. Denna ökning sammanfaller med ändrade riktlinjer inom Åklagarmyndigheten och att även polisen sedan 2013 har rätt att fatta sådana beslut i vissa fall. Fler svårupplärade bedrägerier, en mindre andel ärenden med unga misstänkta, som generellt klaras upp i högre utsträckning, och fler negativa drogtestar vid misstänkta fall av narkotikabruk bedöms också ha bidragit till den sjunkande personuppläringen. Även en större andel svårutredda våldtäkter och misshandelsfall samt en kraftig ökning av anmälningar via internet, som ofta brister i kvalitet, kan ha haft en viss betydelse. Sammantaget bedömer Brå att dessa

faktorer som mest kan förklara en dryg tredjedel av de fyra procentenheter som andelen personuppklarade brott minskade med mellan 2006 och 2015.

Därutöver har sannolikt flera andra omständigheter påverkat resultatutvecklingen, även om det är svårt att bedöma i vilken utsträckning. Brå (2016) har bl.a. konstaterat att it-inslagen i den anmälda brottsligheten har ökat tydligt de senaste tio åren och att rättsväsendets kapacitet att hantera detta behöver utvecklas. Arbete med anledning av ökad migration, terrorismhot och grova våldsbrott i framför allt storstäderna har också tagit resurser från annan verksamhet. Ombildningen av polisen från 21 länsmyndigheter till en nationell myndighet med sju regioner är också viktig i sammanhanget. Statskontorets utvärdering (2010) av tidigare enmyndighetsombildningar visar att sådana organisationsförändringar, liksom resultaten från dessa, tar lång tid.

Det finns således ett flertal anledningar, mer eller mindre möjliga att påverka, som har haft betydelse för framför allt Polismyndighetens negativa resultatutveckling, vilket även inverkat på resultaten i rättskedjans senare delar. Polismyndigheten har aviserat ett flertal åtgärder för att vända resultatutvecklingen. Därutöver har regeringen gett Polismyndigheten ett flertal uppdrag i syfte att stärka verksamheten samt tilldelat myndigheten ytterligare medel. Regeringen har mot denna bakgrund höga förväntningar på att resultaten väsentligen ska förbättras.

Brottsförebyggande arbete

Regeringen bedömer att målen för den brottsförebyggande verksamheten delvis har uppnåtts. Regeringen ser positivt på det utvecklingsarbete som pågår inom flera av rättsväsendets myndigheter, exempelvis Polismyndighetens arbete för att säkerställa en lokalt förankrad polisverksamhet. Väl utarbetade lokala problembilder med konkreta och uppföljningsbara aktiviteter utgör enligt regeringens mening grunden för ett framgångsrikt brottsförebyggande och brottsbekämpande arbete. Regeringen ser också positivt på det utvecklingsarbete som Brå har påbörjat och som innebär förstärkta insatser för ett mer kunskapsbaserat, effektivt och samordnat

brottsförebyggande arbete över hela landet. Detta ligger i linje med de övergripande målsättningarna i regeringens skrivelse Tillsammans mot brott – ett nationellt brottsförebyggande program, som överlämnades till riksdagen i mars 2017.

Regeringen bedömer emellertid att det fortfarande finns en betydande utvecklingspotential på det brottsförebyggande området, inte minst när det gäller att bedöma resultatet av det brottsförebyggande arbete som bedrivs. Polismyndigheten är en central aktör i detta sammanhang. Den brottsförebyggande verksamheten utgör en viktig del av uppdraget och tar ca en tredjedel av myndighetens resurser i anspråk. Det är därför nödvändigt att myndigheten utvecklar metoder för att följa upp, utvärdera och redovisa resultaten av den planlagda och den händelsestyrda verksamheten. Detsamma gäller resultat av strategiska initiativ och tillämpningen av samverkansöverenskommelser och medborgarlöften.

Säkerhetspolisen har under 2016 fortsatt att utveckla sin samverkan med Polismyndigheten men även med andra myndigheter och internationella parter för att kunna fullgöra sitt uppdrag.

För att förebygga ekonomisk brottslighet krävs kunskap om riskområden och utvecklingstendenser. Ekobrottsmyndigheten har prioriterat sina resurser utifrån analyser av den ekonomiska brottsligheten vilket har skapat förutsättningar för ett effektivt arbete.

Sammanfattningsvis anser regeringen att det brottsförebyggande arbetet fortsatt behöver utvecklas. Detta gäller också den brottsförebyggande verksamhet som bedrivs av enskilda myndigheter. Aktörer utanför rättsväsendet är idag inte tillräckligt involverade och det brottsförebyggande arbetet bedrivs generellt sett inte på tillräckligt strukturerat sätt på lokal, regional och nationell nivå.

Utredning och lagföring

Regeringen bedömer att målet om att brottsuppkvaringen ska öka inte har uppnåtts. Såväl antalet som andelen personuppkvarade brott minskade 2016. Den negativa utvecklingen gäller både sammantaget och sett till enskilda brottskategorier. Trots ökade kostnader för brottsutredningsverksamheten sjönk antalet ärenden som Polismyndigheten redovisade till

åklagare markant under 2016 och i större utsträckning än inflödet av ärenden minskade. Därmed fattades också färre lagföringsbeslut vid Åklagarmyndigheten och färre personer lagfördes. År 2016 var det andra året i den nya Polismyndigheten. Även om ombildningen av polisen gick in ett avslutande skede har omorganisationen också detta år haft en negativ inverkan på resultatet. Som nämnts tidigare har situationen även varit ansträngd på andra sätt, inte minst har ökningen av dödligt våld med skjutvapen i storstadsregionerna tagit stora utredningsresurser i anspråk. Dessa brott är svårupplärade och ställer även höga krav på brottsförebyggande och trygghetsskapande insatser. Regeringen bedömer att detta har fått negativa konsekvenser för övrig polisverksamhet och har bidragit till försämrade resultat i delar av den brottsutredande verksamheten.

Regeringen anser inte att resultatet i den brottsutredande verksamheten lever upp till de politiska ambitionerna och medborgarnas berättigade krav och förväntningar. Arbetet med utredning och lagföring måste leverera ett resultat som upprätthåller förtroendet för verksamheten. Här har särskilt Polismyndigheten ett ansvar för att öka effektiviteten i utredningsarbetet så att fler ärenden redovisas till åklagare. Enligt regeringen är det dock positivt att Polismyndigheten under hösten 2016 beslutat om åtgärder för att stärka den operativa förmågan och förbättra verksamhetsresultaten, exempelvis genom ökade resurser till utredningsverksamheten, utvecklade arbetsmetoder och förbättrat teknikstöd. Regeringen har också gett Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten i uppdrag att tillfälligt ytterligare förstärka sin samverkan i brottsutredningsarbetet, bl.a. placeras ett antal åklagare vid polisen för att bistå i utredningsarbetet. Mot bakgrund av att kapaciteten inom rättsväsendet att hantera it-relaterade brott behöver öka har Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten även i uppdrag att redovisa vilka åtgärder de har vidtagit för att säkerställa att det finns tillräcklig kompetens och beredskap vid myndigheterna för att utreda it-relaterade brott. Utöver detta bedömer regeringen att det finns behov av att kraftigt förstärka antalet anställda vid Polismyndigheten, vilket beskrivs närmare i avsnitt 2.7.

Regeringen anser att det är positivt att fler tillgångsutredningar och fler förverkandeärenden bedrevs under 2016 än tidigare år. Även här finns dock potential till ytterligare förbättringar.

Att minska isoleringen av intagna i häkte är viktigt av såväl humanitära skäl som för rättssäkerheten och för att fullt ut kunna leva upp till Sveriges internationella konventionsåtaganden. Regeringen noterar att användandet av isoleringsbrytande åtgärder inte ökat i någon större omfattning och konstaterar att ytterligare åtgärder är nödvändiga för att tydliga resultat ska uppnås på området.

Dömande verksamhet

Regeringen bedömer att målet för den dömande verksamheten, att mål och ärenden ska avgöras med hög kvalitet och effektivitet, huvudsakligen är uppnått. Regeringen ser sammantaget en positiv utveckling under året med övervägande kortare omloppstider i kombination med låga balanser. De positiva resultaten kan dels förklaras av den relativt låga nivån av nytillkomna mål i balans under året, dels av den sedan tidigare minskande andelen äldre mål i balans.

Regeringen ser också positivt på att Sveriges Domstolar arbetar kontinuerligt med verksamhetsutveckling, bl.a. för att tillgodose medborgarnas krav på service och kommunikation.

Utgifterna för rättsliga biträden ökar kontinuerligt. Till stor del utgörs utgifterna av kostnader för offentliga försvarare men även av kostnader för exempelvis målsägandebiträden, rättshjälp och offentliga biträden. Mycket pekar mot att utvecklingen av målens komplexitet, med flera tilltalade och målsäganden i ett och samma mål, bidrar till längre förhandlingstider och därmed ökade utgifter. Utgifterna påverkas också av att timkostnadsnormen kontinuerligt räknas upp. Regeringen följer noga utvecklingen på området.

Verkställighet av påföljd

Regeringens bedömning är att målen för verksamheten delvis har uppnåtts. Regeringens höga förväntningar på tydliga och positiva effekter av Kriminalvårdens pågående utvecklingsarbete i kombination med minskande klienttillströmning och ökade personalresurser

har ännu inte införlivats fullt ut. Samtidigt finns det tendenser till en fortsatt positiv utveckling inom flera områden.

Kriminalvårdens inrättande av en intern tillsynsfunktion stärker myndighetens interna styrning och kontroll och skapar därmed bl.a. förutsättningar för en ökad rättssäkerhet för enskilda.

Återfallen i ny brottslighet efter avtjänad kriminalvårdspåföljd minskar över tid. Att Kriminalvården upprätthåller en god säkerhet inom myndighetens verksamheter är viktigt ur ett samhällsskyddsperspektiv men också för myndighetens förutsättningar att bedriva ett gott återfallsförebyggande arbete. Kriminalvårdens säkerhetshöjande åtgärder bedöms mot denna bakgrund ha gett önskade effekter. Regeringen följer noga myndighetens fortsatta arbete med att behovsanpassa säkerheten inom de olika verksamheterna, t.ex. inom frivården.

Det återfallsförebyggande arbetet är en central uppgift för Kriminalvården. En förutsättning för ett effektivt sådant arbete är förmågan att utreda och bedöma varje klients individuella risker, behov och mottaglighet samt att erbjuda relevanta insatser därefter. Kriminalvårdens implementering av ett nytt arbetsätt för verkställighetsplanering och myndighetens arbete för att driva på samverkan med andra relevanta aktörer förbättrar förutsättningarna för det återfallsförebyggande arbetet samt för att minska risken för återfall i ny brottslighet.

Det är i detta sammanhang också positivt att Kriminalvården i ökande utsträckning når klienterna med rätt behandlingsprogram och att deltagandet ökar för de stora klientgrupperna som omfattades av regeringsuppdragen avseende unga respektive våldsamma klienter.

Det är emellertid inte tillfredsställande att deltagandet och fullföljandet av behandlingsprogrammen har minskat över tid. Regeringen förväntar sig att myndighetens fortsatta utvecklingsarbete ske leda till förbättrade resultat på området. Regeringen anser vidare att användandet av de särskilda utslussningsåtgärderna inte utvecklats i önskvärd riktning. Regeringen har höga förväntningar på utfallet av Kriminalvårdens arbete med det pågående uppdraget om förstärkt utslussningsarbete och kommer att följa arbetet noga.

Stöd till brottsoffer

Regeringen anser att målet för verksamheten stöd till brottsutsatta delvis har uppnåtts. Nationella trygghetsundersökningen visar att brottsutsatta ofta är nöjda med sina kontakter med rättsväsendet men det finns fortsatt utrymme för förbättringar. Beträffande polisens arbete är de brottsutsatta mest nöjda med polisens tillgänglighet och bemötande. De brottsutsatta är däremot mindre nöjda med den information som polisen gav och med polisens effektivitet. Även domstolarna, Domstolsverket och Åklagarmyndigheten bedöms ha en viktig roll när det gäller bemötandet av brottsutsatta. Skillnader mellan olika brottsutsatta grupperns erfarenheter av rättsväsendet måste beaktas, inte minst när det gäller kvinnor och män.

Det är positivt att Brottsoffermyndigheten har minskat ärendebalanserna betydligt. Myndigheten har också fortsatt vidtagit åtgärder för att effektivisera handläggningen och sammantaget bedömer regeringen att Brottsoffermyndighetens förutsättningar att under kommande år minska handläggningstiden för brottskadeärenden är goda.

Att staten kräver dömda gärningspersoner på den brottskadeersättning som Brottsoffermyndigheten, i deras ställe, betalat ut till brottsoffer är en viktig signal från samhället.

Antalet aktiva regressärenden, dvs. ärenden där staten kräver gärningspersonen på den brottskadeersättning som Brottsoffermyndigheten i deras ställe betalt ut till brottsoffret har fortsatt att öka, liksom intäkterna. Regeringen bedömer att målen för regressverksamheten har uppnåtts.

Brottsofferfonden har stor betydelse för finansieringen av ideella organisationers brottsofferarbete och viktimologisk forskning. Bidragen från Brottsofferfonden når många olika verksamheter som gagnar brottsoffer och regeringen bedömer att målen för Brottsofferfonden har uppnåtts.

Kompetensförsörjning

Regeringens sammantagna bedömning är att myndigheternas kompetensförsörjningsarbete bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och att myndigheterna arbetar aktivt med dessa frågor. Det kan konstateras att det är angeläget att

utveckla den strategiska kompetensförsörjningen. Det är därför positivt att myndigheterna arbetar aktivt med chefsutvecklingsprogram och olika kompetenshöjande åtgärder för de anställda. Detta skapar förutsättningar för myndigheternas verksamhetsutveckling på kort och lång sikt.

Utvecklingen går också i rätt riktning när det gäller andelen kvinnor på ledande befattningar. Däremot är exempelvis andelen poliser som är kvinnor fortfarande alltför låg inom Polismyndigheten.

Fler än tidigare lämnar polisyrket och det är viktigt att polisprofessionen är attraktiv.

Resultaten visar att arbetsmiljö, arbetsvillkor och karriärmöjligheter utgör viktiga faktorer om polisanställda väljer att lämna anställningen. Regeringen har aviserat en satsning på Polismyndigheten som möjliggör en successiv ökning av antalet polisanställda, vilket innebär att myndigheten även måste vidta förberedande åtgärder för att kunna rekrytera och ta emot fler.

Mångfalden i Sverige är stor och en personalsammansättning av kvinnor och män med olika etniska tillhörigheter och erfarenheter skapar goda förutsättningar för en effektiv verksamhet. Ett långsiktigt mångfaldsarbete har i viss mån bidragit till att öka andelen anställda med olika etnisk tillhörighet inom rättsväsendet, men skillnader finns mellan myndigheterna.

Det är vidare tillfredsställande att myndigheterna utvecklar och driver såväl säkerhetsfrågorna som arbetsmiljöinsatserna med hög prioritet. Sjukfrånvaron har dock ökat och regeringen kommer därför att fortsätta följa utvecklingen på detta område.

2.6 Återrapportering av vissa tillkännagivanden gällande rättsväsendet

Preskriptionstiden för sexualbrott mot barn

Riksdagen har tillkännagett för regeringen som sin mening vad utskottet anfört om att regeringen ska låta göra en översyn av om preskriptionstiden för sexualbrott och andra allvarliga övergrepp mot barn kan tas bort (bet. 2013/14:SoU23, punkt 6, rskr. 2013/14:326) och därmed bifallit motion 2013/14:So13 yrkande 2. Den 16 juni 2017 beslutade chefen för Justitiedepartementet, statsrådet Morgan Johansson, att ge en utredare i

uppdrag att överväga vissa frågor om barnpornografibrottet och om preskription ska avskaffas för sexualbrott och andra allvarliga brott mot barn (Ju 2017:H). Uppdraget ska redovisas senast den 18 juni 2018. Regeringen avser att återkomma till riksdagen.

Fler lokala poliser

Riksdagen har tillkännagett för regeringen som sin mening vad utskottet anfört om att regeringen bör återkomma med en redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att öka antalet lokala poliser (bet. 2014/15:JuU1, punkt 10, rskr. 2014/15:77). Riksdagen anser att regeringen inte har redovisat tillräckligt med vidtagna åtgärder för att tillkännagivandet ska kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Punkten står därför åter som öppen. Regeringen kommer att avvakta vidare redovisning från Polismyndigheten i årsredovisningen för 2017 samt Statskontorets slutrapport avseende ombildningen av polisen, som kommer att lämnas senast den 1 oktober 2018, för att därefter ta ställning till eventuella ytterligare åtgärder.

Rättsväsendets arbete med brottslighet på internet

Riksdagen har tillkännagett för regeringen som sin mening vad utskottet anfört om att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att stärka rättsväsendets kompetens i arbetet mot brottsligheten på internet (bet. 2014/15:JuU1, punkt 39, rskr. 2014/15:77). Riksdagen anser att regeringen inte har redovisat tillräckligt med vidtagna åtgärder för att tillkännagivandet ska kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Punkten står därför åter som öppen. Regeringen kommer att avvakta redovisningarna från Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten avseende vilka åtgärder myndigheterna har vidtagit för att säkerställa att de har tillräcklig kompetens och beredskap för att utreda it-relaterade brott. Redovisningarna kommer att göras i respektive myndighets årsredovisning för 2017, vilka lämnas senast den 22 februari 2018.

Straffvärdesbestämning vid flerfaldig brottslighet

Riksdagen har tillkännagett för regeringen som sin mening vad utskottet anfört om straffvärdesbestämning vid flerfaldig brottslighet (bet. 2014/15:JuU14, punkt 48, rskr. 2014/15:138) och därmed bifallit motionerna 2014/15:1904 yrkande 6 och 2014/15:2970 yrkande 4 och delvis bifallit motion 2014/15:2524 yrkande 22. Frågan omfattas av Påföljdsutredningens betänkande Nya påföljder (SOU 2012:34). Den 17 mars 2016 beslutade regeringen propositionen Ny påföljd efter tidigare dom (prop. 2015/16:151) där tillkännagivandet behandlas. Riksdagen delar inte regeringens uppfattning att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Punkten står därför åter som öppen.

Uppföljning av den nya polisorganisationen

Riksdagen har ställt sig bakom det utskottet anfört om uppföljning av den nya polisorganisationen och har tillkännagett detta för regeringen (bet. 2015/16:JuU1, punkt 2, rskr. 2015/16:106). Riksdagen anser att regeringen inte har redovisat tillräckligt med vidtagna åtgärder för att tillkännagivandet ska kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Punkten står därför åter som öppen. Regeringen kommer att avvakta vidare redovisning från Polismyndigheten i årsredovisningen för 2017 samt Statskontorets slutrapport avseende ombildningen av polisen, som kommer att lämnas senast den 1 oktober 2018, för att därefter ta ställning till eventuella ytterligare åtgärder.

Effektivare polis

Riksdagen har ställt sig bakom det utskottet anfört om en effektivare polis och har tillkännagett detta för regeringen som sin mening (bet. 2015/16:JuU1, punkt 3, rskr. 2015/16:106). Riksdagen anser att de åtgärder som regeringen har vidtagit är bra men inte tillräckliga för att tillkännagivandet ska kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Punkten står därför åter som öppen.

Polisens närvaro i brottsutsatta områden

Riksdagen har ställt sig bakom det utskottet anfört om vikten av polisens närvaro i brottsutsatta områden och har tillkännagett detta för regeringen som sin mening (bet. 2015/16:JuU1, punkt 7, rskr. 2015/16:106). Riksdagen anser att flertalet av de åtgärder som regeringen har vidtagit är viktiga i sig men inte tillräckliga för att tillkännagivandet ska kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Punkten står därför åter som öppen.

Antalet poliser

Riksdagen har ställt sig bakom det utskottet anfört om att regeringen bör vidhålla målsättningen om en minimibemanning på 20 000 poliser och har tillkännagett detta för regeringen som sin mening (bet. 2015/16:JuU1, punkt 11, rskr. 2015/16:106). Regeringen tillförde Polismyndigheten nya medel såväl i vårändringsbudgeten för 2016 som i budgeten för 2017 i syfte att myndigheten skulle kunna utbilda och anställa fler poliser samt fler civilanställda. Polismyndigheten skulle därmed komma att ha fler än 20 000 poliser framöver. Riksdagen anser dock att regeringen bör ha en uttalad målsättning om att antalet poliser ska vara minst 20 000 och att riksdagen därför inte anser tillkännagivandet slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296).

Regeringen uttryckte redan i budgetpropositionen för 2016 uppfattningen att det är verksamhetens behov som ska styra sammansättningen av de anställdas kompetenser. Därför ska Polismyndigheten själv förfoga över vilken kompetens som ska rekryteras. Det är en uppfattning som regeringen fortsatt vidhåller. Regeringen kommer därför inte att tillmötesgå riksdagens krav på en uttalad målsättning om en miniminivå på 20 000 poliser. Istället tillför regeringen Polismyndigheten ytterligare medel i budgeten för 2018. Dessutom tillförde regeringen Polismyndigheten extra medel på vårändringsbudgeten innevarande år. Syftet med de föreslagna tillskotten för kommande år är dels att ge Polismyndigheten förutsättningar att utbilda och anställa betydligt fler poliser än de 1 500 som myndigheten redan planerar för, dels att ytterligare utöka antalet civilanställda. Regeringens ambition är att antalet anställda i

Polismyndigheten successivt ska öka. De ska främst arbeta i kärnverksamheten och en stor del av dessa kommer att utgöras av nya poliser, varför antalet poliser kommer att överstiga 20 000. Polismyndigheten har gett uttryck för att det behövs både fler poliser och fler civilanställda. Det är hos Polismyndigheten som den bästa kunskapen finns om vilken sammansättning av kompetenser som krävs, nu och i framtiden, för att myndigheten ska klara sina uppgifter. Regeringen anser därmed denna punkt slutbehandlad.

Polisens närvaro på internet

Riksdagen har ställt sig bakom det utskottet anfört om att öka polisens närvaro på internet och har tillkännagett detta för regeringen som sin mening (bet. 2015/16:JuU1, punkt 42, rskr. 2015/16:106). Riksdagen anser att regeringen inte har redovisat tillräckligt med vidtagna åtgärder för att tillkännagivandet ska kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Punkten står därför åter som öppen. Regeringen kommer att avvakta redovisningen från Polismyndigheten avseende vilka åtgärder myndigheten har vidtagit för att säkerställa att den har tillräcklig kompetens och beredskap för att utreda it-relaterade brott. Redovisningen kommer att göras i myndighetens årsredovisning för 2017, vilken lämnas senast den 22 februari 2018.

Utredning, uppföljning och återkoppling till brottsoffer

Riksdagen har ställt sig bakom det utskottet anfört om förbättrad brottsutredning, uppföljning och återkoppling till brottsoffer och har tillkännagett detta för regeringen som sin mening (bet. 2015/16:JuU1, punkt 44, rskr. 2015/16:106). Riksdagen anser att regeringen inte har redovisat tillräckligt med vidtagna åtgärder för att tillkännagivandet ska kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Punkten står därför åter som öppen. Regeringen kommer närmast att avvakta vidare redovisning från Polismyndigheten i årsredovisningen för 2017.

Information om möjlighet till vittnesstöd

Riksdagen har tillkännagett för regeringen som sin mening vad utskottet anfört om att regeringen bör vidta åtgärder för att vittnen ska få information om möjligheter till olika former av vittnesstöd (bet. 2015/16:JuU1, punkt 46, rskr. 2015/16:106). Riksdagen anser att regeringen inte har redovisat tillräckligt med vidtagna åtgärder för att tillkännagivandet ska kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Vidare påpekar riksdagen att det är en brist att det inte framgår när de uppdrag som regeringen redogör för ska återrapporteras. Punkten står därför åter som öppen.

I regleringsbrev för 2017 har regeringen gett Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket i uppdrag att återrapportera genomförandet av de förslag till åtgärder som myndigheterna har lämnat till regeringen. Redovisning ska ske i respektive årsredovisning för 2017. Vidare har Brottsoffermyndigheten, i regleringsbrevet för 2017, fått i uppdrag att ta fram en webbaserad grundutbildning för nya vittnesstöd. Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2018. I denna proposition föreslår regeringen att anslaget till Brottsoffermyndigheten ska ökas med 1 000 000 kronor 2018 för detta ändamål (avsnitt 2.8.10).

Regeringen avser att återkomma till riksdagen med en redogörelse för de åtgärder som har vidtagits med anledning av tillkännagivandet. Punkten är inte slutbehandlad.

Lokalt förankrad polis

Riksdagen har ställt sig bakom det utskottet anfört om en lokalt förankrad polis och har tillkännagett detta för regeringen som sin mening (bet. 2016/17:JuU1, punkt 9, rskr. 2016/17:90). Riksdagen anser att regeringen inte har redovisat tillräckligt med vidtagna åtgärder för att tillkännagivandet ska kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Punkten står därför åter som öppen. Regeringen kommer att avvakta vidare redovisning från Polismyndigheten i årsredovisningen för 2017 samt Statskontorets slutrapport avseende ombildningen av polisen, som kommer att lämnas senast den 1 oktober 2018, för att därefter ta ställning till eventuella ytterligare åtgärder.

Fler områdespoliser och kommunpoliser

Riksdagen har ställt sig bakom det utskottet anført om fler områdespoliser och kommunpoliser och har tillkännagett detta för regeringen som sin mening (bet. 2016/17:JuU1, punkt 12, rskr. 2016/17:90). Riksdagen anser att regeringen inte har redovisat tillräckligt med vidtagna åtgärder för att tillkännagivandet ska kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Punkten står därför åter som öppen. Regeringen kommer att avvakta vidare redovisning från Polismyndigheten i årsredovisningen för 2017 samt Statskontorets slutrapport avseende ombildningen av polisen, som kommer att lämnas senast den 1 oktober 2018, för att därefter ta ställning till eventuella ytterligare åtgärder.

Polisens närvaro i brottsutsatta områden

Riksdagen har ställt sig bakom det utskottet anført om polisens närvaro i brottsutsatta områden och har tillkännagett detta för regeringen som sin mening (bet. 2016/17:JuU1, punkt 17, rskr. 2016/17:90). Riksdagen anser att flertalet av de åtgärder som regeringen har vidtagit är viktiga i sig men inte tillräckliga för att tillkännagivandet ska kunna anses slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Punkten står därför åter som öppen.

2.7 Politikens inriktning

Kraftsamling för ett tryggare Sverige

Det är angeläget med en kraftsamling för att förebygga brott och öka tryggheten, inte minst i socialt utsatta områden. För att skapa ett tryggt samhälle behövs såväl en aktiv och inkluderande välfärdspolitik som ett strategiskt och målmedvetet brottsförebyggande och brottsbekämpande arbete. Rättsväsendets arbete, liksom lagstiftningen, måste anpassas efter de förändrade samhällsförutsättningarna. För regeringen är det centralt att fler brott förhindras och att fler brott klaras upp. Det gäller både vardagsbrott och brottslighet som utgör ett hot mot det demokratiska samhället, som organiserad brottslighet, terrorism och hatbrott.

Kvinnors upplevda otrygghet är betydligt större än mäns. Det finns även skillnader i mäns och kvinnors utsatthet för brott och egna brottslighet. Regeringen prioriterar arbetet med att skapa ett mer jämställt samhälle högt och fortsätter arbetet för att nå regeringens särskilda jämställdhetsmål (prop. 2015/16:1).

Möjligheten att leva ett tryggt liv utan brottslighet ska inte vara beroende av i vilket område eller vilken del av landet man bor eller vem man är. Regeringen satsar på att genom breda och långsiktiga åtgärder bygga ett starkare samhälle, där rättsväsendet tillsammans med andra aktörer tar ansvar för att ge människor en tryggare tillvaro.

2.7.1 Förstärkta resurser för att möta ökade krav

Ökade resurser till Polismyndigheten

Utvecklingen i omvärlden och i vårt samhälle medför ökade krav på Polismyndigheten och på verksamhetens förmåga. För att kunna möta kraven och samtidigt öka ambitionsnivån i verksamheten behöver Polismyndigheten öka antalet anställda väsentligt, både poliser och personal med annan kompetens. Regeringen vill säkerställa en sådan utveckling och föreslår därför kraftfulla tillskott till Polismyndigheten kommande år. Med de tillskott som regeringen föreslår 2018–2020 kan antalet anställda som arbetar i Polismyndighetens kärnverksamhet successivt öka.

För att kunna öka antalet polisanställda och rekrytera poliser i snabbare takt bedömer regeringen att det behöver bedrivas polisutbildning vid ytterligare två lärosäten. Även arbetsmiljö och karriärvägar behöver vara utformade på ett sådant sätt att de bidrar till att bibehålla personal och stimulera dem att i ökad utsträckning stanna kvar inom kärnverksamheten. Som ytterligare ett led för att stärka bl.a. polisens arbetsmiljö har regeringen tillsatt en utredare för att ta fram ett modernt straffrättsligt skydd för blåljuspersonal och andra samhällsnyttiga funktioner. Arbetet med ledarskaps- och medarbetarfrågor inom myndigheten behöver utvecklas och administrationen inom kärnverksamheten minska, vilket även överensstämmer med ambitionerna för regeringens tillitsreform.

Polismyndighetens huvuduppgift är att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt i övrigt tillförsäkra allmänheten skydd och annan hjälp. För att åstadkomma detta krävs en lokalt förankrad och närvarande polis där arbetet bedrivs målinriktat med högt ställda krav på effektivitet och kvalitet. Den brottsbekämpande verksamheten, det brottsförebyggande arbetet och arbetet med att utreda brott måste förbättras. En viktig del i detta är att myndigheten fortsätter förstärka sin samverkan med andra myndigheter och med andra berörda aktörer i samhället.

Polismyndigheten måste också kunna upprätthålla sin verksamhet i hela landet, såväl storstad som glesbygd, och ha förmåga att skala upp sina insatser i geografiska områden eller på platser där otryggheten eller brottsligheten har en negativ utveckling. Polisen måste ha en hög förmåga att bemöta hot från organiserad brottslighet, terrorism och våldsbejakande extremism i alla dess former.

Enligt regeringen är det av stor vikt att Polismyndigheten prioriterar arbetet i utsatta områden genom att öka de brottsförebyggande och brottsbekämpande insatserna.

Polismyndigheten behöver också förbättra sin förmåga att möta nya brottsfenomen. Det kan handla om förändringar av brottsstrukturer från traditionell brottslighet till att kunna möta behoven av att förebygga, utreda och inripa mot brott som sker på t.ex. internet. Polisens arbete med miljöbrott och arbetsmiljöbrott ska stärkas.

Migrationen har inneburit ökade krav på Polismyndigheten i form av bl.a. gränskontroller och verkställigheter av beslut om av- eller utvisning för dem som fått avslag på asylansökan. Även om regeringen redan har tillskjutit medel och vidtagit en rad åtgärder på migrationsområdet så kommer den gränspolisära delen av Polismyndighetens verksamhet även under kommande år att ställas inför resurskrävande utmaningar. Migrationsverket har i sin prognos över antalet ärenden som man kommer att överlämna till Polismyndigheten för verkställighet av beslut om av- eller utvisning gjort bedömningen att antalet kommer att öka väsentligt under det kommande året. Det är av största vikt att av- och utvisningsbeslut verkställs och fungerar humant, effektivt och rättssäkert. Detta kräver ett proaktivt och kunskapsbaserat förhållningssätt som ställer höga krav på kompetens.

De tillskott som regeringen föreslår för 2018–2020 ger Polismyndigheten avsevärt bättre förutsättningar att hantera de svåra utmaningar som myndigheten står inför.

Brist på åklagare får inte bli en flaskhals

En satsning på polisverksamheten kommer även att medföra en ökad ärendevolymer för övriga myndigheter i rättskedjan. Redan nu behöver antalet åklagare öka för att möta regeringens ambitioner. Brist på åklagare får inte bli en flaskhals i arbetet med att öka tryggheten, stärka det brottsutredande arbetet och öka lagföringen. Regeringen föreslår därför att Åklagarmyndigheten tillförs resurser.

Mot bakgrund av att Ekobrottsmyndighetens kompetens i ökande utsträckning efterfrågas i satsningen mot den organiserade brottsligheten, anser regeringen att även Ekobrottsmyndigheten behöver ytterligare resurser, inte minst för att kunna upprätthålla nivån i satsningen.

2.7.2 Insatser för ett tryggare samhälle

Ett starkt straffrättsligt skydd för att motverka mäns våld mot kvinnor

Det är oacceptabelt att ett stort antal personer, däribland många kvinnor och barn, varje år blir utsatta för brott. Det kan handla om sexuellt våld, misshandel eller olika former av utnyttjande, oftast med män som gärningspersoner. Regeringen vidtar ett brett spektrum av åtgärder för att förebygga och beivra sådana handlingar. Det är bl.a. tydligt i regeringens tioåriga nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, inklusive hedersrelaterade brott. Ambitionen är att i högre grad lägga fokus på mäns ansvar och delaktighet, liksom på maskulinitetsnormer. Inom rättsväsendet är det centralt att myndigheterna utvecklar sina arbetsmetoder. Regeringen har därför gett Polismyndigheten i uppdrag att redovisa vilka åtgärder man vidtagit för att utveckla arbetsmetoderna vid utredning av våldtäkter och andra sexualbrott.

Det straffrättsliga skyddet behöver i vissa avseenden utvecklas. Ett antal utredningar har lämnat förslag för att stärka det straffrättsliga skyddet mot olika former av utnyttjande. Det

gäller förstärkt skydd mot människohandel och annat utnyttjande av utsatta personer samt mot köp av sexuell tjänst och köp av sexuell handling av barn. Förslag finns även som ska göra det möjligt att besluta om elektronisk övervakning av kontaktförbud i fler situationer än i dag.

Vidare behöver det straffrättsliga skyddet mot sexualbrott förstärkas och moderniseras. En parlamentarisk kommitté har lämnat förslag som har utgångspunkten att det som inte är frivilligt ska betraktas som ett övergrepp. Förslag finns även om införandet av ett synnerligen grovt brott för de allvarligaste brotten och ett särskilt oaktsamhetsansvar. Dessutom föreslås tidigare stöd med bl.a. målsägandebitråde för den som kan antas ha utsatts för brott. Det är en åtgärd som visat sig mycket viktig för att förbättra förutsättningarna för målsägandes medverkan i utredningarna av sexualbrott. Med anledning av förslagen beräknas utgifterna för rättsliga biträden öka, varför regeringen föreslår att ytterligare medel tillförs för det ändamålet. Brottsoffermyndigheten kommer även att få förstärkta resurser för att ta fram informations- och utbildningsinsatser på sexualbrottsområdet.

Utöver dessa förslag, som har remitterats och nu bereds i Regeringskansliet, har en utredare fått i uppdrag att se över hur skyddet mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv kan stärkas.

Arbetet omfattar även hbtq-personers utsatthet och regeringen avser att inom kort lämna en proposition till riksdagen som behandlar förslagen i betänkandet Ett utvidgat straffrättsligt skydd för transpersoner m.m.

Ett förstärkt brottsförebyggande arbete

Utöver straffrättsliga åtgärder och de satsningar som har gjorts för att stärka rättsväsendets förmåga att utreda och lagföra brott finns ett stort behov av att utveckla det brottsförebyggande arbetet, inte bara i rättsväsendet utan även hos andra berörda aktörer som kommunerna, näringslivet och civilsamhällets organisationer. Regeringen har därför tagit initiativ till en brottsförebyggande satsning. I mars 2017 presenterades ett nytt brottsförebyggande program, Tillsammans mot brott, som ska bidra till att fler aktörer vidtar brottsförebyggande åtgärder och utvecklar samverkan på nationell, regional och lokal nivå. I

programmet samlas regeringens målsättningar för det brottsförebyggande arbetet inom olika politikområden som löpande kommer att följas upp. Regeringen har även tillfört resurser till Brottsförebyggande rådet och inrättat regionala samordnare på länsstyrelserna.

Personer som upprepade gånger begår brott står för en relativt stor andel av den totala brottsligheten i samhället. Insatser för att förebygga återfall är därför en central del av det brottsförebyggande arbetet. Ingen klient ska återfalla i brott och missbruk bara för att tiden efter frigivningen eller övervakningens upphörande inte är tillräckligt väl planerad. En utredare har lämnat ett förslag på en modell för samverkan kring återfallsförebyggande insatser på individnivå, s.k. inslussningsgrupper. Regeringen avser att ge Kriminalvården i uppdrag att bedriva försöksverksamhet i enlighet med förslaget.

Hot och hat i alla dess former måste motverkas. Rättsväsendet spelar en viktig roll i genomförandet av den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. Planen är ett centralt verktyg för att förebygga och motverka rasism och polarisering i samhället och skapa förutsättningar för ett solidariskt och sammanhållet Sverige (se utg.omr. 13 avsnitt 4).

Insatser mot brottslighet i socialt utsatta områden

Det är angeläget att öka tryggheten och minska brottslighet och segregation i socialt utsatta områden. Problematiken i områden där kriminalitet, gängbildning och social utsatthet är särskilt framträdande måste bemötas från flera håll och genom gemensamma insatser från hela samhället. Regeringen antog 2016 ett reformprogram för minskad segregation för perioden 2017–2025, som syftar till att lyfta socialt utsatta områden och bryta strukturella segregationsmekanismer. Bland de prioriterade områdena ingår bl.a. att bekämpa brottsligheten (utg.omr. 13 avsnitt 4). I detta har Polismyndigheten en tydlig roll. Utöver en lokalt förankrad och mer närvarande polis krävs dock även ett långsiktigt brottsförebyggande arbete som inkluderar många olika aktörer.

Ett särskilt fokus bör riktas mot ungdomar i utsatta områden. Forskning visar betydelsen av

att de repressiva åtgärderna kompletteras med sociala åtgärder. Det är också angeläget att åtgärderna är långsiktiga och omfattar såväl tidiga insatser för att förhindra kriminalitet som insatser för unga i riskzon och förstärkta insatser mot unga kriminella. En utredare har därför fått i uppdrag att lämna förslag på vilka ytterligare insatser, framför allt av socialpreventiv karaktär, som bör vidtas för att förebygga brottslighet och öka människors trygghet i socialt utsatta områden. Kriminalvårdens arbete med att förstärka insatserna för unga dömda är av betydelse i sammanhanget. Vidare föreslås under 2018 en kapacitetsuppbyggnad på Statens institutionsstyrelse (utg.omr. 9 avsnitt 7). Därutöver har en utredare lämnat förslag till nya påföljder för unga lagöverträdare. Förslagen bereds i Regeringskansliet.

I socialt utsatta områden, liksom i andra delar av Sverige, krävs insatser mot organiserad brottslighet. Förekomsten av explosiva varor och skjutvapen i kriminella kretsar har ökat. Även dödligt våld där skjutvapen varit involverat har ökat. För att bidra till att motverka denna utveckling har straffskärpningar nyligen genomförts för olovlig hantering av explosiva varor, som exempelvis handgranater. Regeringen har också gått vidare med ett förslag om ytterligare straffskärpningar gällande grovt vapenbrott och grovt brott mot tillståndsplikten för explosiva varor.

Mycket tyder på att såväl brott mot välfärden som olaglig handel med hyreskontrakt har kopplingar till organiserad brottslighet. En utredare har lämnat förslag på åtgärder mot organiserad och systematisk ekonomisk brottslighet som riktas mot välfärdssystemen. Förslagen bereds i Regeringskansliet. Vidare har en utredare fått i uppdrag att överväga och föreslå åtgärder som motverkar olaglig handel med hyresrätter.

Kraftfulla åtgärder mot terrorism

Terrorism hotar internationell fred och säkerhet, nationell säkerhet och våra grundläggande fri- och rättigheter. Varje år begås åtskilliga terroristattentat i världen. Att förebygga våldsbejakande extremism och att bekämpa terrorism är fortsatt högt prioriterat för regeringen.

Sveriges långsiktiga nationella och internationella arbete mot terrorism tar sin utgångspunkt i den svenska strategin mot terrorism. Det råder en bred politisk enighet kring vilka åtgärder som måste vidtas för att ytterligare förebygga, förhindra och försvåra för terrorism, samt för att kunna hantera konsekvenserna av ett eventuellt attentat. Den överenskommelse som regeringen ingick med Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna och Centerpartiet i december 2015 har kompletterats med en ny överenskommelse som slöts 7 juni 2017, på dagen två månader efter attentatet på Drottninggatan i Stockholm. Viktiga nya åtgärder är till exempel ett uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap om skärpt säkerhet i den offentliga miljön, en utredning om Säkerhetspolisens tillgång till information från signalspaning, en utredning om informationsutbytet mellan bl.a. Polismyndigheten och socialtjänsten och utökade möjligheter för polisen att använda kameraövervakning. Regeringen föreslår även att Säkerhetspolisen tillförs medel för att bl.a. kunna intensifiera arbetet mot terrorism.

Det är viktigt att vårt straffrättsliga regelverk mot terrorism är ändamålsenligt och effektivt. För att förstärka regleringen har en utredare getts i uppdrag att lämna förslag om ett särskilt straffansvar för den som deltar i eller på annat sätt stöder en terroristorganisation. Utöver detta kommer genomförandet av EU:s direktiv om bekämpande av terrorism bl.a. att innebära att straffansvaret för terrorismutbildning, terrorismresor och terrorismfinansiering utvidgas. Direktivet omfattar även förstärkt psykologiskt stöd till offer för terrorism. På regeringens initiativ görs just nu också en översyn av hela den straffrättsliga terrorismlagstiftningen i syfte att åstadkomma ett samlat och effektivt regelverk som samtidigt är förenligt med ett väl fungerande skydd för grundläggande fri- och rättigheter.

Bekämpande av terrorism är ett ansvar för hela samhället. Samverkan mellan ansvariga aktörer är en förutsättning för att arbetet ska bli framgångsrikt. Det förutsätter att det finns ett regelverk som gör det möjligt att utbyta information på ett effektivt och rättssäkert sätt. Regeringen har föreslagit att informationsutbytet inom Nationellt centrum för terrorhotbedömning ska effektiviseras genom att

myndigheterna ska få möjlighet att utbyta information genom direktåtkomst.

Det förebyggande arbetet mot radikaliserings, våldsbejakande extremism och terrorism är särskilt viktigt. För att stärka samhällets insatser på detta område avser regeringen att inrätta ett nationellt centrum för förebyggande av våldsbejakande extremism vid Brottsförebyggande rådet. Syftet med centret är att stärka och utveckla det kunskapsbaserade arbetet med förebyggande åtgärder mot våldsbejakande extremism nationellt, regionalt och lokalt (se även utg.omr. 1 avsnitt 9).

I det förebyggande arbetet har även Kriminalvården en viktig roll. Enligt Kriminalvården är antalet klienter inom myndigheten med koppling till våldsbejakande extremistiska grupper relativt få. Kriminalvården har dock noterat en ökning av radikaliserade individer som skrivs in i myndighetens olika verksamheter. Det är angeläget att Kriminalvården har metoder och resurser för att möta denna utveckling. Internationella erfarenheter stärker denna bedömning.

Internationell fred och säkerhet

Den säkerhetspolitiska situationen inom Europa och i Europas grannskap är mer utmanande än på länge. Som regeringen konstaterar i den Nationella säkerhetsstrategin krävs det därför ett brett förhållningssätt till säkerhet för att hantera denna komplexa instabilitet. Det är angeläget att den fredsfrämjande verksamheten och den civila krishanteringen används och kan utvecklas. Regeringen strävar mot att svensk polis ska kunna utveckla sitt bidrag under 2018. Målsättningen är att långsiktigt öka antalet polisanställda som engageras i konflikthantering och fredsfrämjande verksamhet. Det är viktigt att en sådan satsning kan följas av satsningar på andra delar av rättsväsendet och andra delar av förvaltningen.

Regeringen kommer också verka för att det internationella samhället kan bidra till att ansvar utkrävs för de brott som skett mot folkrätten och de mänskliga rättigheterna under pågående konflikter.

2.7.3 Åtgärder för att utveckla rättsväsendets verksamheter

Åtgärder för att minska isoleringen av häktade

Att minska isoleringen av intagna i häkte är viktigt av såväl humanitära skäl som ur rättssäkerhetssynpunkt. Sverige har fått internationell kritik för sin häktes- och restriktionsanvändning. Regeringen har vidtagit ett antal åtgärder för att minska isoleringen av intagna i häkte och har fortsatt fokus på detta område. Såväl häktes- och restriktionsutredningen som Brå har lämnat förslag som Regeringskansliet arbetar med.

För att nå framgång när det gäller att öka häktades tid i gemensamhet är det angeläget att Åklagarmyndigheten vidtar de åtgärder som är möjliga inom ramen för gällande regelverk. Vidare måste Kriminalvården utveckla sitt arbete för att minska tiden i isolering och möjliggöra kvalitativa isoleringsbrytande åtgärder. Regeringen föreslår därför att Kriminalvården tillförs resurser som ska bidra till denna utveckling. Regeringen följer myndighetens resursbehov och kommer vid behov att återkomma i frågan.

En modernare och effektivare rättsprocess

Rättsväsendet ställs inför allt större utmaningar att hantera stora förundersökningar och brottmål. Den organiserade brottsligheten har blivit mer komplex och består av flera personer och brott som kan kopplas till varandra. När handläggningen av brottmål drar ut på tiden blir bevisläget sämre. Det leder till att enskilda personer binds i långdragna processer och långa häktningstider. Det innebär också höga kostnader för samhället. Svensk brottmålsprocess styrs av principer som inte har ändrats annat än i mindre avseenden sedan 1940-talet. En utredning har nyligen lämnat förslag på åtgärder som kan modernisera och effektivisera handläggningen av stora brottmål. Innan förslag kan lämnas till riksdagen behövs dock ytterligare underlag. Utredningen ska också överväga möjligheten att använda dokumenterade förhör i större utsträckning i brottmålsprocessen. För målsäganden och vittnen skulle det kunna medföra att den påfrestning som upprepade förhör kan innebära minskar. Det skulle

dessutom kunna bidra till kortare häktningstider och minskad restriktionsanvändning, eftersom behovet att skydda beviset från yttre påverkan kan bli mindre om bevisningen säkras i ett tidigare skede. Uppdraget ska redovisas i december 2017.

Effektiva verktyg för att hantera brott

För att de brottsbekämpande myndigheterna ska kunna fullgöra sina uppgifter att förebygga, förhindra och utreda brott har myndigheterna behov av information. Spaning, förhör samt kontakter med anmälare och tipsare är olika metoder för att skaffa relevant information. I såväl utredningsverksamheten som i under rättelseskedet inhämtas information också genom användningen av olika tvångsmedel. Det är viktigt att det finns effektiva, moderna och ändamålsenliga verktyg för detta. Regeringen har bl.a. gett en särskild utredare i uppdrag att undersöka om hemlig dataavläsning bör införas som ett nytt straffprocessuellt tvångsmedel. Det pågår också en översyn av reglerna om beslag och husrannsakan. Regeringen har även tillsatt en utredning som ska se över den svenska datalagringsregleringen samt bestämmelserna om de brottsbekämpande myndigheternas tillgång till lagrade uppgifter. Översynen ska ske i syfte att anpassa det svenska regelverket till EU-rätten. Samtliga uppdrag ska redovisas under hösten 2017.

Tillgången till information från kameraövervakning är i många fall avgörande för polisens möjlighet att förebygga brott, avbryta pågående brottslighet och utreda begångna brott. Det gäller inte minst då vittnen och brottsoffer p.g.a. hot och hat inte vågar vittna. Regeringen tillsatte därför en utredning som har lämnat förslag som innebär ökade möjligheter att få tillstånd till kameraövervakning, både för brottsbekämpande ändamål och andra ändamål (SOU 2017:55). Förslagen har skickats ut på remiss. Riksdagen har tillkännagett för regeringen att det bör bli möjligt för polisen att i större utsträckning än i dag använda sig av kameraövervakning i de områden där brottsligheten är som störst (bet. 2016/17:JuU17 punkt 1, rskr. 2016/17:212). Regeringen är av samma uppfattning som riksdagen och bedömer att polisens möjlighet till kameraövervakning behöver förenklas ytterligare. En ny utredning ska därför bl.a. överväga om tillståndskravet för

polisens kameraövervakning ska tas bort och ersättas med en anmälningsplikt.

Polisens och Kriminalvårdens långtgående befogenheter att ingripa i enskildas liv förutsätter en effektiv och kontinuerlig tillsyn av myndigheternas verksamhet, såväl intern som extern. I avvaktan på en samlad bedömning av tillsynens utformning avsatte regeringen i budgetpropositionen för 2017 medel i detta syfte.

Digitaliseringens möjligheter och utmaningar

Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter. Digitaliseringen kan bidra till ett väl fungerande och effektivt rättsväsende som möts med tillit av befolkningen. Digitaliseringens möjligheter används även i allt större utsträckning inom det rättsliga samarbetet på EU-nivå. Det finns idag en outnyttjad potential i digitaliseringen. Rättsväsendets myndigheter behöver därför öka takten i att elektroniskt utbyta information och samtidigt stärka sin förmåga att driva och leda verksamhetsutveckling där digitalisering ingår. Digitalisering kan även bidra till att på ett effektivt sätt underlätta såväl enskildas kontakter med myndigheter som myndigheters delgivning av handlingar, samtidigt som delaktigheten och insynen stärks.

Den snabbt ökande digitaliseringen ställer samtidigt höga krav på att enskildas rättigheter och personliga integritet kan värnas och att informations- och cybersäkerheten stärks kraftigt för att hantera de risker som digitaliseringen medför. Enskildas personliga integritet ska stärkas vid behandling av personuppgifter. För att möjliggöra det tillförs Datainspektionen mer resurser (utg.omr. 1 avsnitt 9). Detta är också nödvändigt till följd av den dataskyddsreform som EU enats om. Personuppgiftslagen kommer att upphävas som en konsekvens av dataskyddsreformen och all lagstiftning om personuppgiftsbehandling ses över och anpassas.

För att möta utvecklingen med hot och andra kränkningar såväl på internet som i övrigt krävs även att det straffrättsliga regelverket är anpassat efter den karaktär som problemen har idag. Regeringen har nyligen beslutat att överlämna en proposition om ett starkt straffrättsligt skydd för den personliga integriteten till riksdagen.

En ny säkerhetsskyddslag

Den förändrade omvärldsutvecklingen innebär en ökad hotbild mot säkerhetskänslig verksamhet, i form av terrorism, spioneri, sabotage och andra brott. Ett antal händelser har i närtid förstärkt denna bild. Vidare har kraven på säkerhetsskyddet förändrats genom bl.a. utvecklingen i samhället genom digitaliseringen, ökningen av säkerhetskänslig verksamhet som bedrivs i enskild regi och en ökad internationell samverkan. Regeringen kommer att återkomma till riksdagen med ett förslag till en ny lag som ska svara mot de förändrade kraven på säkerhetsskydd. Ett antal berörda myndigheter tillförs mer resurser för att kunna möta de förändrade kraven som den nya säkerhetsskyddslagen kommer att innebära.

Vidare har regeringen tillsatt en utredning med uppdrag att kartlägga och föreslå åtgärder som ska motverka att uppgifter som gäller Sveriges säkerhet eller säkerhetskänslig verksamhet utsätts för risker i samband med utkontraktering, upplåtelse och överlåtelse av sådan verksamhet. Utredningen om vissa säkerhetsskyddsfrågor (Ju 2017:08) ska bl.a. överväga om tillståndsprövning ska ske innan utkontraktering får ske. Utredningen ska också föreslå ett system med sanktioner i säkerhetsskyddslagen och se över tillsynsstrukturen när det gäller säkerhetsskyddet.

2.8 Budgetförslag

Tabell 2.11 Utgiftsutveckling 2007–2017
Miljoner kronor

	Utfall 2007	Utfall 2008	Utfall 2009	Utfall 2010	Utfall 2011	Utfall 2012	Utfall 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Prognos 2017
1:1 Polismyndigheten	16 532	17 780	17 967	18 883	19 704	20 478	20 698	21 079	20 758	21 885	23 348
1:2 Säkerhetspolisen	788	870	899	940	985	987	1 070	1 106	1 147	1 198	1 361
1:3 Åklagarmyndigheten	966	977	1 053	1 168	1 168	1 233	1 278	1 310	1 356	1 438	1 491
1:4 Ekobrottsmyndigheten	374	370	390	425	423	445	532	582	592	639	655
1:5 Sveriges Domstolar	4 108	4 259	4 418	4 572	4 816	4 928	5 171	5 226	5 325	5 396	5 434
1:6 Kriminalvården	5 928	6 329	6 782	7 164	7 503	7 380	7 604	7 744	7 974	8 196	8 424
1:7 Brottsförebyggande rådet	63	56	61	63	67	70	81	89	97	96	113
1:8 Rättsmedicinalverket	247	261	273	297	312	334	345	362	362	394	412
1:9 Gentekniknämnden	3	4	4	4	4	4	5	5	5	5	6
1:10 Brottsoffermyndigheten	30	30	30	31	33	31	33	36	36	41	41
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	91	86	89	80	65	57	98	111	98	113	119
1:12 Rättsliga biträden m.m.	1 455	1 607	1 621	1 804	2 002	2 157	2 260	2 432	2 544	2 747	2 810
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	32	44	34	35	40	51	54	67	90	63	78
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	3	3	4	4	15	12	38	12	12	13	19
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	7	6	7	7	7	21	7	7	7	21	47
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden		10	10	10	13	16	16	17	16	16	17
1:17 Domarnämnden					7	7	8	7	8	8	9
1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet									1	19	57

2.8.1 1:1 Polismyndigheten

Tabell 2.12 Anslagsutveckling 1:1 Polismyndigheten

Tusental kronor

År	Slagslag	Utfall	Anslags-sparande	Utfalls- prognos
2016	Utfall	21 884 537	368 955	
2017	Anslag	22 622 144 ¹		23 347 800
2018	Förslag	24 516 124		
2019	Beräknat	25 628 001 ²		
2020	Beräknat	26 869 121 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 25 224 410 tkr i 2018 års prisnivå.

³ Motsvarar 25 998 660 tkr i 2018 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter avseende Polismyndighetens verksamhet. Anslaget får också användas för avvecklingsutgifter som kan uppstå till följd av den genomförda ombildningen av Rikspolisstyrelsen, polismyndigheterna och Statens kriminaltekniska laboratorium. Därutöver får anslaget användas för bidrag till organisationer som hjälper personer att lämna ett liv i kriminalitet (avhopparverksamhet).

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.13 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2016	64 858	697 730	874 651	-176 921
Prognos 2017	75 000	699 000	896 000	-197 000
Budget 2018	75 000	715 000	896 000	-181 000

De offentligrättsliga avgifter som inte får disponeras är avgifter från tillståndsgivningen samt Riksbankens transporter. Polismyndigheten disponerar avgifter från stämmingsmannadelgivning, passhantering och nationella id-kort.

Tabell 2.14 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2016	34 521	49 024	-14 503
(varav tjänsteexport)	(22 438)	(22 438)	
Prognos 2017	38 000	57 000	-19 000
(varav tjänsteexport)	(25 000)	(25 000)	
Budget 2018	38 000	57 000	-19 000
(varav tjänsteexport)	(25 000)	(25 000)	

Den uppdragsverksamhet som ovanstående intäkter avser är, förutom tjänsteexport, prover som utförs av Nationellt forensiskt centrum, utbildning av ordningsvakter samt kontroller av väktarhundar.

Regeringens överväganden

Utvecklingen i omvärlden och i vårt samhälle medför ökade krav på Polismyndighetens verksamhet. För att kunna möta kraven och samtidigt höja ambitionsnivån i verksamheten behöver Polismyndigheten väsentligt fler polisanställda. Regeringens ambition är att antalet polisanställda ska öka successivt. Regeringen föreslår därför att anslaget till Polismyndigheten ökas med 2 000 000 000 kronor 2018, 2 300 000 000 kronor 2019 och från och med 2020 med 2 800 000 000 kronor.

I syfte att renodla Polismyndighetens verksamhet flyttas vissa av myndighetens uppgifter på djurområdet till länsstyrelserna. För att finansiera ökade utgifter hos länsstyrelserna minskas anslaget med 34 000 000 kronor 2018. Från och med 2019 minskas anslaget med 58 000 000 kronor. Anslaget 1:5 *Länsstyrelserna m.m.* under utgiftsområde 1 Rikets styrelse ökas med motsvarande belopp.

Nationellt forensiskt centrum, som ingår i Polismyndigheten, utför undersökningar åt bland annat Tullverket. I budgetpropositionen för 2016 fördes medel från Tullverkets anslag till Polismyndighetens anslag för att finansiera dessa undersökningar via anslag istället för som tidigare via avgifter. En ökad ärendemängd från Tullverket har medfört ökade utgifter för Polismyndigheten, varför anslaget ökas med 2 000 000 kronor från och med 2018. Anslaget 1:3 *Tullverket* under utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution minskas med samma belopp.

För att bidra till finansieringen av Jämställdhetsmyndighetens uppgifter avseende människohandel minskas anslaget med 300 000 kronor från och med 2018. Anslaget 3:2 *Jämställdhetsmyndigheten* under utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering ökas med motsvarande belopp.

Mot bakgrund av den säkerhetspolitiska utvecklingen i närområdet och händelser som visat på samhällets sårbarhet, ser regeringen ett behov av att förstärka totalförsvaret under kommande år. För att stärka Polismyndighetens arbete med civilt försvar inom området skydd och säkerhet föreslår regeringen att anslaget ökas med 5 000 000 kronor från och med 2018.

Anslaget ökas från och med 2018 med 2 500 000 kronor för att finansiera ökade kostnader i arbetet med att skapa tydligare regler och höjd rättssäkerhet i ärenden och mål om förvar och uppsikt av utlänningar. Anslaget 1:1 *Migrationsverket* under utgiftsområde 8 Migration minskas med motsvarande belopp.

Enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG ska medlemsstater sörja för ett effektivt övervakningssystem vid tvångsvisa resor samt enligt Europaparlamentets och rådets förordning 2016/1624/EU bistå med övervakare vid återvändandeinsatser som sker i Frontex regi. För att delvis finansiera förslaget minskas anslaget med 2 000 000 från och med 2018. Anslaget 1:7 *Utresor för avvysade och utvisade* under utgiftsområde 8 Migration ökas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 24 516 124 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Polismyndigheten* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 25 628 001 000 kronor respektive 26 869 121 000 kronor.

Tabell 2.15 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:1 Polismyndigheten

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017 ¹	21 922 144	21 922 144	21 922 144
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	439 843	797 635	1 188 545
Beslut	2 188 436	2 967 071	3 818 293
Varav BP18 ³	2 007 500	2 307 500	2 807 500
Varav ³			
Övervakning tvångsvisa återvändanderesor	-2 000	-2 000	-2 000
Forensiska undersökningar	2 000	2 000	2 000
Totalförsvarsöverenskommelse från 2018	5 000	5 000	5 000
Förstärkning Polismyndigheten	2 000 000	2 300 000	2 800 000
Moderna rättssäkra regler förvar	2 500	2 500	2 500
Överföring till/från andra			
anslag	-34 300	-58 849	-59 861
Varav BP18 ³	-34 300	-58 300	-58 300
Varav ³			
Arbete mot människohandel	-300	-300	-300
Djurfrågor	-34 000	-58 000	-58 000
Övrigt	1	0	0
Förslag/beräknat anslag	24 516 124	25 628 001	26 869 121

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

2.8.2 1:2 Säkerhetspolisen

Tabell 2.16 Anslagsutveckling 1:2 Säkerhetspolisen

Tusental kronor

2016	Utfall	1 197 835	Anslags-sparande	21 793
2017	Anslag	1 314 510 ¹	Utgifts-prognos	1 360 800
2018	Förslag	1 492 507		
2019	Beräknat	1 576 087 ²		
2020	Beräknat	1 617 205 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 551 267 tkr i 2018 års prinsnivå.

³ Motsvarar 1 564 813 tkr i 2018 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Sakerhetspolisens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Det är enligt regeringens mening angeläget att Sakerhetspolisen har goda förutsättningar att bibehålla sin kapacitet i det förändrade omvärldsläget. Det är också avgörande att myndigheten fortsatt kan intensifiera arbetet mot terrorism och stärka skyddet avseende vitala samhällsfunktioner samt motverka främmande makts underrättelseverksamhet. Anslaget föreslås därför öka med 42 000 000 kronor 2018, med 67 000 000 kronor 2019 och med 81 000 000 från och med 2020.

Kraven på säkerhetsskyddet har förändrats genom utvecklingen i omvärlden och på informationsteknikområdet, ökningen av säkerhetskänslig verksamhet som bedrivs i enskild regi och en ökad internationell samverkan. För att stärka säkerhetsskyddet föreslår regeringen en ny säkerhetsskyddslag, vilken innebär utökade uppgifter för Sakerhetspolisen. Anslaget föreslås därför öka med 9 300 000 kronor 2018 och med 14 000 000 kronor från och med 2019.

Mot bakgrund av den säkerhetspolitiska utvecklingen i närområdet och händelser som visat på samhällets sårbarhet, ser regeringen ett behov av att förstärka totalförsvaret under kommande år. För att stärka Sakerhetspolisens arbete med civilt försvar inom området skydd och säkerhet föreslår regeringen att anslaget ökar med 3 000 000 kronor från och med 2018.

Regeringen föreslår att 1 492 507 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Sakerhetspolisen* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 1 576 087 000 kronor respektive 1 617 205 000 kronor.

Tabell 2.17 Härlledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:2 Sakerhetspolisen

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	1 291 510	1 291 510	1 291 510
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	26 619	47 709	70 751
Beslut	174 378	236 868	254 944
Varav BP18 ³	54 300	84 000	98 000
Varav ³			
Totalförsvarsöverenskommelse från 2018	3 000	3 000	3 000
Förstärkning Sakerhetspolisen	42 000	67 000	81 000
Ny säkerhetsskyddslag	9 300	14 000	14 000
Överföring till/från andra anslag			
Varav BP18 ³			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 492 507	1 576 087	1 617 205

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

2.8.3 1:3 Åklagarmyndigheten

Tabell 2.18 Anslagsutveckling 1:3 Åklagarmyndigheten

Tusental kronor

År	Utfall	1 438 156	Anslags-sparande	54 225
2016	Utfall	1 438 156	Anslags-sparande	54 225
2017	Anslag	1 473 459 ¹	Utgifts-prognos	1 491 338
2018	Förslag	1 519 317		
2019	Beräknat	1 543 610 ²		
2020	Beräknat	1 570 261 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 519 316 tkr i 2018 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 519 317 tkr i 2018 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Åklagarmyndighetens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

För att möta de ökade krav som utvecklingen i omvärlden och i vårt samhälle ställer behöver

antalet åklagare öka. Anslaget ökas därför med 15 000 000 kronor från och med 2018. Anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar* minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 1 519 317 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Åklagarmyndigheten* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 1 543 610 000 kronor respektive 1 570 261 000 kronor.

Tabell 2.19 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:3 Åklagarmyndigheten

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	1 473 459	1 473 459	1 473 459
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	30 760	54 812	81 198
Beslut	15 098	15 339	15 604
Varav BP18 ³	15 000	15 000	15 000
Varav ³			
Förstärkning Åklagarmyndigheten	15 000	15 000	15 000
Överföring till/från andra anslag			
Varav BP18 ³			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 519 317	1 543 610	1 570 261

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

2.8.4 1:4 Ekobrottsmyndigheten

Tabell 2.20 Anslagsutveckling 1:4 Ekobrottsmyndigheten

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2016	639 252		7 828
2017	Anslag 648 449 ¹		655 163
2018	Förslag 677 008		
2019	Beräknat 687 653 ²		
2020	Beräknat 699 275 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 677 008 tkr i 2018 års prisnivå.

³ Motsvarar 677 008 tkr i 2018 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Ekobrottsmyndighetens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Den organiserade brottsligheten ställer samhället inför stora utmaningar. För att stärka arbetet mot ekonomisk brottslighet ökas anslaget med 7 000 000 kronor från och med 2018. Som en följd av detta minskas anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar* med 2 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 677 008 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Ekobrottsmyndigheten* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 687 653 000 kronor respektive 699 275 000 kronor.

Tabell 2.21 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:4 Ekobrottsmyndigheten

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	648 449	648 449	648 449
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	11 524	21 901	33 231
Beslut	17 035	17 303	17 595
Varav BP18 ³	7 000	7 000	7 000
Varav ³			
Förstärkning Ekobrottsmyndigheten	7 000	7 000	7 000
Överföring till/från andra anslag			
Varav BP18 ³			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	677 008	687 653	699 275

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

2.8.5 1:5 Sveriges Domstolar

Tabell 2.22 Anslagsutveckling 1:5 Sveriges Domstolar

Tusental kronor

2016	Utfall	5 396 044	Anslags- sparande	156 126
2017	Anslag	5 519 637 ¹	Utgifts- prognos	5 434 293
2018	Förslag	5 601 459		
2019	Beräknat	5 704 084 ²		
2020	Beräknat	5 802 423 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 5 614 460 tkr i 2018 års prisnivå.

³ Motsvarar 5 614 799 tkr i 2018 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter avseende de allmänna domstolarnas, de allmänna förvaltningsdomstolarnas, hyres- och arrendenämndernas, Rättshjälpsmyndighetens, Rättshjälpsnämndens, Notariennämndens samt Domstolsverkets verksamhet. Vidare får anslaget användas för utgifter avseende den regionala avdelningen vid den enhetliga patentdomstolen. Anslaget får även användas för utgifter i samband med avvecklingen av Patentbesvärsrätten, Marknadsdomstolen och Statens va-nämnd.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.23 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras
Utfall 2016	142 111	15 751
Prognos 2017	148 000	16 450
Budget 2018	148 000	16 450

Under 2017 beräknas Sveriges Domstolar leverera in avgifter till inkomstitel på statsbudgeten motsvarande 148 000 000 kronor, varav 116 000 000 kronor utgör ansökningsavgifter, 9 000 000 kronor kungörandeavgifter och 23 000 000 kronor efterbevaknings- och tillsynsavgifter. Återbetalning av medel för rättshjälpskostnader m.m. beräknas uppgå till 47 000 000 kronor.

Avgiftsinkomster och andra ersättningar som disponeras härrör i huvudsak från uthyrning av lokaler och personal samt av kopior av domar. Dessa poster uppgick till cirka 11 000 000 kronor 2016.

Regeringens överväganden

Anslaget minskas engångsvis med 1 000 000 kronor 2018 för att bidra till finansieringen av en webbaserad grundutbildning för nya vittnesstöd. Anslaget 1:10 *Brottsoffermyndigheten* ökas med motsvarande belopp.

För 2018–2020 minskas anslaget med 5 000 000 kronor per år för att finansiera insatser med anledning av ny sexualbrottslagstiftning. Anslaget 1:10 *Brottsoffermyndigheten* ökas med motsvarande belopp.

Anslaget minskas engångsvis med 12 000 000 kronor 2018 för att bidra till finansieringen av insolvensregister enligt EU-förordningen om insolvensförfaranden. Anslaget 1:11 *Bolagsverket* under utgiftsområde 24 Näringsliv ökas med 8 000 000 kronor och anslaget 1:3 *Kronofogdemyndigheten* under utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution ökas med 4 000 000 kronor.

Anslaget minskas med 17 000 000 kronor från och med 2018 för att finansiera ökningen av anslaget 1:3 *Åklagarmyndigheten* och för att bidra till att finansiera ökningen av anslaget 1:4 *Ekobrottsmyndigheten*.

Regeringen föreslår att 5 601 459 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 5 704 084 000 kronor respektive 5 802 423 000 kronor.

Tabell 2.24 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:5 Sveriges Domstolar

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	5 519 637	5 519 637	5 519 637
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	119 851	209 875	308 300
Beslut	-36 029	-23 396	-23 447
Varav BP18 ³	-35 000	-22 000	-22 000
Varav ³			
Webbaserad grundutbildning för nya vittnesstöd	-1 000		
Utbildnings- och informationsinsatser	-5 000	-5 000	-5 000
Insolvensregister	-12 000		
Finansiering Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten	-17 000	-17 000	-17 000
Överföring till/från andra anslag	-2 000	-2 032	-2 067
Varav BP18 ³			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	5 601 459	5 704 084	5 802 423

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

2.8.6 1:6 Kriminalvården

Tabell 2.25 Anslagsutveckling 1:6 Kriminalvården

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2016	Utfall	8 195 582	27 380
2017	Anslag	8 346 747 ¹	8 424 094
2018	Förslag	8 648 702	
2019	Beräknat	8 952 346 ²	
2020	Beräknat	9 104 833 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 812 769 tkr i 2018 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 812 769 tkr i 2018 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Kriminalvårdens förvaltningsutgifter. Vidare får anslaget användas för utgifter för:

- övervakningsnämnderna,

- övervakare, biträdande övervakare, förtroendemän, och
- statsbidrag till organisationer inom kriminalvårdens område.

Kompletterande information

Statsbidrag regleras i förordningen (2002:954) om statsbidrag till vissa organisationer inom kriminalvårdens område.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.26 Avgiftsbelagd verksamhet

Tusentals kronor

	Intäkter som inte får disponeras/ Intensivövervakning	Intäkter som får disponeras/Arbetsdrift
Utfall 2016	2 493	114 231
Prognos 2017	2 600	110 000
Budget 2018	2 800	110 000

Kriminalvården disponerar inkomster från arbetsdriften och terapiverksamheten inom kriminalvården. För arbetsdriften gäller inte kravet på full kostnadstäckning. Det ekonomiska målet är att intäkterna till 50 procent ska täcka de direkta kostnaderna för arbetsdriften. För terapiverksamheten gäller att avgifterna ska delfinansiera verksamheten.

Av 5 § lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll framgår att dömda som verkställer ett fängelsestraff under intensivövervakning med elektronisk kontroll ska betala en avgift. Avgiften uppgår till 80 kronor per dag, dock högst 9 600 kronor för hela verkställighetsperioden. Avgiften ska betalas i förskott till Kriminalvården för att därefter kvartalsvis tillföras Brottsofferfonden.

Regeringens överväganden

Regeringen ser behov av ett fortsatt utvecklat arbete med återfallsförebyggande insatser samt ytterligare åtgärder för att minska isolering i häkte. För att Kriminalvården ska kunna bidra till denna utveckling och till effektivitet och säkerhet i verksamheten ökas anslaget med 75 000 000 kronor 2018 och 200 000 000 kronor från och med 2019.

Regeringen föreslår att 8 648 702 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Kriminalvården* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 8 952 346 000 kronor respektive 9 104 833 000 kronor.

Tabell 2.27 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:6 Kriminalvården

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	8 346 747	8 346 747	8 346 747
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	148 897	283 451	430 451
Beslut	153 057	322 148	327 635
Varav BP18 ³	75 000	200 000	200 000
Varav ³			
Förstärkning Kriminalvården	75 000	200 000	200 000
<i>Överföring till/från andra anslag</i>			
Varav BP18 ³			
Övrigt	1	0	0
Förslag/beräknat anslag	8 648 702	8 952 346	9 104 833

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

2.8.7 1:7 Brottsförebyggande rådet

Tabell 2.28 Anslagsutveckling 1:7 Brottsförebyggande rådet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2016	96 018		5 168
2017	Anslag	111 476 ¹	113 242
2018	Förslag	148 270	
2019	Beräknat	150 629 ²	
2020	Beräknat	153 197 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 148 270 tkr i 2018 års prisnivå.

³ Motsvarar 148 269 tkr i 2018 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Brottsförebyggande rådets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för verksamheten vid ett nationellt centrum för det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism.

Regeringens överväganden

Regeringen ser ett behov av att utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Ett nationellt centrum för det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism inrättas vid Brottsförebyggande rådet för detta syfte. Mot denna bakgrund ökas anslaget med 35 000 000 kronor 2018–2020 och 20 000 000 kronor från och med 2021.

Regeringen föreslår att 148 270 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Brottsförebyggande rådet* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 150 629 000 kronor respektive 153 197 000 kronor.

Tabell 2.29 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:7 Brottsförebyggande rådet

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	111 476	111 476	111 476
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	1 789	3 591	5 553
Beslut	35 005	35 562	36 168
Varav BP18 ³	35 000	35 000	35 000
Varav ³			
Nationellt centrum mot våldsbejakande extremism	35 000	35 000	35 000
<i>Överföring till/från andra anslag</i>			
Varav BP18 ³			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	148 270	150 629	153 197

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

2.8.8 1:8 Rättsmedicinalverket

Tabell 2.30 Anslagsutveckling 1:8 Rättsmedicinalverket

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2016	Utfall	393 993		22 249
2017	Anslag	418 012 ¹	Utgifts-prognos	411 704
2018	Förslag	425 276		
2019	Beräknat	432 034 ²		
2020	Beräknat	439 419 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 425 276 tkr i 2018 års prisnivå.

³ Motsvarar 425 276 tkr i 2018 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Rättsmedicinalverkets förvaltningsutgifter.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.31 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2016	103 571	117 470	-13 470
Prognos 2017	130 800	138 782	-7 982
Budget 2018	108 500	112 097	-3 597

Rättsmedicinalverket bedriver avgiftsbelagd verksamhet inom framförallt rättsgenetik, delar av rättskemin samt inom rättsmedicin vad gäller utfärdande av rättsintyg. Från och med 2017 får Rättsmedicinalverket också ta ut avgifter för rättsmedicinska åldersbedömningar.

Under 2016 resulterade de avgiftsbelagda verksamheterna i ett underskott, vilket bidrog till att myndighetens sedan tidigare ackumulerade överskott minskade till 10 936 000 kronor. För 2017 och 2018 budgeterar myndigheten för fortsatta underskott som väntas minska det ackumulerade överskottet ytterligare.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 425 276 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Rättsmedicinalverket* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till

432 034 000 kronor respektive 439 419 000 kronor.

Tabell 2.32 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:8 Rättsmedicinalverket

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017 ¹	418 012	418 012	418 012
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	7 243	14 001	21 385
Beslut	21	21	22
Varav BP18 ³			
Överföring till/från andra anslag			
Varav BP18 ³			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	425 276	432 034	439 419

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

2.8.9 1:9 Gentekniknämnden

Tabell 2.33 Anslagsutveckling 1:9 Gentekniknämnden

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2016	Utfall	5 145		372
2017	Anslag	5 444 ¹	Utgifts-prognos	5 542
2018	Förslag	5 547		
2019	Beräknat	5 635 ²		
2020	Beräknat	5 732 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 5 547 tkr i 2018 års prisnivå.

³ Motsvarar 5 547 tkr i 2018 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Gentekniknämndens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 5 547 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Gentekniknämnden* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 5 635 000 kronor respektive 5 732 000 kronor.

Tabell 2.34 Härlledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:9 Gentekniknämnden

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	5 444	5 444	5 444
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	103	191	288
Beslut			
Varav BP18 ³			
<i>Överföring till/från andra anslag</i>			
Varav BP18 ³			
<i>Övrigt</i>			
Förslag/beräknat anslag	5 547	5 635	5 732

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

2.8.10 1:10 Brottsoffermyndigheten

Tabell 2.35 Anslagsutveckling 1:10 Brottsoffermyndigheten

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2016	41 451	-315	
2017	40 561 ¹		41 035
2018	Förslag	47 233	
2019	Beräknat	46 967 ²	
2020	Beräknat	47 771 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 46 232 tkr i 2018 års prislivå.

³ Motsvarar 46 233 tkr i 2018 års prislivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Brottsoffermyndighetens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

För att ta fram en webbaserad grundutbildning för nya vittnesstöd ökas anslaget med 1 000 000 kronor 2018. Anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar* minskas med motsvarande belopp.

För att finansiera utbildnings- och informationsinsatser med anledning av ny sexualbrottslagstiftning tillförs myndigheten

5 000 000 kronor per år 2018–2020. Anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar* minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 47 233 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Brottsoffermyndigheten* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 46 967 000 kronor respektive 47 771 000 kronor.

Tabell 2.36 Härlledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:10 Brottsoffermyndigheten

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	40 561	40 561	40 561
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	670	1 325	2 042
Beslut	6 002	5 081	5 168
Varav BP18 ³	6 000	5 000	5 000
<i>Varav³</i>			
Webbaserad grundutbildning för nya vittnesstöd	1 000		
Utbildnings- och informationsinsatser	5 000	5 000	5 000
<i>Överföring till/från andra anslag</i>			
Varav BP18 ³			
<i>Övrigt</i>			
Förslag/beräknat anslag	47 233	46 967	47 771

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

2.8.11 1:11 Ersättning för skador på grund av brott

Tabell 2.37 Anslagsutveckling 1:11 Ersättning för skador på grund av brott

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2016	112 523	9 412	
2017	121 943 ¹		118 761
2018	Förslag	121 953	
2019	Beräknat	121 953 ²	
2020	Beräknat	121 953 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 121 953 tkr i 2018 års prislivå.

³ Motsvarar 121 953 tkr i 2018 års prislivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för ersättningar för skador på grund av brott i enlighet med bestämmelserna i brottsskadelagen (2014:322).

Kompletterande information

Bestämmelser om brottsskadeersättning finns i Brottskadeförordningen (2014:327).

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 121 953 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Ersättning för skador på grund av brott* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 121 953 000 kronor respektive 121 953 000 kronor.

Tabell 2.38 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:11 Ersättning för skador på grund av brott

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	121 943	121 943	121 943
<i>Förändring till följd av:</i>			
<i>Pris- och löneomräkning²</i>			
Beslut	10	10	10
<i>Varav BP18³</i>			
<i>Överföring till/från andra anslag</i>			
<i>Varav BP18³</i>			
<i>Övrigt</i>			
Förslag/beräknat anslag	121 953	121 953	121 953

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

2.8.12 1:12 Rättsliga biträden m.m.

Tabell 2.39 Anslagsutveckling 1:12 Rättsliga biträden m.m.

Tusental kronor

2016	Utfall	2 747 468	Anslags-sparande	-268 860
2017	Anslag	2 988 657 ¹	Utgifts-prognos	2 810 000
2018	Förslag	2 354 657		
2019	Beräknat	2 354 657		
2020	Beräknat	2 354 657		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för rättsliga biträden som enligt 21 kap. 10 § rättegångsbalken, lagen (1988:609) om målsägandebiträde och rättshjälpslagen (1996:1619) ska betalas av allmänna medel. Anslaget får vidare användas för utgifter som enligt lagen (1996:1620) om offentligt biträde ska betalas av allmänna medel, exklusive utgifter som avser offentligt biträde i ärenden enligt utlänningslagen (2005:716) och lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll. Anslaget får även användas för utgifter för medlare enligt 6 kap 18 a § och 21 kap. 13 § andra stycket föräldrabalken samt rättegångsbiträde enligt 20 kap 2 b § föräldrabalken. Anslaget får användas för utgifter för särskilda företrädare för barn enligt 12 § lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn samt för utgifter för bevisning, parter, tolk, översättning och god man, förvaltararvoden m.m. i konkurser samt ersättning till likvidatorer och bouppteckningsförrättare. Dessutom får anslaget användas för utgifter som hänför sig till internationellt straff- och civilrättsligt samarbete och som inte ska betalas av annan myndighet.

Regeringens överväganden

Anslaget ökas med 16 000 000 kronor från och med 2018 med anledning av beräknade utgiftsökningar som följd av ny sexualbrottslagstiftning.

Regeringen föreslår att 2 354 657 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Rättsliga biträden m.m.* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 2 354 657 000 kronor respektive 2 354 657 000 kronor.

Tabell 2.40 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:12 Rättsliga biträden m.m.

1:12 Rättsliga biträden m.m.

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	2 338 657	2 338 657	2 338 657
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	16 000	16 000	16 000
Varav BP18	16 000	16 000	16 000
Varav			
Målsägandebiträden sexualbrott	16 000	16 000	16 000
Överföring till/från andra anslag			
Varav BP18			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 354 657	2 354 657	2 354 657

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

2.8.13 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Tabell 2.41 Anslagsutveckling 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2016	63 154	11 845	
2017	Anslag	74 984 ¹	78 000
2018	Förslag	39 987	
2019	Beräknat	39 987 ²	
2020	Beräknat	39 987 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 39 987 tkr i 2018 års prisnivå.

³ Motsvarar 39 987 tkr i 2018 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter som uppkommer för staten i samband med vissa skaderegleringar samt för utgifter för ersättning till vissa ombuds- och rättegångskostnader. Anslaget får även användas för utgifter i samband

med statens skadeståndsansvar om den enhetliga patentdomstolen överträder EU-rätten.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 39 987 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 *Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 39 987 000 kronor respektive 39 987 000 kronor.

Tabell 2.42 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	39 984	39 984	39 984
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²			
Beslut	3	3	3
Varav BP18 ³			
Överföring till/från andra anslag			
Varav BP18 ³			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	39 987	39 987	39 987

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

2.8.14 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar

Tabell 2.43 Anslagsutveckling 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2016	12 545	8 829	
2017	Anslag	22 174 ¹	18 951
2018	Förslag	24 174	
2019	Beräknat	24 174	
2020	Beräknat	24 174	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Från anslaget får betalas årsavgifter till Haagkonferensen för internationell privaträtt, Internationella institutet i Rom för unifiering av privaträtten (UNIDROIT), Association Internationale des Hautes Juridictions Administratives, Bernunionen (WIPO=World Intellectual Property Organization), till Interpol och Schengen Information System samt till kostnader för förebearbete och medlemsavgifter för den enhetliga patentdomstolen.

Kompletterande information

Vidare får bidrag till vissa andra internationella sammanslutningar samt internationellt samarbete och forskning med anknytning till Justitiedepartementets område betalas från anslaget.

Regeringens överväganden

För att finansiera medlemsavgiften till den enhetliga patentdomstolen föreslås anslaget öka med 2 000 000 kronor från och med 2018 så som aviserades i budgetpropositionen för 2015.

Regeringen föreslår att 24 174 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Avgifter till vissa internationella sammanslutningar* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 24 174 000 kronor respektive 24 174 000 kronor.

Tabell 2.44 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar

Tusental kronor			
	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	22 174	22 174	22 174
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Varav BP18			
Överföring till/från andra anslag	2 000	2 000	2 000
Varav BP18			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	24 174	24 174	24 174

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

2.8.15 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete

Tabell 2.45 Anslagsutveckling 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete

Tusental kronor				
2016	Utfall	21 473	Anslags-sparande	684
2017	Anslag	47 157 ¹	Utgifts-prognos	46 670
2018	Förslag	47 157		
2019	Beräknat	47 157		
2020	Beräknat	47 157		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter i syfte att stimulera lokalt brottsförebyggande arbete. Brottsförebyggande rådet belastar anslaget med vissa egna kostnader direkt kopplade till denna verksamhet.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 47 157 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 *Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 47 157 000 kronor respektive 47 157 000 kronor.

Tabell 2.46 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete

Tusental kronor			
	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	47 157	47 157	47 157
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut			
Varav BP18			
Överföring till/från andra anslag			
Varav BP18			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	47 157	47 157	47 157

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

2.8.16 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Tabell 2.47 Anslagsutveckling 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Tusental kronor

			Anslags-sparande	
2016	Utfall	16 255		3 010
2017	Anslag	17 966 ¹	Utgifts-prognos	17 346
2018	Förslag	18 272		
2019	Beräknat	18 563 ²		
2020	Beräknat	18 881 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 18 272 tkr i 2018 års prisnivå.

³ Motsvarar 18 272 tkr i 2018 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 18 272 000 kronor anvisas under anslaget 1:16 *Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 18 563 000 kronor respektive 18 881 000 kronor.

Tabell 2.48 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017 ¹	17 966	17 966	17 966
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	305	596	914
Beslut	1	1	1
Varav BP18 ³			
Överföring till/från andra anslag			
Varav BP18 ³			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	18 272	18 563	18 881

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

2.8.17 1:17 Domarnämnden

Tabell 2.49 Anslagsutveckling 1:17 Domarnämnden

Tusental kronor

			Anslags-sparande	
2016	Utfall	8 023		-232
2017	Anslag	9 321 ¹	Utgifts-prognos	8 995
2018	Förslag	8 140		
2019	Beräknat	8 268 ²		
2020	Beräknat	8 409 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 140 tkr i 2018 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 141 tkr i 2018 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Domarnämndens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 8 140 000 kronor anvisas under anslaget 1:17 *Domarnämnden* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 8 268 000 kronor respektive 8 409 000 kronor.

Tabell 2.50 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:17 Domarnämnden

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017 ¹	9 321	9 321	9 321
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	138	287	450
Beslut	-1 319	-1 340	-1 362
Varav BP18 ³			
Överföring till/från andra anslag			
Varav BP18 ³			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	8 140	8 268	8 409

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

2.8.18 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet

Tabell 2.51 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2016	Utfall	19 100		Anslags-sparande	65 900
2017	Anslag	92 000 ¹		Utgifts-prognos	57 401
2018	Förslag	81 000			
2019	Beräknat	76 000			
2020	Beräknat	66 000			

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter avseende verksamhet som bedrivs inom ramen för fonden för inre säkerhet, samt för administration av fonden.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2018 för anslaget 1:18 *Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 170 000 000 kronor 2019–2022.

Skälen för regeringens förslag: Europaparlamentet och rådet antog den 16 april 2014 förordningarna (EU) nr 513/2014 och (EU) nr 515/2014 som tillsammans inrättar Fonden för inre säkerhet (ISF). Fonden är en del av flera EU-fonder kopplade till EU:s fleråriga budgetram som sträcker sig från och med 2014 till och med 2020. Verksamheten ska bedrivas utifrån ett nationellt program som delvis omfattar fleråriga projekt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2018 för anslaget 1:18 *Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 170 000 000 kronor 2019–2022.

Tabell 2.52 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet

Tusental kronor

	Utfall 2016	Prognos 2017	Förslag 2018	Beräknat 2019	Beräknat 2020	Beräknat 2021–2022
Ingående åtaganden	17 000	42 074	155 000			
Nya åtaganden	42 074	155 000	92 000			
Infriade åtaganden	-17 000	-42 074	-77 000	-68 000	-50 000	-52 000
Utestående åtaganden	42 074	155 000	170 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	200 000	155 000	170 000			

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 81 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:18 *Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 76 000 000 kronor respektive 66 000 000 kronor.

Tabell 2.53 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017 ¹	92 000	92 000	92 000
<i>Förändring till följd av:</i>			
Beslut	-11 000	-16 000	-26 000
Varav BP18	8 000	16 000	25 000
Varav			
Reviderade antaganden maa nya fondmedel från EU-fond	8 000	16 000	25 000
Överföring till/från andra anslag			
Varav BP18			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	81 000	76 000	66 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.